

Panostaja on suomalainen, vakavarainen, yrittäjyyteen perustuva monialakonserni, joka luo elinvoimaisia yrityksiä ja yrityskokonaisuuksia. Toteutamme sen yritysostoin ja kehitystyöllä.

Ostamaamme yritykseen tuomme uuden, sitoutuneen johdon sekä liiketaloudellista ja strategista osaamista. Päämäärä on nostaa panostettava yritys alansa vahvaksi tekijäksi 5–10 vuodessa, minkä jälkeen se jatkaa toimintaansa itsenäisenä. Toimintaamme ohjaavat Panostajan emoyhtiön arvot.

Sisällysluettelo

2	Panostetaan Porukalla
4	Toimitusjohtajan katsaus
6	Panostaja 25 vuotta
8	Toimintatapamme
10	Liiketoiminta-alueet
12	Alfa-Kem
14	Ecosir Group
16	Flexim Security
18	Heatmasters Group
20	KL-Varaosat
22	Kopijyvä
24	Lämpö-Tukku
26	Suomen Helakeskus
28	Suomen Kiinnikekeskus
30	Suomen Puunjalostus
32	Takoma Oyj
34	Toimex
36	Vallog
38	Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
41	Pörssitiedotteet
42	Hallitus
43	Johtoryhmä
44	Tietoja osakkeenomistajille

Viisi johtotähteämme

Missio

Panostaja tukee aktiivisesti kasvuyrittäjiä kehittämään yhdessä omistettuja pk-yrityksiä toimialansa johtaviksi yrityksiksi.

Visio

Panostajan tavoitteena on olla halutuin kumppani kasvuyrittäjille ja luopuville pk-yritysten omistajille. Panostaja tekee suomalaisia menestystarinoita ja kasvattaa sitä kautta omistaja-arvoa.

Arvot

Yrittäjyyden kunnioittaminen

Arvostamme ja tuemme yritysten kasvua. Tuemme yrittäjien kehittymistä. Pyrimme kaikilla toimillamme nostamaan yrittämisen arvoa ja arvostusta koko Suomessa.

Osaamisen kehittäminen

Hyödyimme bisneksemme monimuotoisuudesta ja erilaisten ihmisten erilaisten taitojen yhdistämisestä.

Luottamus ja avoimuus

Käyttäydymme ja viestimme painavasti, arvovaltaisesti, vilpittömästi ja avoimesti.

Strategia

Panostaja Oyj hakee selvää kasvua yritysostojen kautta perustamalla uusia liiketoiminta-alueita ja täydentämällä yritysten jo olemassa olevia alueita.

Panostaja keskittyy erityisesti kasvu- tai uudelleenjärjestelyvaiheessa oleviin toimialoihin, joihin liittyy normaalia suurempi mahdollisuus saavuttaa synergiaetuja toimialan tai toiminnan kehittämisen kautta.

Tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

Panostajan tavoitteena on keskittää voimavarat 10–15 toisiaan tasapainottavaan liiketoiminta-alueeseen. Valittujen toimialojen kehittämisen tavoitteena on saavuttaa merkittävä markkina-asema omalla alalla. Vuosittain tavoitteena on hankkia 2–3 uutta liiketoiminta-aluetta ja täydentää nykyisiä alueita yritysostoin sekä saattaa yksi alue itsenäistymisvaiheeseen.

Taloudelliset tavoitteet tulevaisuudessa

Pitkällä aikavälillä konsernin tavoitteena on keskimäärin yli 22 prosentin vuosittainen oman pääoman tuotto. Tavoitteena on myös yli 30 prosentin keskimääräinen liikevaihdon kasvu sisältäen uusien liiketoiminta-alueiden vaikutuksen.

Panostaja tavoittelee yli 40 prosentin omaisuusastetta. Omaan pääomaan sisällytetään pääomalainat. Pyrkimyksenä on jakaa osakkeenomistajille vähintään puolet konsernin tuloksesta joko osakkeiden takaisinostoina ja/tai osinkoina.

Tilikausi 2009

Avainluvut

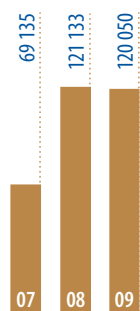
1 000 €	2009	2008
Liikevaihto	120 050	121 133
Liikevoitto	4 295	6 407
Voitto ennen veroja	2 025	4 394
Voitto jatkuvista liiketoiminnoista	1 345	2 759
Voitto myydyistä liiketoiminnoista	0	11 038
Tilikauden voitto	1 345	13 797
emoyhtiön osakkeenomistajille	693	12 694
vähemmistölle	652	1 103
Tulos/Osake, €, laimennettu	0,02	0,25
Tulos/Osake, €, laimentamaton	0,02	0,28
Oma pääoma / Osake, €	0,80	0,93
Osinko / Osake, €	¹⁾ 0,12	0,12
Omavaraisuusaste, %	37,9	36,8
Bruttoinvestoinnit	23,0	24,2
Osakkeiden lukumäärä tilik. lopussa, Tkpl	47.403	46.076
Henkilöstö keskimäärin	790	646

1) Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

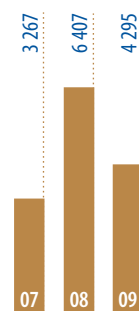
Merkittävimmät tapahtumat

- Tilikauden liikevaihto oli 120,0 milj. € (121,1 milj. €).
- Liikevoitto oli 4,3 milj. € (6,4 milj. €).
- Tilikauden voitto oli 1,3 milj. € (13,8 milj. €).
- Osakekohtainen tulos oli 2 senttiä (28 senttiä).
- Oma pääoma per osake oli 0,80 € (0,93 €) ja omavaraisuusaste 37,9 % (36,8 %).
- Panostaja Oyj myi katsauskauden aikana konsernin omistamat kiinteistöt sekä laajensi yrityskaupoin digitaaliset painopalvelut-, lisäarvologiikka-, ympäristöteknologia- ja turvallisuusliiketoiminta-alueita.
- Panostajan A- ja B-osakesarjat yhdistettiin yhdeksi osakesarjaksi.
- Verotuksen oikaisulautakunta katsoi Panostajan pääomasijoittajaksi. Panostaja Oyj valitti päätöksestä.
- Yhtiön hallitus esittää 12 sentin osinkoa.

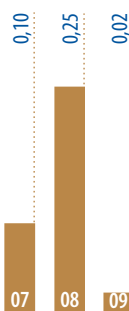
LIIVEVAIHTO, 1 000 €

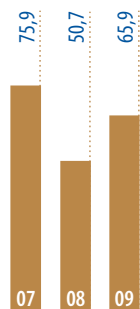
LIIVEVOITTO, 1 000 €

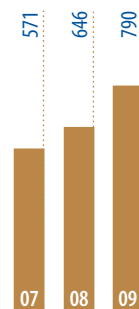
TULOS/OSAKE, €

OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO, Milj. €

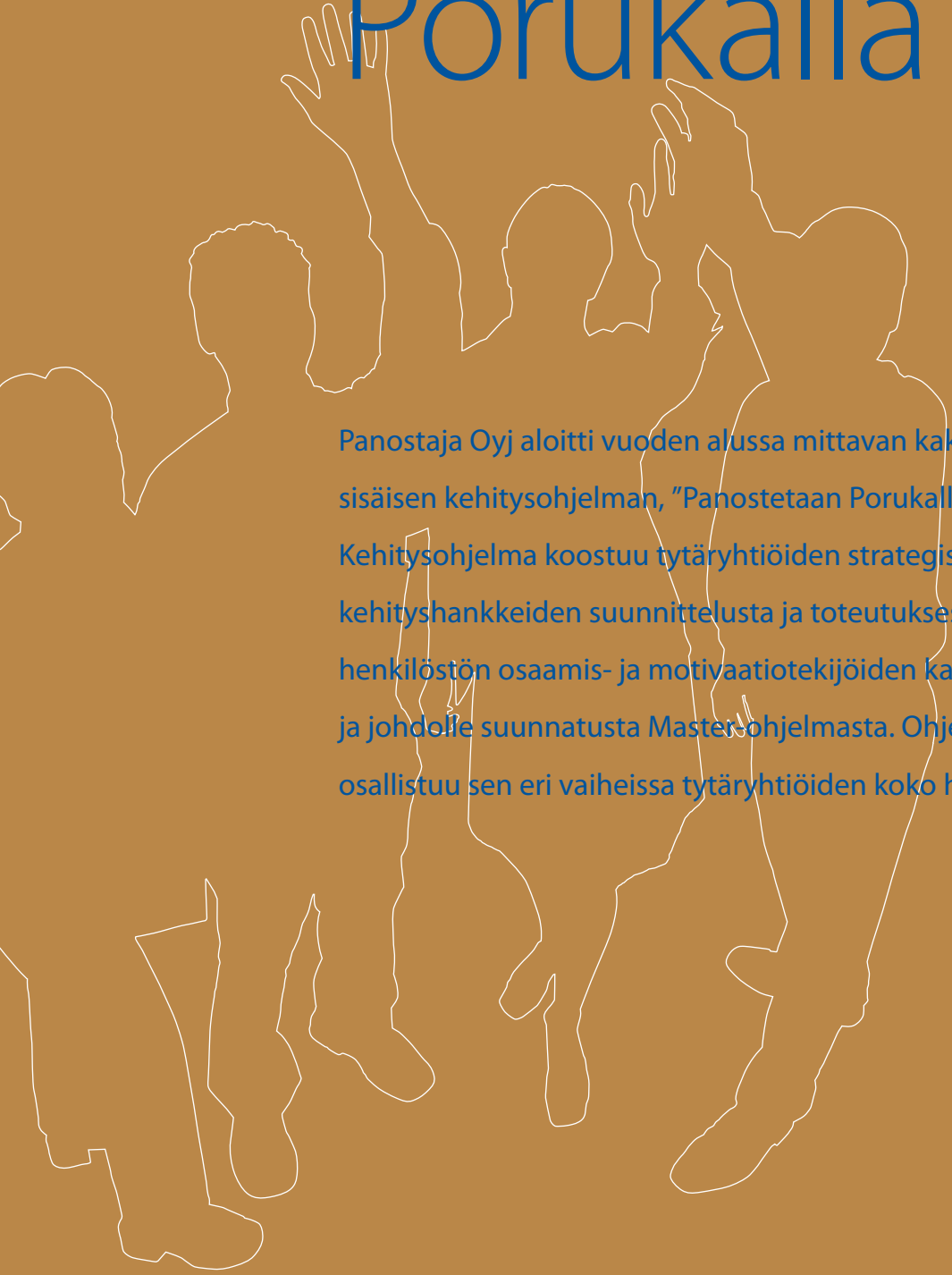
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

OMAVARAISUUS-ASTE, %

Panostetaan Porukalla

Panostaja Oyj aloitti vuoden alussa mittavan kaksivuotisen sisäisen kehitysohjelman, "Panostetaan Porukalla". Kehitysohjelma koostuu tytäryhtiöiden strategisten kehityshankkeiden suunnittelusta ja toteutuksesta, henkilöstön osaamis- ja motivaatiotekijöiden kasvattamisesta ja johdolle suunnatusta Master-ohjelmasta. Ohjelmaan osallistuu sen eri vaiheissa tytäryhtiöiden koko henkilöstö.

Panostetaan Porukalla Johtamisen taito on arvokasta pääomaa

Aidon palvelun luonteen ymmärtäminen on kasvanut Panostaja-yhtiöissä sitä mukaan, kun Panostetaan Porukalla -ohjelma on vuoden ajan edennyt. Mittava ja tulevaisuudessa konsernin kaikki 900 työntekijää tavalla tai toisella kattava ohjelma versoo jo. Yhtenäinen johtamisen käytäntö leviää konsernissa, kun johtamista on tarkasteltu kriittisesti.

– Kun katse on käännetty peruutuspeiliin tarkastelusta tulevaisuuteen, johtoryhmä- ja hallitustyöskentelyyn on syntynyt uusia työkaluja. Palveluliiketoiminnan todellinen luonne on avautunut, ja sen jatkuvan kehittämisen merkitys valjennut niin, että olemme jo päässeet kehittämään toimintatavoistamme entistä parempia niin konsernin johdossa kuin sen yhtiöissä, kehitysjohtaja *Heikki Nuutila* tiivistää.

Johtamiskulttuuri elää pienissä ja keskisuurissa yrityksissä muutosten aikaa. Tässä murroksessa Panostaja haluaa olla edelläkävijä. Mittavan koulutusohjelman kautta näkemykset kustannustehokkaasta liikkeenjohtamisesta ovat kirkastuneet. Tämän seurauksena keskeisiä toimintoja osataan johtaa kustannustehokkaasti; esimerkiksi logistiikka, tuotanto ja myynti elävät keskenään erilailla, ja kustannustehokkuuden saavuttaminen vaatii ymmärtämään kokonaisuutta, jossa nämä eri osa-alueet yhdistyvät.

– Tuotelähtöisestä ajattelusta ollaan siirtymässä nyt palvelukokonaisuuksiin. Asiakasratkaisujen kehittäminen on hyvässä vauhdissa. Tätä kykyä edelleen kehittämällä Panostajan toimialat ja niiden työntekijät valmistautuvat tulevaan nousukauteen.

Materiaalista pääomaa kuvaavien mittareiden rinnalla arvon ovat saaneet muun muassa luottamus-, osaamis-, verkosto- ja sosiaalinen pääoma.

Tuotelähtöisestä ajattelusta ollaan siirtymässä nyt palvelukokonaisuuksiin. Asiakasratkaisujen kehittäminen on hyvässä vauhdissa.

Uusia ajatuksia ja ideoita pursuaa ainakin Suomen Helaston talouspäällikkö *Leena Malkamäki* jokaisen Panostetaan Porukalla -ohjelman tapamisen jälkeen. Kaksivuotinen Master-ohjelma johtaa hänen niin halutessaan MBA-tutkintoon.

– Nyt on kylvetty jyviä, joiden itäminen on menossa. Mielellään rysäyttäisi kaikki ideansa heti käytäntöön, mutta uudet ajatukset tarvitsevat kypsymisaikaa. Tulokset syntyvät aikanaan, Malkamäki kuvaa.

– Erityisen iloinen olen, että emoyhtiössä ajatellaan nykyaikaisesti ja tulevaisuutta varten. Yksittäisellä yrityksellä on harvoin varaa näin mitataan järjestelyyn. Samalla konsernin muiden yhtiöiden työntekijöistä saa itselle vertaisryhmän, joka keventää omassa työssä olevaa yksinäisyyttä. Tätä kautta uudet ajatuksetkin saavat kasvualustan.

Konsernin kannalta on erittäin merkittävää, että sen tytäryhtiöt tekevät yhteistyötä, ja siihen Panostetaan Porukalla -ohjelma antaa mahdollisuuden. Näin näkee Lämpö-Tukun maahantuontipäällikkö *Jaakko Kovanen*.

– Muut Panostaja-yhtiöt ovat tulleet tätä kautta tutuiksi, mikä auttaa syventämään myös konkreettista yhtiöiden välistä yhteistyötä, keskinäisen sparrauksen lisäksi. Potkua tällaisesta saa.

Kovasen mukaan yleisessä talouden alamäessä koulutuksen arvo korostuu erityisesti.

– Koulutusta ja kehitystyötä aliarvioidaan ihan liian usein. Nähdään vain, että niille omistettu aika on pois jostain muusta. Eihän se tietenkään niin ole vaan tällainen poikii aina jotain uutta ja parhaimmillaan panostus tulee monenkertaisesti takaisin. Meilläkin on kehitetty ohessa omaa organisaatiota ja prosesseja. Monet ideat ja kehityshankkeet ovatkin lähteneet Panostetaan Porukalla -ohjelman myötä, Kovanen sanoo.

Panostetaan Porukalla ohjelman toteutus jatkuu. Liiketoiminnallisia tuloksia on jo nähty, mutta Heikki Nuutila odottaa varsinaisten tulosten kypsyvän vasta tulevaisuudessa.

– Uusien ajatusten ja oppien saaminen arkipäivän tekemiseksi vaatii vielä paljon töitä. Nyt juuri on aika pohtia seuraavaa siirtoa, mikä voisi liittyä tuottavuuden ja tehokkuuden kasvattamiseen, sanoo Nuutila.

Toimitusjohtajan katsaus

Panostaja täytti 25 vuotta 5.12.2009. Edellisen laman aikana yhtiömme tärkeitä arvoja olivat kumppanuus, yrittäjäys, luottamus, valta ja vastuu sekä pitkäjänteisyys. Samat arvot ja lähtökohdat pätevät toiminnassamme edelleen.

Kulunut tilikausi oli meille poikkeuksellisen haastava. Aloitimme tilikauden marraskuussa 2008 tietoisena siitä, että rahoitusmarkkinoiden epävarmuus heijastuu reaalityöelämään ja sitä kautta myös Panostajan liiketoiminta-alueille. On kuitenkin myönnettävä, että ensimmäisen neljänneksen jälkeen, helmikuussa 2009, taantumana todellinen syvyys alkoi hahmottua kokonaisuudessaan. Lähes kaikilla liiketoiminta-alueilla tilanteeseen reagoitiin kulusäästöin, joihin kuuluivat myös henkilöstön sopeuttamista koskevat toimet.

Taantuma on vahvistanut käsitystäni siitä, että tavoitteemme hajauttaa omistuksiamme laajemmin eri toimialoille on oikea. Kykenimme tekemään heikossakin suhdannetilanteessa erittäin hyvää tulosta joillain toimialoilla.

Panostajan toimintamalli on yksi hyväksi havaittu keino saada aikaan kasvuyrityksiä ja -yrittäjiä. Tavoitteenaamme on olla johtava suomalaisten PK-yritysten lisäarvoa luova aktiivinen omistaja.

Tämän tilikauden alussa uskoimme, että rahoituskriisi on Panostajalle myös mahdollisuus. Näkemyksemme oli oikea. Toteutimme tilikauden aikana neljä yritysostoa, jotka kaikki olivat täydennysostoja olemassa oleviin liiketoiminta-alueisiin.

Tammikuussa 2009 täydensimme ympäristöliiketoiminta-alueetta Puztec Oy:n ostolla ja loimme laajan tuote- ja palveluntarjoajan, jolla on kykyä kasvaa ulkomailla.

Huhtikuussa 2009 täydensimme lukitus- ja turvallisuusliiketoiminta-alueetta Bewator Oy:n ostolla ja laajensimme ratkaisutarjontaan kulunvalvontaan. Lopputilikauden aikana integroimme LukkoExpert Security Oy:n ja Bewatorin yhdeksi kokonaisuudeksi, joka aloitti toimintansa 1.11.2009 Flexim Security Oy:nä.

Sokonet Oy:n ostimme elokuussa 2009 ja pääsimme lähemmäksi tärkeitä valtakunnallisia asiakkaitamme. Kaupassa meille siirtyi myös Sokopro-projektipankki, jonka jatkokehitys on yksi mielenkiintoisimmista mahdollisuuksistamme digitaalisten painopalveluiden toimialalla.

Aivan tilikauden lopussa ostimme CLO Pakkaukset Oy:n osakekannan järjestelyssä, jossa CLO Pakkausten omistajasta tuli merkittävä omistaja uuteen Vallog Groupiin. Integraatiotyö on alkanut ja ensimmäisten asiakaspalautteiden perusteella näyttää siltä, että arviomme vahvemman toimijan rakentamisesta lisäarvologistiikan toimialalle on myös asiakkaidemme mieleen.

Strateginen tavoitteemme on, että kunkin liiketoiminta-alueen on pyrittävä kokonaisu-toimittajan asemaan omassa asiakaskunnassaan. Tätä strategiaa tukevia yritysostoja tulemme tarvittaessa jatkossakin toteuttamaan.

Lokakuussa 2009 saimme vietyä loppuun vuotta aikaisemmin aloittamamme konsernin kiinteistöomaisuuden myynnin. Toimimme pitkäjänteisesti valitun strategian mukaan ja löysimme ratkaisun, joka tukee kasvustrategiaamme. Voimme hyödyntää kiinteistöistä vapautuneet pääomat strategiaamme mukaiseen toimintaan, ja samalla liiketoiminta-alueiden toimitusjohtajat saavat keskittyä oman liiketoimintansa johtamiseen.

Käynnistimme päättyneen tilikauden aikana kaksivuotisen sisäisen "Panostetaan porukalla"-kehitysohjelman, joka tähtää Panostajan yhteisen toimintatavan vahvistamiseen. Ohjelmaan osallistuu sen eri vaiheissa Panostajan yhtiöiden koko henkilöstö. Tavoitteenaamme on mahdollistaa henkilöstön osaamisen kasvattaminen ja varmistaa, että yritystemme vetäjien käytössä on nykyjohtamisen viimeisin tieto. Voimme tarjota liiketoiminta-alueillemme jotain sellaista, jota PK-yrityksen on itsenäisesti vaikea hankkia.

Investointimme raportointijärjestelmiin sai tunnustusta, kun Oracle otti Panostajan kansainväliseksi esimerkkiyritykseksi Hyperion Financial Management -ohjelmiston käyttäjänä. Dokumentoitu ja ohjeistettu järjestelmä on parantanut olennaisesti riskienhallinnan tasoa koko konsernissa. Täysimittaisessa käytössä olevaa järjestelmää kehitetään jatkuvasti, ja se antaa vankan perustan koko Panostaja konsernin johtamisjärjestelmän kehittämiseksi. Kuluvaan vuoteen liittyvät liiketoiminta-alueiden ja johtoryhmien strategiatyön kehittämiseen sekä prosessien ja toimintojen parempaan analysointiin ja mittaamiseen. Tavoite on selvä: parempi kannattavuus ja parempi kyky palvella asiakkaita ja sitä kautta omistaja-arvon lisääminen.

Lähtökohdat vuodelle 2010 ovat haastavat. Olemme korostaneet tätä alkaneen vuoden suunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa. Vaikka merkkejä talouden käänteestä onkin jo ilmassa, niin mahdollinen nousu tulee olemaan hidas, ja eri toimialojen välillä tulee olemaan eroja käänteeseen ajankohdassa ja nopeudessa. Kaikessa tekemisessä pitää nyt entisestään korostua asiakaslähtöisyys, asiakkaan toiminnan syvämpi ymmärtäminen ja oman tekemisen tehokkuus – tänä aikana on myös uskallettava rohkeasti investoida tulevaan. Uskon, että yrittäjätoimitusjohtajiemme määrätietoisella työllä ja emoyhtiön kannustavassa ohjauksessa saamme yhdessä aikaan tuloksia alkaneella tilikaudella.

Kansantaloutemme on jälleen kerran merkittävän murroksen edessä. Suomeen tarvitaan kasvuyrityksiä ja niihin sijoitettavia pitkäjänteisiä omistajia. Panostajan toimintamalli on yksi hyväksi havaittu keino saada aikaan kasvuyrityksiä ja -yrittäjiä. Tavoitteenamme on olla johtava suomalaisten PK-yritysten lisäarvoa luova aktiivinen omistaja. Alkanut vuosi antaa siihen taas uusia mahdollisuuksia.

Panostajan osakkeenomistajien määrä on ollut voimakkaalla kasvu-uralla. Osakkaidemme määrä on noussut jo lähes 4000:een. Kiitos luottamuksesta kaikille osakkeenomistajillemme.

Haastava vuosi on mitannut myös yhteistyösuhteiden syvyyttä. Tässä kohdoin haluan kiittää kaikkia toimitusjohtajiamme ja koko henkilöstöä hyvästä suorituksesta ja sinnikkästä työstä yhteisten tavoitteiden hyväksi. Haluan myös esittää kiitokset muille yhteistyökumppaneillemme linjakkaasta ja sujuvasta yhteistyöstä haastavan vuoden 2009 aikana.

Tampereella 17. joulukuuta 2009

*Juha Sarsama
toimitusjohtaja*

Panostaja 25 vuotta

Kuvassa vasemmalta Panostajan yritysanalyytikko Tero Luoma, financial controller Taru Anero, hallintoassistentti Sari Tapiola, kirjanpitoapäällikkö Riitta Jokela ja henkilöstöassistentti Jaana Laaksonen.

Panostaja perustetaan seitsemän ennakko-
luulottoman kumppanin yhteisyrityksenä.
Malli uudenaikaiselle yhtiölle saadaan Pohjois-
Amerikasta.

Ostetaan ensimmäinen tytäryhtiö Matti-Ovi Oy.

Ostetaan Lämpö-Tukku Oy.

Panostaja listautuu pörssiin.

Ostetaan Toimex Oy.

Yrityssaneeraus ja toiminnan selkeyttäminen.
keskitytään yrittäjävetoisten pk-yhtiöiden
kehittämiseen.

1984

1985

1987

1989

1990

1993

Sadan vuoden ensimmäinen kvartaali
on ollut meille hyvä!

Tilamarkkinat-Yhtöt Oy
myydään Cramo Oy:lle.

Talous-saadon kuntoon.
Panostaja maksaa ennakoon saneeraus-
ohjelman mukaiset velat ensimmäisenä
yhtiönä Suomessa.

Ostetaan Vallog Oy.

Päätetään kasvaa yritysten sukupolven-
vaihdosten toteuttajana. 2006 - 2008 ostetaan
Alfa-Kem Oy, KL-Varasat Oy, Heamasters
Group Oy, Lukko-Expert Security Oy, Suomen
Kiinnikekeskus Oy, Ecosir Oy ja Kospa Oy.
Muodostetaan Suomen Helateskus Oy,
Pössiinoteerattu konepajaryhmä Takoma Oy.
Myydään tytänyhtiöt Arme Oy ja Pajakulma Oy.

Ostetaan Puztec Oy, Bewator Oy, Sokonet Oy,
CLO Pakkaukset Oy. Muodostetaan Ecosir
Group Oy. Myydään konsernin kiinteistöt.

1996

1999

2003

2006

2009

Johtoryhmä

**Heikki Nuutila, kehitysjohtaja
kehittäminen**

"Autamme liiketoiminta-alueiden vetäjiä näkemään erityisesti palveluliiketoimintaa laajemmin ja syvemmin sekä kasvatamme liiketoimintaosaamista mahdollistamalla uusimpien johtamisen työkalujen käytön."

**Juha Sarsama, toimitusjohtaja
itsenäistyminen**

"Seuraamme omistaja-arvon kehitystä jatkuvasti. Arvioimme yhdessä yrittäjemme kanssa täydennysostojen tarpeen ja oikea-aikaisen irtautumisen omistuksista."

Toimintatapamme

Valinta/osto

Panostaja etsii ja hankkii pääasiallisesti enemmistöomistukseensa pieniä ja keskisuuria kaupan, palvelualan ja teollisuuden yrityksiä, joiden liikevaihtotaso on 5 – 20 miljoonaa euroa. Tavoitteena on muodostaa näistä kullekin toimialalle oma liiketoiminta-alue. Panostajaa kiinnostavat erityisesti kasvu- ja uudelleenjärjestelyvaiheessa olevat yritykset, joihin liittyy normaalia suurempi mahdollisuus saavuttaa synergiaetuja toimialan/toiminnan kehittämisen kautta.

Haltuunotto ja kehittäminen – panostaminen

Panostaja osallistuu liiketoiminta-alueen kehitystyöhön aktiivisesti ottamalla kokonaisvastuun kyseisen alueen kehittämisestä. Pääomapanostuksen lisäksi Panostajan tuoma lisäarvo liittyy yleensä rahoituksen kokonaisjärjestelyihin, strategioiden luomiseen, hallitustyöskentelyyn, kasvuun yritysostojen kautta sekä talouden, markkinoinnin ja johtamisjärjestelmien kehittämiseen ja toimialatuntemukseen.

Itsenäistyminen

Panostajan tavoitteena on saattaa liiketoiminta-alue mahdollisimman nopeasti toimimaan pörssikonsernin itsenäisenä osana, joka voidaan myös irrottaa uudelle omistajalle.

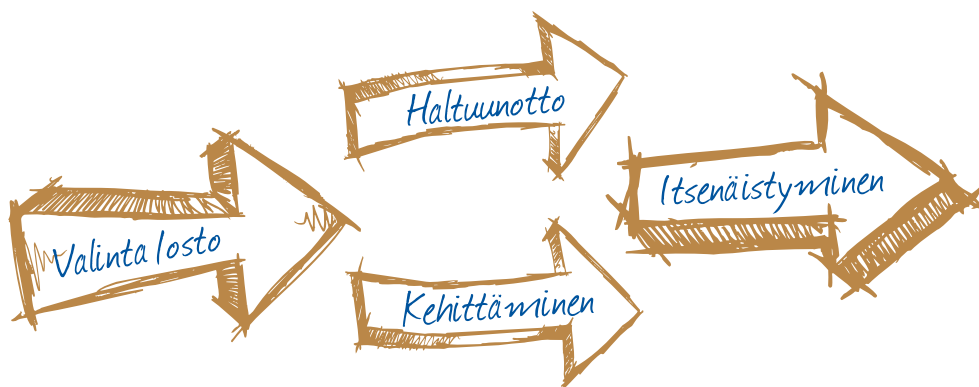

**Veli Ollila, talousjohtaja
haltuunotto**

"Olemme rakentaneet liiketoiminta-alueitamme varten maailman huippua edustavan raportointijärjestelmän, jonka uudet yhtiömme saavat korvauksetta käyttöönsä ensimmäisestä päivästä lähtien."

**Tapio Tommila, sijoitusjohtaja
valinta ja osto**

"Etsimme aktiivisesti pk-yrityksiä, joilla on terve talous ja joissa on potentiaalia jalostua alansa kärkiyritysten joukkoon Panostajan tukemana. Kohteenaamme ovat yritykset, joissa halutaan toteuttaa sukupolven- tai enemmistöomistajuuden vaihdos."

Tulonmuodostus

Panostajan tulonmuodostus koostuu vuotuisista tuotoista ja panostustoiminnan irtautumistuotoista. Vuotuiset tuotot muodostuvat konserniyhtiöiden vuosittain kertyvästä tuloksesta. Irtautumistuotot syntyvät osakkeiden myyntitulosta konserniyhtiöstä luovuttaessa. Tulonmuodostuksen merkittäväkin vuotuinen vaihtelu on tyyppillistä panostustoiminnalle.

Panostajan tavoitteena on keskittää voimavarat 10–15:een toisiaan tasapainottavaan liiketoiminta-alueeseen, jotta vuosittaiset liiketoiminta-alueiden irtautumistuotot olisivat mahdollisia. Vallitseva markkinatilanne vaikuttaa irtautumisien ajoitukseen ja menestyksellisyyteen.

Panostuksemme 1.11.2009

Alfa-Kem

Valmistaa, kehittää ja markkinoi ammattikäyttöön tarkoitettuja teknokemian tuotteita kuten teollisuuskemikaaleja, siivous- ja suurkeittiöaineita.

Ecosir Group

Kierrätys-, jäte- ja kiinteistöhuollon laiteratkaisuihin erikoistunut ympäristöteknologiayritys, joka muodostettiin yhdistämällä Ecosir Oy, Kospa Oy ja Puztec Oy vuonna 2009.

Flexim Security

Suomen johtava turvallisuusteknologiaan ja -palveluihin sekä lukitukseen ja oviautomaatiikkaan erikoistunut asiantuntijayritys, joka muodostettiin yhdistämällä Lukko-Expert Security Oy ja Bewator Oy.

Heatmasters Group

Lahden Lämpökäsittely -konserni tarjoaa metallien lämpökäsittelypalvelua Suomessa ja kansainvälisesti. Heatmasters Oy valmistaa, kehittää ja markkinoi lämpökäsittelyteknologiaa.

KL-Varaosat

Mercedes Benz- ja BMW-henkilöautojen alkuperäisvaraosien ja tarvikkeiden maahantuojia, tukkukauppa ja jälleenmyyjä.

Kopijyvä

Suomen johtava digitaalisia kopiointi-, tulostus- ja painopalveluita sekä dokumentinhallintaratkaisuja tarjoava yritys, joka laajeni elokuussa 2009 pääkaupunkiseudulle Sokonet Oy:n hankinnalla.

Lämpö-Tukku

LVI-alan maahantuonti ja tukkumyynti. Palvelee oman

alansa ammattilaisia ja asennusliikkeitä laajan tuotevalikoiman noutotukkuna.

Suomen Helakeskus

Suomen Helakeskus on Seinäjoella toimiva Suomen johtava rakennus- ja kalustehelöjen tukkukauppa.

Suomen Kiinnikekeskus

Kiinnittimien ja työvälineiden tukkukauppa, joka toimii Uudellamaalla, Pirkanmaalla sekä Satakunnassa ja palvelee jälleenmyyjiä valtakunnallisesti.

Suomen Puunjalostus

Valmistaa ja markkinoi massiivipuisia sisäovia ja portaita.

Takoma Oyj

Pörssinoteerattu, yrittäjävetoiseen liiketoimintamalliin perustuva konepajaryhmä luotiin 2007 yhdistämällä Tampereen Laatukoneistus Oy ja Hervannan Koneistus Oy. Takoma tulee muodostumaan kolmesta toimialasta: hydraulikka, alihankinta ja omien teknologiatuotteiden valmistaminen.

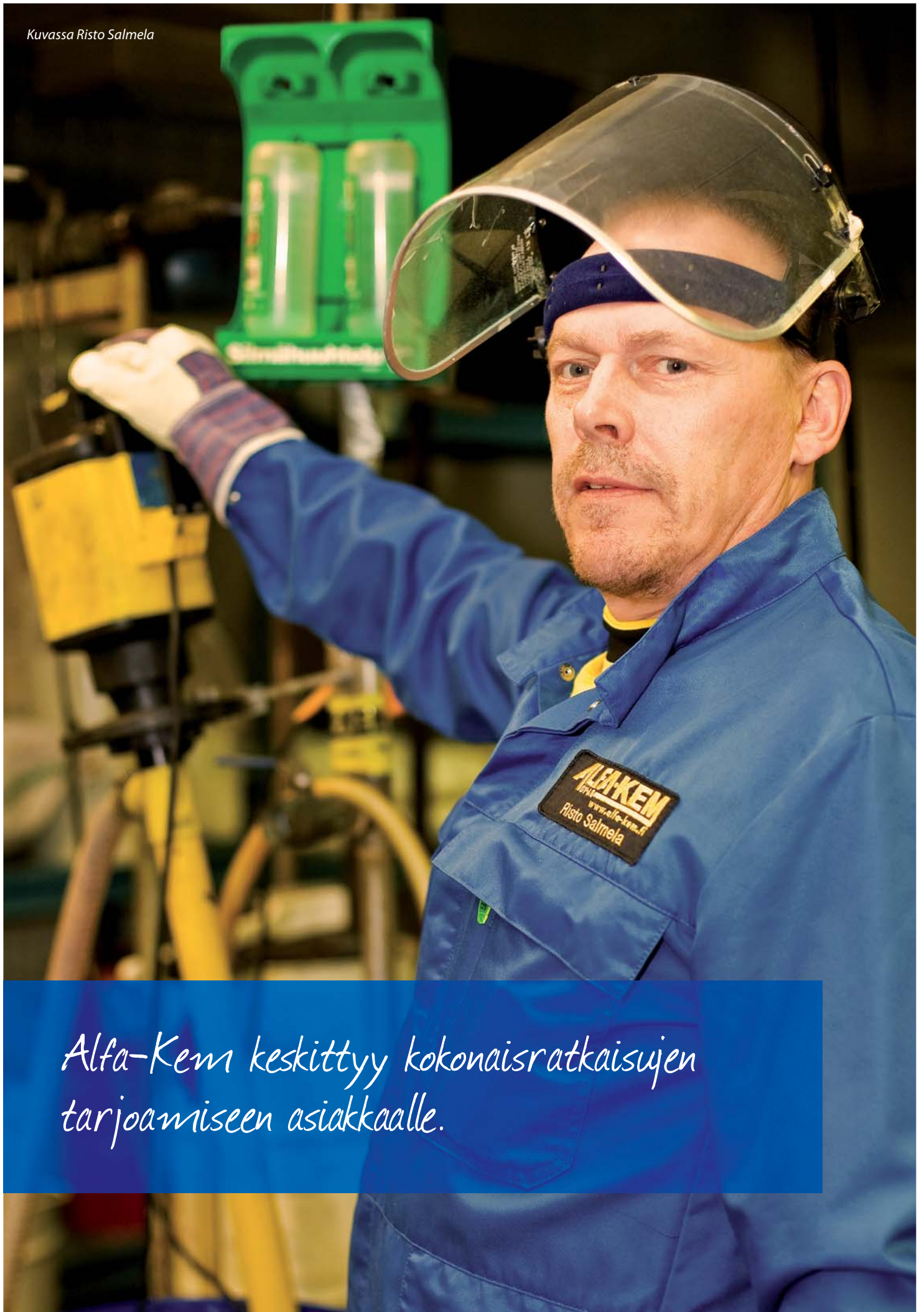
Toimex

Valmistaa ja tuo maahan LVI-putkikannakkeita. Asiakaina tekniset tukkuliikkeet ja käyttökohteina asuin-, julkis- ja teollisuusrakentaminen.

Vallog

Lisäarvologistiikka- ja pakkauspalveluita sekä komponenttivalmistusta konepajateollisuudelle tarjoava yritys, joka vahvistui lokakuussa 2009 CLO Pakkaukset Oy:n hankinnalla.

Alfa-Kem keskittyy kokonaisratkaisujen tarjoamiseen asiakkaalle.

Puhtaan ympäristön osaaja

Alfa-Kemin linjaus keskittyy pelkästään teknokemian tuotteiden valmistamisesta enemmän erilaisten kokonaisratkaisujen tuottamiseen on edennyt kuluneella tilikaudella.

– Vuosi on entisestään korostanut asiakkaan todellisen tarpeen ymmärtämistä. Kyse ei ole yksin tuotemyynnistä vaan kokonaisratkaisun tarjoamisesta. Se tarkoittaa, että myymme osaamistamme, jolla varmistetaan, että asiakkaamme käyttää oikeita tuotteita, oikeassa paikassa ja oikein, toimitusjohtaja *Jukkapekka Porali* sanoo.

Poralin kuvaama periaate pätee yhtälailla konepajoilla kuin markettien puhtaanapidossa. Asiakas säästää, kun kokonaisuus on hallinnassa ja työ on tehokkaampaa ja nopeampaa.

Konepajateollisuudessakin toimiva Alfa-Kem sai tuta osansa tilikauden yllätyksistä. Yhtäkinen talouden käänne iski heti tilikauden alussa, kun konepajat joutuivat ahtaalle. Teollisuustuotteiden ja -palveluiden osalta yhtiön liikevaihto jäikin noin neljänneksen heikommaksi kuin vuotta aiemmin.

– Yhtiön kokonaisliikevaihdosta leikkaantui 17 prosenttia. Liikevaihdon pudotus oli voimakkain tilikauden alussa, mutta keväällä lasku oli jo maltillisempaa, Porali kuvaa.

Yhtiön kiinteistönhoidon ja siivouksen tuoteryhmän liikevaihto laski. Tämä trendi on ollut nähtävissä kokonaismarkkinassa jo muutaman vuoden ajan.

– Suuret siivousliikkeet ovat siirtyneet keskitettyyn ostoon, mikä on asettanut Alfa-Kemin kokoisen yritykselle uusia haasteita erityisesti myynnin organisoimisessa, Porali toteaa.

Suurkeittiötuoteryhmän myynti pysyi ennallaan. Satsaus markettien puhtaanapidon palvelukokonaisuuden kehittämiseen kasvatti suurkeittiötuoteryhmän myyntiä lopputilikaudesta.

Raaka-aineiden hinnan kehitys on ollut oma huolenaiheensa. Alkuvuoden nousussa ollut hinta kääntyi kuitenkin laskuun keväällä. Loppuvuodesta tilanne helpottui lisää. Raaka-ainekustannukset nousivat tilikaudella noin seitsemän prosenttia.

Konepajateollisuus säilyy edelleen Alfa-Kemin keskeisenä tukijalkana ja lisämyyntiä on haettu koko ajan. Uusien asiakkaiden hankinta on onnistunut tyydyttävästi, mutta asiakkailla tehtävät tuotetestaukset vievät aina oman aikansa. Työstöön tarvittavien kemikaalien testijakso on nimittäin vähintään puoli vuotta.

Yhtiö on sitoutunut asiakkuuksiensa hoitoon, ja sen Porali uskoo kantavan jatkossakin.

– Kehitämme edelleen myös kauppakeskusten puhtaanapidon palvelukokonaisuutta. Asia korostuu entisestään ja on erittäin merkittävä osa Alfa-Kemin tarjoamia palveluja. Marketeissa liikkuu tuhansia ihmisiä, joten siellä pitää osata toimia monipuolisesti. Ja meillä on tämä osaaminen.

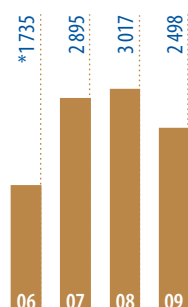
Vuoden aikana Alfa-Kem on keskittynyt voimakkaasti erityisesti myyntiin. Myyjistä puolet toimii itsenäisinä yrittäjinä. Samalla työsuhteisten myyjien määrä on laskenut kymmeneen.

– Vuoden 2010 budjetti perustuu kasvuun. Tavoittelemme vuoden 2008 liikevaihdon tasoa. Ja mikäli toimintojen tehostaminen onnistuu suunnitellusti, kannattavuus on edellisvuotta parempi, Porali toteaa.

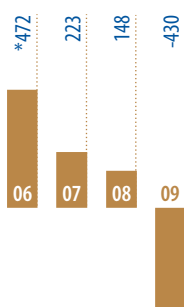

Toimitusjohtaja Jukkapekka Porali

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	*2006	2007	2008	**2009
Liikevaihto	1 735	2 895	3 017	2 498
Liikevoitto	472	223	148	-430
Henkilöstö	38	41	24	21
Omistusosuus 31.10.2009				80 %

* 6 kk

** Sisältää konserniliikearvon alaskirjauksen 0,5 milj. euroa

Kierrätyksen ja jätteenkeruun edelläkävijä

Toimitusjohtaja Mauri Leponen

Ympäristöliiketoiminta-alue sai uuden toimijan heti vuoden alettua, kun imukeräysjärjestelmiin erikoistuneesta Puztecista tuli osa Panostajaa. Yhdessä maanalaisiin keräysratkaisuihin erikoistuneen Ecosirin ja puristinteknologiaa valmistavan Kospan kanssa Panostajan ympäristötekniikan alan yhtiöistä syntyi kesäkuun alussa Ecosir Group.

– Saimme näin luotua toimijan, jonka tuote- ja palvelutarjonta on kotimaassa alansa laajin. Pohjoismaittenkin mittakaavassa Groupin tarjoamien ratkaisujen ja palvelujen valikoima on kattavin. Pystymme nyt palvelemaan asiakkaitamme todella kattavasti, toimitusjohtaja Mauri Leponen tiivistää.

Kierrätyksen ja jätteenkäsittelyn kokonaisuuksiin paneutuvana toimijana Ecosir Group on väistämättä sidoksissa myös rakentamisen suhdanneheilahteluihin, sillä se myy erilaisia ratkaisuja kauppakeskuksiin, julkisiin rakennuksiin, teollisuuden ja aluerakentamisen tarpeisiin.

Rakentamisen taantuma näkyi Ecosir Groupissa ja erityisesti projektiliiketoiminnassa. Kansainvälinen rahoituskriisi pysäytti ympäristötekniikan projektitoimitukset, mikä käänsi yhtiön raskaasti tappiolliseksi. Tilanteeseen on vastattu sopeuttamistoimenpiteillä, jotka tilikauden lopussa käsittivät koko henkilökunnan lomauttamisen.

– Yritysten ja toimintojen yhdistäminen on nyt kuitenkin pääosin toteutettu. Kehittäminen ja investoinnit mm. kansainväliseen markkinointiin jatkuvat taantumasta huolimatta. Kokonaisuuden rakentamiseen on laskettu kuluvan kolme vuotta, mikä on otettu huomioon yhtiön toimintasuunnitelmassa, Leponen toteaa.

Uutta lupaava ja luova suunta on ympäristötekniikan kannalta kauppakeskusten ja liikerakentamisen lisäksi tiheä aluerakentaminen. Tiiviiden asuinalueiden suunnittelussa jätteiden lajittelun ja keräämisen uudet isot mahdollisuudet ovat vasta tulossa. Syväkeräyssäiliöt, puristinteknologia, maanalaiset keräysratkaisut ja imukeräysjärjestelmät jatkavat siitä, mihin perinteinen jätteidenkeruu päättyi.

Euroopan unionin odotetaan määrittävän jätteen raaka-aineeksi, mikä korostaa kierrätyksen ja jätteenkäsittelyn tärkeyttä. Ecosir Groupin laaja tuotevalikoima merkitsee asiakkaan kannalta kustannustehokkuutta; tarkoituksenmukainen kohteeseen sopiva ratkaisu myös pienentää hiilijalanjälkeä ja parantaa energiatehokkuutta.

Ecosir Groupin toimintasuunnitelmaan kuuluu kansainvälistyminen. Se on oleellinen osa kotimarkkinoiden rinnalla, kun tavoitteena on kasvu.

– Maailmanlaajuisille markkinoille meno, toimintojen virtaviivaistaminen ja tuotekehitys vaativat molemmat nyt omat taloudelliset satsauksensa. Groupissa on kuluneen vuoden ajan keskitytty rakentamaan markkinointia, tuotevalikoimaa ja toimintatapoja. Ja tämä työ jatkuu vielä, Leponen huomauttaa.

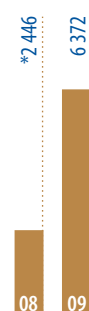
Ecosir Groupin päämarkkina-alueet ovat Suomen lisäksi Skandinaavia, Venäjä ja Lähi-Itä. Baltiassa yhtiöllä on huoltoyksikkö.

AVAINLUVUT, 1 000 €

	*2008	2009
Liikevaihto	2 446	6 372
Liikevoitto	-82	-2 211
Henkilöstö	32	45
Omistusosuus 31.10.2009		70,2%

* 6 kk

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

*Ecosir Groupin järjestelmät jatkavat siitä,
mihin perinteinen jätteidenkeruu päättyy.*

*Lukituksen, oviautomatiikan ja turvallisuuden
monitoimitalo kehittää innovatiivisia
kokonaisratkaisuja asiakkaita kuunnellen.*

Turvayhtiön uusi alku

LukkoExpert Security -nimi katosi päättyneen tilikauden myötä. Uusi tilikausi alkaa Flexim Security -nimellä. Lukituksen, oviautomaatiikan ja turvallisuustekniikan sekä -palvelujen monitoimitalo nousee samalla alan raskaaseen sarjaan.

Toimitusjohtaja *Jukka Laakso* on hyvin tyytyväinen toteutuneeseen kauppaan, jossa Flexim Security sulautui LukkoExperttiin. Kaupan myötä asiakkaisi siirtyi Suomen 15 suurimmasta yrityksestä 12 suurinta. Kansainvälisiä asiakkuuksia syntyi muun muassa Venäjälle ja Kiinaan.

– Keväällä toteutunut kauppa oli iso ratkaisu. Sen myötä pääsimme rakentamaan kokonaisurakoituja turvatekniikan ratkaisuja, Laakso kertoo.

Liikevaihdollisesti LukkoExpert Securityn vuosi on ollut varsin hyvä. Talouden heilahtelut eivät ole yltäneet turva-alalle. Vaikka uudisrakentaminen juuttui jäihin, saneerausrakentaminen on korvannut menetyksiä samalla, kun julkinen sektori on jatkanut investointeja. Isot valtakunnalliset asiakkuudet ovat pitäneet.

LukkoExpert kasvatti liikevaihtoaan muutaman prosentin. Flexim Security taas paransi kannattavuuttaan merkittävästi. Yhdessä yhtiöt hakevat kasvua paitsi organisaatiosta myös uusilta markkinoilta. Kotimaan markkinoilta yhtiö odottaa kasvua myös jatkossa. Esimerkiksi Jyväskylä on osoittautunut nopeasti kasvavaksi markkina-alueeksi. Myös Tampere ja Seinäjoki ovat olleet vahvoja.

Yhtiön omista investoinneista suurin on ollut toiminnanohjausjärjestelmän rakentaminen.

– Seuraavaksi pääsemme kehittämään järjestelmää siihen suuntaan, että voimme tarjota asiakkaille näkymät häntä koskeviin prosesseihin.

– Vuosi on mennyt toimintojen tehostamiseen. Olemme kuitenkin palveluyhtiö, ja nyt iskukykyämme on erinomainen. Koulutamme osaajamme itse. Turvatekniikan, ovitekniikan ja ovien toimitukset ovat samassa paketissa. Se myös näkyy high security -tason asiakkaiden kanssa tehtyinä sopimuksina.

Laakso tähyää jo vuoden 2010 taakse, jolloin yhtiöllä on tarjota vahvoja uusia tuotteita ja palveluja, ja sen organisaatio on valmis. Edessä ovat työntäyteiset ajat.

– Moni on arvellut, että tulossa on kulunutta vuotta tiukemmat talouden ajat. Turvatekniikan myyjien ennusteet lupaavat alalle 10 – 15 prosentin kasvua. Itse olen tyytyväinen pieneenkin kasvuun. Ei tulevaisuus hirveän huonolta näytä. Vuosi 2010 on joka tapauksessa meillä yhtiön rakentamisen aikaa.

Laakso on ollut turva-alalla vuodesta 1986 lähtien. Ala on koko ajan pitänyt pintansa, vaikka on muuttanut muotoaan. Yrityksissä on paneuduttu riskienhallintaan. Turvallisuudesta on tullut osa liikkeenjohtoa. Kiinteän omaisuuden rinnalle on noussut tieto pääomana, joka on syytä turvata.

Uuden Flexim Securityn tuote- ja palvelutarjonnan suunnittelun lähtökohtana onkin tarjota asiakkaille uusia innovatiivisia turvallisuus- ja ajanhallinta- sekä oviympäristöratkaisuja.

Toimitusjohtaja *Jukka Laakso*

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2008	2009
Liikevaihto	11 304	18 796
Liikevoitto	434	431
Henkilöstö	84	146
Omistusosuus 31.10.2009		70 %

Energiasta energiaa markkinoille

Toimitusjohtaja Juha Saarikunnas

Metallien lämpökäsittelypalveluihin ja niihin tarvittavien koneiden ja laitteiden toimitukseen keskittynyt Heatmasters Group joutui kokemaan asiakkaittensa taloudellisen ahdingon vuoden toisella puoliskolla. Tuolloin konekauppa ja kiinteät uunitukset vähenivät selvästi.

– Huolto- ja kunnossapitotoiminta pitivät Groupin pyörät pyörimässä. Energiasektorilla tapahtui koko ajan, ja sen ansiosta selvisimme tilikaudesta kohtuullisesti. Suuntasimme toimintamme kysynnän mukaan, toimitusjohtaja *Juha Saarikunnas* kertoo.

Myönteisin yllätys tuli Ruotsista, jossa konsernin tytäryhtiö teki ensimmäisenä itsenäisenä vuotenaan hyvän tuloksen.

Heatmasters Groupin voitollisesta tuloksesta huolimatta syksy oli raskas. Toimintojen sopeuttaminen markkinatilannetta vastaavaksi vaati lomautuksia ja irtisanomisia. Varsinkin tilikauden viimeinen neljännes pakotti ottamaan käyttöön raskaimmat keinot.

– Tottakai aika on ollut vaikeaa henkilökunnalle, mutta tehdyt toimenpiteet on ymmärretty. Kysynnän vähentymiseen on reagoitava kustannuksia leikkaamalla.

Markkinoiden yskähdellessä yhtiössä on keskitytty katsomaan tulevaisuuteen. Tilikauden aikana konsernissa on tehty mittavia markkinointi-investointeja, jotka näkyvät tuloksessa kertaerinä. Rahaa on kulunut myös Varkauden ja Lahden uusiin uuneihin sekä kone- ja laitelaittoiminnan tarvitsemiin uusiin toimitiloihin.

– Näillä ratkaisuilla tuemme yhtiön kansainvälistymistä, lämpökäsittelyratkaisujen viemistä maailmalle. Konekaupan ja sen vaatimien jakelukanavien ja huoltotoimintojen kehittäminen tätä silmällä pitäen on jatkossakin keskeistä Heatmasters Groupissa. Myös tuotekehitys on luonnollinen ja vahva osa viennin rakentamista.

– Kassatilanne on näiden toimien toteuttamiseksi vahva, sillä yhtiö myi omistamansa kiinteistöomaisuuden Panostaja-konsernissa toteutetun liikekiinteistöjärjestelyn yhteydessä. Muutos oli erinomainen näyttö Panostajan johdolta strategian mukaisesta muutoksesta vaikeassa taloudellisessa tilanteessa, Saarikunnas kiittelee.

Vuoden 2010 näkymistä Saarikunnas poimii myös myönteisiä merkkejä. Tilikauden pohjaukosketus koettiin Heatmastersissa loppukesästä. Kesälomakauden jälkeen tilauskanta alkoi jo vähän elpyä. Markkinoiden käynnistyminen ottaa kuitenkin aikaa.

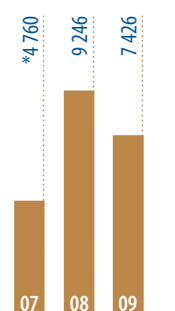
– Nyt tarvitaan kärsivällisyyttä ja lujaa uskoa. Oma arvioni on, että talous lähtee loivaan nousuun. Milloin se näkyy tehdassaleissa, sitä on vaikea vielä sanoa, Saarikunnas pohtii.

AVAINLUVUT, 1 000 €

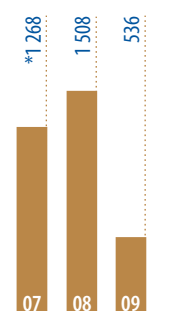
	*2007	2008	2009
Liikevaihto	4 760	9 246	7 426
Liikevoitto	1 268	1 508	536
Henkilöstö	58	56	66
Omistusosuus 31.10.2009			80 %

* 6 kk

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

Heatmastersin tekninen osaaminen varmistaa lämpökäsittelypalvelujen tehokkuuden.

*KL-Varaosat luottaa osaamiseen
ja asiakaspalveluun.*

KL-Varaosat

Varaosat hellivät vanhaa

KL-Varaosien keskittyminen kahden automerkin alkuperäisvaraosien maahantuontiin ja jälleenmyyntiin osoitti kantavuutensa tilikauden yleisessä vuoristoradassa, vaikka Mercedes-Benz- ja BMW-henkilöautojen omistajat pitivät toimitusjohtaja *Jarkko Iso-Eskeliä* jännityksessä alkuvuoden. Tuolloin autonomistajien hämmennys talouden liikkeistä siirtyi suoraan varaosa-markkinoihin.

– Ihmiset jäivät odottamaan. Huhtikuulle asti myynti oli kiikankaakan. Olimme jäljessä budjetoidusta, mutta kesäkuusta eteenpäin kasvu oli hyvää, Iso-Eskeli kertaa vuotta mielessään.

Yhtiön koko tilikaudesta tuli lopulta myynnillisesti edellistä parempi. Kun uusien autojen myynti pysähtyy, vanhojen autojen huolto korostuu. Syke on tuttu koko varaosa-alalle. KL-Varaosille tämä merkitsi nyt selkeää liikevaihdon kasvua.

Kasvun perusta syntyy asiakkaiden tarpeiden kuulemisesta. Alkuperäisvaraosasarjojen rinnalle KL-Varaosat on nostanut tarvikevaraosasarjat, mikä palvelee vanhimpien automallien omistajia.

– Toiminnan on todella oltava kaikessa aina vaan asiakaslähtoisempää. Tuotteiden hinnat korostuvat, kun taloudessa on voimakkaita heilahduksia. Samalla periaatteemme on tarjota asiakkaalle aina parasta laatua. Joskus se on sitä, että alkuperäinen osasarja korvataan edullisemmalla tarvikevaraosalla. Kyse on tarkoituksenmukaisuudesta, Iso-Eskeli sanoo.

KL-Varaosien asiakkaita ovat autokorjaamot, jälleen- ja vähittäismyyjät sekä yksityiset kuluttajat kuin myös kunnat, pelastuslaitokset, ammattioppilaitokset ja vakuutuslaitokset. Monimuotoista asiakaskuntaa yhtiö haluaa palvella entistä paremmin. Sitä varten Iso-Eskeli on vienyt yhtiön tilausjärjestelmän nettikaupan rinnalle verkkoon. Näin toimitukset nopeutuvat ja omat myyjät saavat aikaa keskittyä itse myymiseen.

Toimitusjohtaja uskoo järjestelmän vahvistavan uuden tilikauden pohjaa. Samalla, kun KL-Varaosat on ajanmukaistanut perustyökalujaan, se on vahvistanut luottamusta vuoteen 2010.

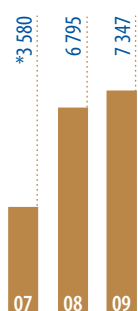
– Nettikauppa ja sähköinen tilausjärjestelmä antavat yhdessä asiakkaillemme myös mahdollisuuden perehtyä rauhassa varaosavalikoimaamme ja vertailla tarjontaa. Se on samalla tilaisuus kartuttaa omaa asiantuntemusta alalta. Tällainen sähköinen palvelu korostuu entisestään. Asiakskuntaan on tulossa jo seuraava sukupolvi, joka on kasvanut sähköisen palvelun maailmaan. Meidän tehtävä on tehdä tilaaminen asiakkaalle mahdollisimman helpoksi.

Iso-Eskeli ei usko taloudessa tapahtuvan suuria muutoksia ensi vuoden aikana. Omat tilausjärjestelmän, verkkokaupan ja fyysisen myyntityön tehostamisen ratkaisut pitäisi hänen mukaansa riittää siihen, että vuodesta 2010 tulee KL-Varaosille edelleen entistä parempi.

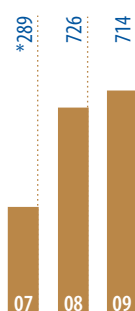

Toimitusjohtaja Jarkko Iso-Eskeli

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	*2007	2008	2009
Liikevaihto	3 580	6 795	7 347
Liikevoitto	289	726	714
Henkilöstö	26	28	30
Omistususuus 31.10.2009			75 %
* 6 kk			

Kopijvä

Maakunnasta valtakunnan areenalle

Toimitusjohtaja Heimo Viinanen

Digitaalinen painotalo Kopijvä laajeni vuoden aikana valtakunnalliseksi toimijaksi. Samalla henkilökunnan määrä on kasvanut 180:aan ja yhtiö on noussut astetta isompaan kokoluokkaan.

Kasvun ovat tuoneet paitsi Metson dokumentointipalvelun siirtyminen Kopijvälle myös espoolaisen perheyhtiö Sokonetin osto. Kaupan myötä Kopijvälle siirtyi myös Sokopro-projektipankki. Yhtiöiden toimintakulttuurien yhdenmukaistaminen onkin uudella tilikaudella merkittävä työ.

Jyväskyläläisellä Kopijvällä on toimipisteitä kuudessa kaupungissa, ja nyt siis myös pääkaupunkiseudulla. Kumppanuusverkoston kautta yhtiö palvelee 16 paikkakunnalla Suomessa, Pietarissa ja Tallinnassa.

– Koko vuoteen on hyvä olla tyytyväinen. Talouden yleinen tila näkyi tätä kautta meidänkin toiminnassamme. Tärkeämpää on, että oma asiakashankinta onnistui hyvin, toimitusjohtaja Heimo Viinanen luonnehtii tilikautta.

– Tosin edessä on pitkä talvi, joka ei ole ainakaan edellistä helpompi. Yleinen taloustilanne tuskin paranee ennen kesää.

Ala laajenee Viinasen mukaan suurkuvatuotantoon. Se onkin korvannut liikevaihtoon kuluneella kaudella tulleita notkahduksia. Samalla Kopijvälle on avautunut uusia markkinoita.

– Toimiala keskittyy edelleen. Alalla on varmasti odotettavissa yrityskauppoja. Uudet laitteet maksavat jo sellaisia summia, ettei pienillä painotaloilla ole varaa lähteä kilpailuun mukaan.

Myynnin jatkuva tehostaminen pitää Kopijvän kiinni markkinoissa. Toiminnan yhdenmukaistamista tukee loppuvuodesta valmistuneet uudet toimitilat Jyväskylän Savelassa. Myös Joensuussa yhtiön kaksi toimipistettä siirtyvät samaan osoitteeseen.

Lisäksi satojen tuhansien eurojen sijoitukset nykyaikaiseen laitekantaan tekee Kopijvästä yhden Suomen uudenaikaisimmista digipainotaloista.

Kotimaan rajojen ulkopuolelta Kopijvä haastelee maailmanmarkkinoita Tallinnassa ja Pietarissa. Näiden osakkuusyhtiöiden toiminnassa taantuma näkyi enemmän kuin Suomessa.

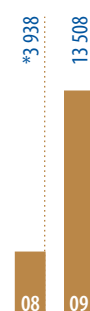
Viinanen pitää merkittävänä sitä, että koko vuoden aikana ei yhtiössä ole tarvinnut turvautua yhteistoimintamenettelyyn. Henkilökunta on omalta osaltaan mahdollistanut sen, että yhtiön kannattavuuskin on säilynyt hyvänä. Toimitusjohtaja puhuu torjuntavoitosta.

AVAINLUVUT, 1 000 €

	*2008	2009
Liikevaihto	3 938	13 508
Liikevoitto	683	2 088
Henkilöstö	131	192
Omistusosuus 31.10.2009		67,9 %

* 6 kk

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

*Kopijyvä rakentaa johtavaa ja valtakunnallisesti
kiinnostavaa digitaalisen painamisen
palvelukokonaisuutta.*

*Lämpö-Tukku hakee kasvua LVI-korjaus-
rakentamiseen sopivasta palvelumallista.*

Lämpö-Tukku

Tarkan rajauksen tukkukauppaa

Lämpö-Tukun toimitusjohtaja *Jouko Tyrkkö* on kohtalaisen tyytyväinen; vuosi ei ollut katastrofi. Liikevaihto tippui, mutta vain vajaan 13 prosenttia. LVI-tukkumarkkinoiden alan yleinen kehitys antoi odottaa huomattavasti suurempaa alamäkeä.

– Pääsimme vähällä, vaikka alkuvuodesta näytti pahalta. Edellisvuoden isot investoinnit rasittivat vielä kulunutta kautta, mutta suojasivat myös pahimmalta. Liikevaihdon pudotusta hillitsi myös keskittymisemme saneerausrakentajien palvelemiseen, Tyrkkö mainitsee.

– Kesälomien jälkeen on ollut havaittavissa rakennustoiminnan elpymistä, joka on näkynyt myös myynnin hyvänä kehityksenä.

Jo valmiiksi rakennettu varastointi- ja kuljetusjärjestelmä omine kalustoineen ovat osoittautuneet arvokkaaksi ratkaisuksi. Ne ovat taanneet vahvan kilpailuaseman varsinkin saneerausrakentamisen saralla, jossa toimitusten on sujuttava joustavasti ja nopeasti.

Toistaiseksi Lämpö-Tukku on selvinnyt myös ilman lomautuksia tai irtisanomisia, mikä näkyy Tyrkkön mukaan henkilökunnan motivaatiossa ja asenteessa.

– Meillä on ollut voimakas halu selviytyä, vaikka liikevaihto ja sitä kautta tulos ovat notkahtaneet. Työntekijöiden omistautuminen työlleen ja yhtiöön näkyvät suoraan tuloksissa. Yhteenkuuluvaisuuden tunne on kasvanut sitä myöden, kun olemme yhdessä etsineet ratkaisuja vaikeisiin tilanteisiin. Kyllä omistajan puolella on silloin myös halu pitää kiinni tällaisista ihmisistä, Tyrkkö kiittää.

Toiminnan tietoinen linjaus saneerausrakentamiseen on muuttanut tuotevalikoimaa samalla, kun yhtiö on kasvattanut omaa maahantuontia.

Uutena toimipisteenä Seinäjoen noutotukku on löytänyt asemansa Pohjanmaalla. Pääkaupunkiseudulla toiminta on säilynyt vakaana, eikä odotettua romahdusta koettu. Rakennusmarkkinoiden rauhallisinta seutua oli Pirkanmaa, jossa varsinkin uudisasuntotuotanto on ollut käytännössä pysähdyksissä.

– Kun myynti on notkahtanut, olemme keskittyneet oikeaan tuotevalikoimaan ja karsineet bulkkituotteista. Näin olemme säilyttäneet katteemme. Myös pitkällä kumppanuussopimuksilla on oma tärkeä osansa. Niiden ansiosta Lämpö-Tukun maahantuonti on vahvistunut ja kasvanut, Tyrkkö avaa.

Yli kolmanneksen kuluneena vuonna tipahtaneen uudisasuntotuotannon odotetaan elpymään vähitellen vuoden 2010 loppupuolella. Uusien asuntojen rakentamisen ennustetaan nousevan kuluneen vuoden toteutuneista noin 20 000 asunnosta muutamalla tuhannella. Aikaisempien vuosien tasolle pääsemiseen mennee vielä useampi vuosi.

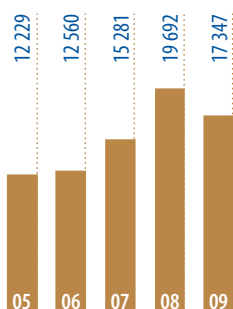
Saneerausrakentaminen kasvaa edelleen ensi vuonna 5–7 prosenttia. Varsinkin pääkaupunkiseudulla on odotettavissa piristystä. Myös Lämpö-Tukku tavoittelee kasvua.

– Tavoitteemme perustuu nimenomaan saneerausrakentamisen kasvuun, jossa logistiikkamme on vahvimmillaan, Tyrkkö linjaa.

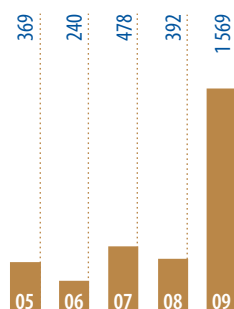

Toimitusjohtaja Jouko Tyrkkö

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2005	2006	2007	2008	**2009
Liikevaihto	12 229	12 560	15 281	19 692	17 347
Liikevoitto	369	240	478	392	1 569
Henkilöstö	29	31	31	38	38
Omistussuosus 31.10.2009					63,3 %

** Sisältää myyntivoittoa kiinteistöstä 1,4 milj. euroa

Yksi yhtiö, kahdet markkinat

Toimitusjohtaja Pekka Koskenkorva

Suomen Helaston helayhtiöt sulautuivat tilikauden aikana yhdeksi kokonaisuudeksi. Suomen Helakeskus palvelee nyt sekä rakennuspuusepän- että kalusteteollisuutta keskitetysti ja yhdenmukaisesti.

Uudisrakentamisen tipahtaminen kymmeniä prosentteja vuoden 2007 tasosta ja lukko-liiketoiminnan myynti Flexim Securitylle leikkasivat yhtiön liikevaihtoa kokonaisuudessaan liki 20 prosenttia edelliseen tilikauteen verrattuna. Rakennushelapuolen menetyksiä on hieman korvannut korjausrakentamisen elpyminen. Kalusteheloissa keittiöhelojen menekki on sen sijaan jatkunut normaalina

– Talouden voimakas pudotus yllätti. Tästä huolimatta vuosi on ollut ihan hyvä. Kalusteheloa kysytään uudisrakentamisen taantumasta riippumatta, koska kuluttajat panostavat kodin kunnostamiseen ja sisustamiseen, toimitusjohtaja *Pekka Koskenkorva* ynnää.

Suomen Helakeskus on nuivasta yleisestä talouskehityksestä huolimatta kirjannut vuoden aikana myös onnistumisia. Asuntotuotanto ja –kauppa eivät loppu, joten Koskenkorva uskoo helamarkkinoiden mahdollisuuksiin.

– Yhtiöllä on uusia tuotteita ja palveluja, joissa olemme onnistuneet hyvin. Yksi tärkeä menestystekijä on tehokas toimitusketju, joka vain vahvistuu kesäkuussa 2010 valmistuvien uusien toimitilojen myötä.

Koskenkorva näkee logistiikkakeskuksen edelleen jämäköittävän helayhtiön toimintatapoja. Kaikki vanha jää taakse uuden tilikauden myötä, kun tilat valmistuvat ja muutto viimein toteutuu. Yhtiö on luopunut kiinteistöomaisuudestaan ja siirtynyt vuokratiloihin.

Toimitusjohtaja painottaa myös yhtiön työntekijöiden merkitystä menestyksen rakentamisessa. Pitkän kokemuksen tuoma osaaminen on tässä avaintekijä. Kokemusta yhtiössä on edelleen runsaasti, vaikka lukko-liiketoiminnan myynnin takia henkilökunnan määrä kutistui tilikauden aikana 49:stä 32:een.

Lähtö vuoteen 2010 on Suomen Helakeskukselle mielenkiintoinen. Vaikka talouden yleinen kehitys määrää paljon, Koskenkorva on luottavainen ja uskoo taloustilanteen myönteiseen kehitykseen varovaisesti. Helakeskus on nyt uusi yritys, joka elää helamarkkinoilla laajennetulla tuotevalikoimallaan ja palveluunsa luottaen.

– Olemme Suomessa hela-alan ainoa yritys, jonka tuotevalikoimassa on sekä ovi- ja ikkuna- että kalustehelat. Muut toimivat joko tai -valikoimalla, Koskenkorva muistuttaa.

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2008	**2009
Liikevaihto	14 874	11 708
Liikevoitto	1 342	1 165
Henkilöstö	49	34
Omistususuus 31.10.2009		100 %

** Sisältää myyntivoittoa kiinteistöstä 0,1 milj. euroa

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

*Suomen Helakeskus luottaa tehokkaasti
johdettuun toimitusketjuun.*

Palvelu, ammattitaito ja luottamus kuuluvat myös moderniin kiinnikekauppaan.

Luottotoimija pitää asiakkaat

Suomen Kiinnikekeskus syntyi tilikauden aikana Ruuvi-Poikien, Porin Pultin ja Helsingin Laaturuuvien yhdistäessä toimintansa. Uusi yhtiö on joutunut kamppailemaan selvittääkseen yllättävän nopeasti alkaneesta ja erityisesti metalliteollisuutta koetelleesta taantumasta.

– Kannustavaa on kuitenkin ollut se, että asiakkaita emme ole tänä aikana juurikaan menettäneet. Taantumana aikana alalle syntyi kova hintakilpailu. Tässä emme välttämättä aina pärjänneet, mutta palvelumme, ammattitaitomme ja luottamus meihin ovat olleet ratkaisevia tekijöitä kauppohen syntymiselle. Asiakkaat tietävät, että pystymme toimittamaan tilatut tuotteet nopeasti ja varmasti sovittuna ajankohtana, toimitusjohtaja *Ari Suomalainen* kertoo.

Valittu toimintatapa on saanut kiitosta asiakastytyväisyyssmittauksissa. Kiinnikemarkkinoiden kylmä kyyti leikkasi silti yhtiön liikevaihdosta lähes 30 prosenttia. Pahin aallonpohja koetteli heti tilikauden alussa. Vasta loppuvuodesta näytti siltä, että markkinat alkaisivat vähitellen vetää. Valtion rakentamiseen kohdentamat elvytystoimet eivät kuitenkaan yltäneet metalliteollisuuteen, jonka vaikeudet jatkuivat.

Kiinnikekeskuksen ase taantumaa vastaa oli varastojen nopea järjeistämisen. Yhdistymisen myötä se oli myös hyvin perustelua, vaikka toiminnot jakaantuvat edelleen Uudellemaalle, Satakuntaan ja Pirkanmaalle.

– Etunamme oli, ettei ylisuuria varastoja ollut. Panostimme ostojen keskittämiseen ja varastojen yhdistämiseen. Samalla yhdenmukaistimme tuotevalikoimaa. Varastomuutoksista saimme näin myös rahaa kassaan. Yhtiön runko on nyt kunnossa ja valmiina nousuun.

– On oikeastaan onnekasta, että asiakaskuntaamme kuuluu myös paljon pieniä toimijoita. Laskuttettavia tahoja on näin runsaasti, jolloin yhden isomman asiakkaan merkitys ei ole liikevaihdon kokonaisuutta ajatellen niin merkittävä, Suomalainen miettii.

Vuosi 2010 jatkunee synkkänä, arvioi Suomalainen. Hän luottaa kuitenkin Suomen Kiinnikekeskuksen tarjoamien kokonaisratkaisujen voimaan ja suoraan yhteydenpitoon asiakkaan kanssa.

– Asiakastytyväisyyskysely vahvisti, että sähköpostilla halutaan entistä enemmän tietoa alan muutoksista ja uutuustuotteista, mutta asiakkaat haluavat edelleen tietoa myös myyntiedustajien kertomana. Myyntiedustajien tehtävänä onkin esitellä, myydä ja pitää asiakassuhdetta yllä.

Myyntin, ostojen ja varastoinnin yhdenmukaistaminen jatkuu uudella tilikaudella samoin kuin toiminnan ohjausjärjestelmän rakentaminen. Suomalainen uskoo näillä eväillä pärjättävän edelleen.

Yhtiössä on yli 30 vuoden kokemus työkaluista ja kiinnikkeistä. Tähän kokemukseen toimitusjohtaja luottaa, kun yhtiö tarjoaa vuonna 2010 taattua laatua ammattilaisille. Yhteyttä asiakkaisiin vahvistavat keväällä avatut vähittäiskaupat Tampereella ja Helsingissä.

Toimitusjohtaja Ari Suomalainen

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2008	**2009
Liikevaihto	4 075	2 865
Liikevoitto	383	-52
Henkilöstö	30	26
Omistusosuus 31.10.2009		100 %

** Sisältää myyntivoittoa kiinteistöstä 0,1 milj. euroa

Suomen Puunjalostus

Puu vaatii joustoa

Toimitusjohtaja Tapani Harjunen

Suomen Puunjalostuksen vuotta ovat väärittäneet muutokset. Kun rakentamisen ja sitä kautta rakennustarvikkeiden myynti reagoivat voimakkaasti talouden muutoksiin, on yhtiö muokkautunut entistä joustavammaksi.

– Epävarmuus lähitulevaisuudesta on hallinnut koko tilikautta. Siitä huolimatta olemme jatkuvasti kehittäneet toimintaamme, toimitusjohtaja *Tapani Harjunen* kuvaa yleistä tunnelmaa.

Alkuvuoden kysynnän lasku näkyi odotetusti yhtiön liikevaihdossa. Ovituoannon kannattavuus ja tehokkuus säilyivät hyvinä, kun taas porrastuotannon kulujen leikkaamista yhtiö on joutunut jatkamaan. Niinpä esimerkiksi Petikon myyntinäyttely on vuoden aikana suljettu.

Puun saatavuus kokeili toiminnan kestävyyttä kesän ja syksyn aikana. Harjunen kertoo puun saatavuudessa olleen yllättäviä vaikeuksia.

Asiakkaiden keskittyminen korjausrakentamiseen on vahvistanut omalta osaltaan yhtiön toimintoja ja tulosta. Valikoimaan on otettu korjausrakentamisen markkinoille suunnattuja uusia ja tilauksesta valmistettavia tuotteita.

Yhtäkkiä muuttunut toimintaympäristö on siis vaatinut joustamaan. Kun asiakkaat ovat esimerkiksi vähentäneet varastointiaan, on Suomen Puunjalostus keskittynyt oman varastotoiminnan kehittämiseen. Se on tarkoittanut oikeiden tuotteiden toimittamista oikeaan aikaan.

– Muutokset ovat vaatineet työntekijöiltä paljon, ja he ovatkin omaksuneet nopeasti uudenlaisia toimintatapoja. Kaikki ovat olleet yritteliäästi mukana kehittämässä yhtiötä, Harjunen kiittää.

Toiminnan ja tuotannon joustavuuden kehittämisen ohessa myös itse tuotteiden kehittäminen on merkittävää, jotta talouden laskukauden yli päästään asiallisesti. Matti-Ovi onkin tämän ansiosta saanut lisää huomiota vaativilla Saksan markkinoilla.

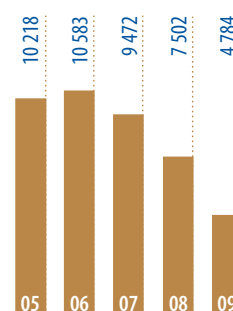
Odotukset uudesta tilikaudesta ovat varovaisen optimistisia. Kun kysynnän hiljaisin hetki koettiin vuoden 2009 alussa, on vuotta myöhemmin havaittavissa pientä virkistymistä. Vientin kysyntä on kääntynyt odotusten mukaisesti paremmaksi Norjassa, Saksassa ja Venäjällä.

Ovia ja puuportaita omakotitaloihin, rivitaloihin ja kesäasuntoihin valmistavan Suomen Puunjalostuksen asiakkaita ovat rakentajien lisäksi rautakaupat, rakennusliikkeet, talotehtaat ja tukkuliikkeet.

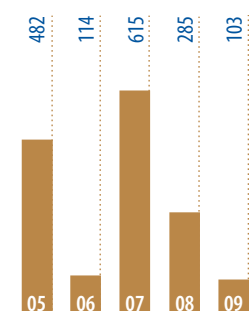
AVAINLUVUT, 1 000 €	2005	2006	2007	2008	**2009
Liikevaihto	10 218	10 583	9 472	7 502	4 784
Liikevoitto	482	114	615	285	103
Henkilöstö	82	92	82	59	41
Omistususuus 31.10.2009					70 %

** Sisältää myyntivoittoa kiinteistöistä 0,1 milj. euroa

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

*Suomen Puunjalostus on tuotannon
ja toimintojen ketterä kehittäjä.*

Uuden ajan konepaja tähtää kasvuyhtiöksi.

Investoimalla kiinni kasvutavoitteissa

Konepajaryhmä Takoman vuosi sitten asettamat kasvutavoitteet kuluneelle tilikaudelle eivät toteutuneet. Yhtiö on kuitenkin pitänyt kiinni kehitysohjelmastaan, sillä kone- ja laiteinvestointien sekä toimintojen kehittämisen kautta saavutettu parempi tuottavuus vahvistaa yhtiön asemaa markkinoilla.

– Tosiasiat tunnustetaan ja eteenpäin jatketaan entistä vahvempana. Omaa suhteellista kilpailukykyä olemme parantaneet muun muassa investoinneilla, toimitusjohtaja *Kimmo Korhonen* sanoo.

Toimintaa on jouduttu Takomassakin sopeuttamaan yleistä markkinatilannetta vastavaksi. Investoinnit uusiin koneisiin ja laitteisiin ovat puolestaan auttaneet Takomaa tehostamaan tuotantoaan, mikä taas on mahdollistanut uusien asiakkaiden hankinnan. Samaan aikaan on menossa mittava johtamisjärjestelmän rakentaminen, mikä on osa toimintojen tehostamista sekkin.

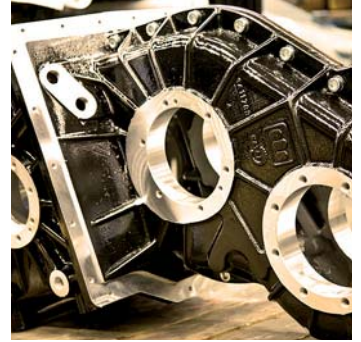
Takoman liikevaihto ja tulos laskivat vuoden aikana. Tilikauden ensimmäinen puolivuotta toteutui kasvutavoitteiden mukaan. Pudotus tapahtui loppukeväästä.

Takoman tavoitteena on nostaa liikevaihto 100 miljoonaan euroon vuoteen 2012 mennessä. Takoman vahva kassa ja listattu osake antavat hyvät mahdollisuudet yhtiölle toteuttaa kasvustrategiaansa myös yritysostoin.

– Yleinen talouden tilanne hiljensi yrityskauppaneuvotteluyhteydenottoja merkittävästi alkutilikaudesta. Enemmän yhteydenottoja alkoi tulla taas loppuvuodesta, jolloin yrityskauppoja ajatellen tilanne kääntyi jo meille edulliseksi. Muita ostajia on nimittäin vähän ja vuoden aikana yritysten kauppahinnat ovat tulleet maltillisemmiksi kuin mitä ne olivat esimerkiksi vielä vuotta aikaisemmin. Näyttääkin siltä, että Takomalle laadittu kasvusuunnitelma pystytään toteuttamaan vähemmän kustannuksin kuin alun perin oli ajatus, Korhonen ynnää.

Yhtiön hydraulikkaliiketoiminta selviytyi tilikauden markkinatilanteesta hyvin. Voimakkaampi pudotus osui alihankintatoimialaan. Korhonen muistuttaa, että vertailuvuodet 2007 ja 2008 olivat sellaisia, joita Suomen taloudessa tuskin nähdään pitkään aikaan; päättyneen tilikauden tuloksia vertaillaan yleisesti siis poikkeuksellisen korkeisiin lukuihin.

– Elämme nyt eräänlaisen luovan tuhon aikaa, jonka vaikutukset eivät lyhyellä aikavälillä välttämättä vaikuta kovin dramaattisilta, mutta pidemmällä tarkastelujaksolla muutokset rakenteissa ovat varmasti huomattavat.

Toimitusjohtaja Kimmo Korhonen

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2008	2009
Liikevaihto	18 397	15 408
Liikevoitto	1 059	-328
Henkilöstö	86	82
Omistusosuus 31.10.2009		65,1 %

Asiakkaiden luottamus kantaa

Toimitusjohtaja Kalervo Pentti

Toimexissa on vuoden aikana etsitty muiden tavoin keinoja kannattavuuden ylläpitämiseen. Vaikka yhtiön liikevaihto laski, putkikannakkeiden valmistamisen kannattavuus on pysynyt kohtuullisena yleisestä talouden kiikkeryydestä huolimatta.

– Kun rakentaminen on koko Suomessa hiipunut dramaattisesti, on sopeutuminen tilanteeseen vaatinut työtä. Kaiken tehdyn jälkeen olemme voittajia enemmän kuin häviäjiä, toimitusjohtaja *Kalervo Pentti* sanoo.

Pentti kuvaa vuotta ennennäkemättömäksi. Pudotus alkoi heti tilikauden alussa, kun rekkajonot hävisivät Suomen maanteiltä. Varastoon sidotun pääoman muuttaminen rahaksi on luonnollisesti ollut hidasta, koska kaupankäynti rakennusalalla vaatii todellista kysyntää.

Asuin-, julkis- ja teollisuusrakentamisen LVI-putkikannakkeita valmistava Toimex kasvatti vuoden kuluessa markkinaosuuttaan kotimaan markkinoista.

Venäjällä ja Baltian maissa rakentamisen pudotus oli vielä jyrkempi kuin Suomessa. Pentin arvion mukaan Baltia tuskin vetää vielä vuonna 2010, mutta Venäjän kaupan hän odottaa piristystä öljyn hinnan nousun myötä.

– Ennen nousua on edessä kuitenkin tiukka talvi Suomessakin. Kasvuun päästään aikaisintaan tilikauden toisella puoliskolla. Viime vuoden tasolle päästään takaisin aikaisintaan vuonna 2012.

Pentti miettii jo talouden uutta nousua, sillä silloin yrityksen starttinopeus ratkaisee. Kun alla on varastojen alasajot, voittajaksi selviytyvät yritykset, jotka pystyvät vastaamaan elpyvään kysyntään nopeimmin.

Toimex suuntaakin tulevaisuuteen avoimin mielin ja pelotta. Luottamusta tähän antaa kiinteät asiakassuhteet.

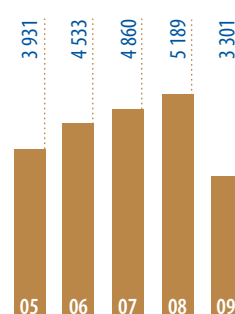
– Kaikesta huolimatta asiakkaat ovat pysyneet uskollisina. Heidän varassaan me toimimme, ja kysyntä on se avaintekijä.

Yhtiön asiakkaina ovat LVI- ja teknisen alan tukkuliikkeet. Tätä kautta saneerausrakentamisen tarpeet tietävät myös Toimexille hyvää.

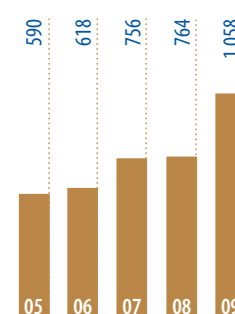
AVAINLUVUT, 1 000 €	2005	2006	2007	2008	**2009
Liikevaihto	3 931	4 533	4 860	5 189	3 301
Liikevoitto	590	618	756	764	1 058
Henkilöstö	17	17	17	17	16
Omistususuus 31.10.2009					70,4%

** Sisältää myyntivoittoa kiinteistöstä 0,8 milj. euroa

LIIVEVAIHTO, 1 000 €

LIIVEVOITTO, 1 000 €

Toimex on valmiina talouden nousuun.

*Vallog vahvistaa asemaansa isojen toimijoiden
konepajalogistiikan ja pakkaamisen kumppanina.*

Vallog

Luottopalvelut uudessa paketissa

Teknologiaeteollisuuden varaosavalmistaja ja logistiikkapalvelutuottaja Vallog suuntaa toimintaansa yhä enemmän logistiikkaan. Toimitusjohtaja *Risto Rouskun* mukaan yleinen talouden kehitys painaa suuria teollisia toimijoita siirtämään tuotteittensa varastoinnin lisäksi muitakin logistisia toimintojaan ulkopuolisille toimijoille. Tästä kehityksestä Vallog on onnistunut ottamaankin jo osansa, ja aloittaa uuden tilikauden vahvana.

Vallogilla talouden käänne osui eritoten metalliteollisuuden pienosavalmistukseen. Yhtiö joutui lopettamaan keväällä töiden vähyyden takia pienosaverstaansa Tampereen Härmälässä.

– Tämä ratkaisu vaikutti Vallogin tilikauden tulokseen eniten. Kun lisäksi Hyvinkään toimipisteestä on jouduttu irtisanomaan ja lomauttamaan, sopeuttamistoimet ovat olleet kovat. Yhtiön liikevaihto on pudonnut tilikaudella noin neljänneksen, Rousku ynnää.

Vahvuuden uuteen tilikauteen tuo loppuvuodesta toteutunut yrityskauppa, jossa Vallog ja CLO Pakkaukset yhdistyivät. Näin Suomeen syntyi konepajalogistiikan ja teollisuuspakkaamisen johtava toimija.

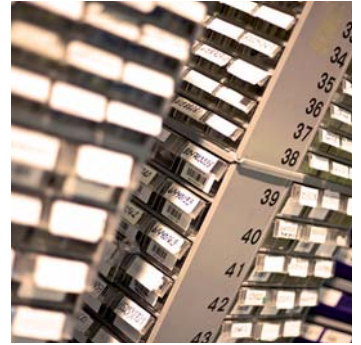
– Saimme tätä kautta entistä laajemman palvelupaketin. Varastoinnin ja kuljetusten lisäksi pystymme jatkossa huolehtimaan myös pakkaamisesta. Asiakaskunnan kasvun lisäksi kasvaa myös liikevaihto kaksinkertaiseksi.

– CLO tuo uutta intoa ja mahdollisuuksia kasvuun. Kummankin yhtiön tavoitteena oli kansainvälistyminen ja nyt yhdessä meillä on siihen paremmat mahdollisuudet, Rousku luottaa uuden yhtiön tulevaisuuteen.

Uusi yritys aloittaa huhtikuun alussa uudella nimellä. Kulunut tilikausi jäi siis viimeiseksi Vallogina.

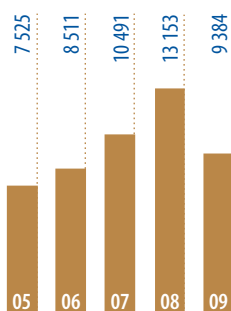
Vuoteen 2010 Rousku suuntaa varovaisin mielin. Kuluneen tilikauden tilausten notkahdus vaikuttaa viiveellä.

– Ensi vuodesta tulee parempi kuin kulunut vuosi on ollut. Kun isot toimijat tehostavat toimintaansa, se tietää meille lisää töitä. Toimimme nyt kattavasti Tampereen ja Helsingin välisellä alueella, ja joustavuus kasvaa koko ajan.

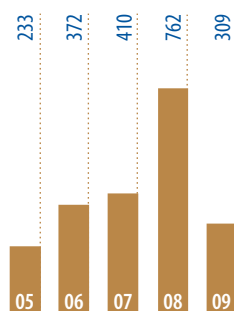

Toimitusjohtaja Risto Rousku

LIKEVAIHTO, 1 000 €

LIKEVOITTO, 1 000 €

AVAINLUVUT, 1 000 €

	2005	2006	2007	2008	2009
Liikevaihto	7 525	8 511	10 491	13 153	9 384
Liikevoitto	233	372	410	762	309
Henkilöstö	71	84	86	105	175
Omistusosuus 31.10.2009					66,1 %

** Sisältää myyntivoittoa kiinteistöistä 0,7 milj. euroa

Panostaja Oyj:n selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (Corporate Governance) 2008 noudattaminen

Panostaja Oyj noudattaa toiminnassaan ja hallintonsa järjestämisessä Suomen Listayhtiöiden Hallinnointikoodia (2008). Hallinnointikoodi on saatavilla arvopaperimarkkinayhdistyksen ylläpitämältä verkkosivulta internetosoitteesta www.cgfinland.fi.

Yhtiökokous

Panostaja Oyj:n ylin päättävä elin on varsinainen yhtiökokous. Yhtiökokous vahvistaa vuosittain yhtiön tilinpäätöksen, päättää osingonjaosta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitsemisesta ja heille maksettavista palkkioista. Varsinaisen yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Varsinainen yhtiökokous on yhtiöjärjestyksen mukaan pidettävä vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 21 päivää ennen kokousta julkaisemalla kokouskutsu yhtiökokouksen määräämässä vähintään yhdessä valtakunnallisen levikin omaavassa sanomalehdessä. Yhtiökokoukseen osallistuvat toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja sekä hallituksen jäseneksi ensimmäistä kertaa ehdolla oleva henkilö, ellei heidän poissaololleen ole painavia syitä.

Hallitus

Panostaja Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään kuusi varsinaista jäsentä. Hallitukseen on kuulunut tilikaudella 2008–2009 viisi jäsentä. Hallituksen jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous. Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilikaudella 2008–2009 hallitus kokoontui 13 kertaa. Keskimääräinen osallistuminen hallituksen kokouksiin tilikaudella 2008–2009 oli 98,5 %.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallitus on laatinut toimintaansa varten kirjallisen työjärjestyksen. Hallitus käsittelee laissa ja yhtiöjärjestyksessä mainittujen tehtävien lisäksi yhtiön ja konsernin kannalta tärkeitä ja laajakantoisia asioita kuten pitkän aikavälin strategiset tavoitteet, konserniin kuuluvien yhtiöiden budjetit osana konsernin budjettia, konsernin olennaiset investoinnit, liiketoiminnan olennaiset laajentumiset tai supistumiset sekä merkittävät yritys- ja liiketoimintakaupat. Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työtapojaan. Hallituksella ei ole erillisiä valiokuntia ja siten hallitus vastaa tarkastusvaliokunnan tehtävistä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaisesti.

Yhtiön hallituksen viidestä jäsenestä neljä on riippumattomia yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitukseen valittiin

- Matti Koskenkorva (s. 1947, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2002, hallituksen jäsen vuodesta 1999, Yrittäjäneuvos, Vahinkovakuutusyhtiö Fennian hallituneuvoston jäsen ja Keskinäinen Työeläkeyhtiö Eteran hallituksen jäsen, Aikaisempi työkokemus: Panostaja Oyj:n toimitusjohtaja, Tilamarkkinat Oy:n toimitusjohtaja, Urepol Oy:n markkinointijohtaja)
- Jukka Ala-Mello (s. 1963, hallituksen jäsen vuodesta 2006, Kauppatieteiden maisteri ja KHT hallituksen jäsen, KONE Oyj:n johtaja ja hallituksen sihteeri, aikaisempi työkokemus: PricewaterhouseCoopers Oy:n osakas 1995–2006, KHT-tilintarkastaja 1993–2006 ja tilintarkastaja 1987–1990 sekä Panostaja Oyj:n taluspäällikkö 1990–1993, muut luottamustehtävät: hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja Security Trading Oy:ssä ja Holding Manutas Oy:ssä sekä hallituksen puheenjohtaja OWH-Yhtiöt Oy:ssä. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.)
- Hannu Ketola (s. 1947, hallituksen jäsen vuodesta 2007, Valtiotieteiden maisteri, aikaisempi työkokemus: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian toimitusjohtaja. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista)
- Hannu Martikainen (s. 1943, hallituksen jäsen vuodesta 2007, Rakennusneuvos, aikaisempi työkokemus: Parma Oy:n toimitusjohtaja, muut luottamustehtävät: Muotolevy Oy:n hallituksen jäsen. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista.)
- Hannu Tarkkonen (s. 1950, hallituksen jäsen vuodesta 2006, Yo-merkonomi, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran toimitusjohtaja, aikaisempi työkokemus: Eteran sijoitusjohtaja 1997–2005, muut luottamustehtävät: Raisio Oyj ja Hypoteekkiyhdistys, hallituneuvoston jäsen ja Leverator Oyj sekä Tornator Oyj hallituksen jäsen. Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista)

Hallituksen järjestäytymiskokous valitsi puheenjohtajaksi Matti Koskenkorvan ja varapuheenjohtajaksi Jukka Ala-Mellon.

Yhtiökokous vahvistaa hallituksen palkkiot vuosittain. Vuoden 2009 varsinainen yhtiökokous vahvisti hallitusten jäsenten palkkiot seuraavasti: Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 3 000 euroa kuukaudessa, hallituksen varapuheenjohtajalle 2 250 euroa kuukaudessa ja jokaiselle hallituksen muulle jäsenelle 1 500 euroa kuukaudessa.

Noin 40 %:a hallituksen jäsenelle maksettavista palkkiosta maksetaan hallitukselle annetun osakeantivaltuutuksen perusteella antamalla hallituksen jäsenelle yhtiön osakkeita, mikäli hallituksen jäsen ei yhtiökokouspäivänä omista yli yhtä prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Mikäli hallituksen jäsenen omistusosuus yhtiökokouspäivänä on yli yksi prosentti yhtiön kaikista osakkeista, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan rahana. Hallituksen puheenjohtajan palkkiot olivat tilikaudella yhteensä 36 000 euroa. Yhtiön hallituksen varapuheenjohtajalle ja jäsenille luovutettiin tilikauden aikana palkkioina yhteensä 28.239 yhtiön osaketta.

Toimitusjohtaja

Yhtiön hallitus nimittää toimitusjohtajan. Toimitusjohtajana toimii varatuomari Juha Sarsama (s. 1965, toimitusjohtaja vuodesta 2007, Varatuomari, M.S.M Boston University Brusel, aikaisempi työkokemus: toimitusjohtaja OpusCapita Oy, hallintojohtaja Saarioinen Oy, talousjohtaja OpusCapita Oyj). Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräyksien mukaisesti. Toimitusjohtaja toimii liiketoiminta-alueiden toimitusjohtajien sekä emoyhtiön johtoryhmän jäsenten esimiehenä. Toimitusjohtaja valmistelee ja esittelee hallitukselle päätettäväksi pitkän aikavälin strategiset tavoitteet, konserniin kuuluvien yhtiöiden budjetit osana konsernin budjettia, konsernin olennaiset investoinnit, liiketoiminnan olennaiset laajentumiset tai supistumiset sekä merkittävät yritys- ja liiketoimintatapaumat.

Toimitusjohtajan palkasta ja muista eduista päättää hallitus. Toimitusjohtajalla on kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka mukainen palkka on kiinteä. Toimitusjohtajan eläke määräytyy työeläkelain (TEL) mukaan. Toimitusjohtajasopimuksen mukainen irtisanomisaika on 6 kuukautta ja eroraha vastaa 12 kuukauden palkkaa. Tilikaudella 2008–2009 toimitusjohtajan vuosiansiot ja muut etuudet olivat yhteensä 173 229,65 euroa. Toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen. Toimitusjohtajan osake- ja optio-omistus selviää yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.panostaja.fi.

Liiketoiminnan organisointi

Panostaja-konsernin johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja Juha Sarsama, talousjohtaja Veli Ollila, sijoitusjohtaja Tapio Tommila ja kehitysjohtaja Heikki Nuutila. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja ja se kokoontuu säännöllisesti. Toimitusjohtaja vastaa lakisääteisten vastuidensa lisäksi Panostaja Oyj:n toiminnan organisoinnista, koko konsernin johtamisjärjestelmästä ja sen kehittämisestä sekä asioiden valmistelusta ja esittelystä yhtiön hallitukselle. Talousjohtaja vastaa talouden raportointiprosessista sekä

riskienhallintaprosessista sekä näiden kehittämisestä. Sijoitusjohtaja vastaa yritysostoprosessista sekä siihen liittyvästä analyysi- ja arvonmääritysprosessista. Kehitysjohtaja vastaa konsernin kehityshankkeista sekä tukee liiketoiminta-alueita näiden omissa kehityshankkeissaan.

Johtoryhmä toimii toimitusjohtajan johdolla ja sen tehtävänä on Panostaja Oyj:n prosessien kehittäminen. Johtoryhmässä valmistellaan liiketoiminta-alueiden omistajarvon kehittämiseen liittyvät toimenpiteet sekä konsernilaajuiset kehityshankkeet ja konsernin strategia.

Panostaja-konsernin operatiivinen liiketoiminta tapahtuu toimialoittain muodostetuissa liiketoiminta-alueissa (alakonserni). Johtoryhmän jäsenten osake- ja optio-omistus selviää yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.panostaja.fi. Kunkin liiketoiminta-alueen hallitukseen kuuluu liiketoiminta-alueen toimitusjohtajan lisäksi Panostaja Oyj:n kaksi johtoryhmän jäsentä, joista toinen toimii hallituksen puheenjohtajana, sekä useimmissa liiketoiminta-alueissa vähintään yksi konsernin ulkopuolinen asiantuntijajäsen. Liiketoiminta-alueita koskevat operatiiviset päätökset tehdään kussakin liiketoiminta-alueessa.

Pääpiirteet taloudellisen raportointiprosessiin liittyvästä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvällä sisäisellä valvonnalla on tavoitteena varmistaa, että Panostaja-konsernin toiminta on tuloksellista ja että päätöksenteko perustuu luotettavaan informaatioon ja riittävään liiketoimintariskien tunnistamiseen. Yhtiön liiketoiminta-alueet valmistelevat kukin oman budjettinsa, joka hyväksytään kyseisen liiketoiminta-alueen hallituksessa. Emoyhtiön budjetti yhdistettynä liiketoiminta-alueiden budjettiin muodostaa Panostaja Oyj:n budjetin. Liiketoiminta-alueet raportoivat emoyhtiölle tilikauden aikana kuukausittain etukäteen sovitun raportointiaikataulun mukaisesti. Kuukausittainen raportointi ja sen yhteydessä tehtävät analyysit ja vertailut ovat keskeinen osa taloudellisen raportoinnin avulla suoritettavaa ohjausta ja valvontaa. Jokaisen vuosineljänneksen jälkeen liiketoiminta-alueet päivittävät tarvittaessa lopputilikauden ennusteen. Panostaja Oyj:llä ei ole erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota. Emoyhtiön taloushallinnon organisaatio seuraa säännöllisesti liiketoiminta-alueiden raportointia sekä puuttuu raportoinnissa havaittuihin poikkeamiin ja tarvittaessa tekee joko omia tai teettää erillisiä sisäisen tarkastuksen selvityksiä ulkopuolisilla asiantuntijoilla. Panostaja Oyj:n taloushallinnon organisaation vastuulla on yhtenäisten laskenta- ja raportointiperiaatteiden määrittely ja ohjeistaminen, raportointijärjestelmän jatkuva kehittäminen sekä

liiketoiminta-alueiden taloushallinnon organisaation kouluttaminen – sekä kehittämisessä että koulutuksessa otetaan huomioon sisäisen valvonnan tarpeet.

Tilintarkastus

Panostaja-konserniin kuuluvien yhtiöiden lakisääteisestä tilintarkastuksesta vastaa yhtiökokouksen valitsemat tilintarkastajat. Tilikaudella 2008–2009 tilintarkastajana emoyhtiössä ja konsernissa ovat toimineet KHT Eero Suomela ja PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö.

Tilintarkastajat antavat yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen tilinpäätöksen yhteydessä. Panostaja Oyj:n hallitus saa tilinpäätöstä käsitellessään vastuulliselta tilintarkastajalta selostuksen tarkastuksen toteutumisesta ja havainnoista. Tarvittaessa tilintarkastajat osallistuvat hallituksen kokouksiin ja raportoi- vat muutoinkin hallitukselle. Tilikaudella 2008–2009 Price-waterhouseCoopersille maksetut palkkiot lakisääteisestä tilintarkastuksesta olivat 73 tuhatta euroa ja muista palveluista 41 tuhatta euroa.

Sisäpiirihallinto

Panostaja -konsernissa noudatetaan Arvopaperimarkkina- lain mukaisia ohjeita sisäpiiri-ilmoituksista, sisäpiirirekisterin ja yritysکوhtaisten sisäpiirirekisterin ylläpitämisestä sekä NASDAQ OMX Helsinki Oy:n hyväksymiä sisäpiiriohjeita.

Panostaja Oyj:n julkisiin sisäpiiriläisiin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, johtoryhmä sekä tilintarkastajat. Yhtiön pysyviä sisäpiiriläisiä ovat emoyhtiön koko henkilökunta ja ne yhteistyökumppanit, jotka yhteistyösuhteen perusteella on katsottu kuuluvan pysyvään sisäpiiriin, mutta heidän omistuksensa ei ole julkista. Merkittävistä hankkeista pidetään hankekohtaista sisäpiirirekisteriä. Panostaja Oyj:n sisäpiirirekisteri on nähtävillä Euroclear Finland Oy:n NetSire:ssä sekä yhtiön omilla www-sivuilla kohdassa sijoitajatietoa, sisäpiirirekisteri.

Riskienhallinta

Panostaja Oyj:n riskienhallinnan tavoitteena on turvata liiketoiminnan jatkuvuus ja tukea Panostajaa ja sen omistamia liiketoiminta-alueita määritettyjen tavoitteiden ja strategioiden saavuttamisessa.

Riskiksi luokitellaan sellaiset tekijät, jotka saattavat vaarantaa tai estää Panostajan tai sen omistaman liiketoiminta-alueen strategisten tavoitteiden saavuttamisen tai toiminnan jatkuvuuden tai muutoin aiheuttaa merkittäviä seurauksia Panostajalle, sen omistajille, liiketoiminta-alueelle, henkilöstölle tai muille sidosryhmille. Merkittävimpiä yhtiön hallituksen tietoon tulleita riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu yhtiön toimintakertomuksessa.

Riskienhallinta on olennainen osa osakeyhtiölain mukaista hallituksen ja toimitusjohtajan yleistoimivaltaa ja

hyvää hallintotapaa sekä Panostajan liiketoiminnan suunnittelua ja johtamista.

Panostajassa riskienhallinta perustuu riskien tunnistamiseen, arviointiin ja raportointiin. Konsernitason riskien tunnistaminen, arviointi ja raportointi ovat emoyhtiön toimitusjohtajan vastuulla ja liiketoiminta-alueilla vastuu on kyseisen liiketoiminta-alueen toimitusjohtajalla. Kaikki olennaiset riskit raportoidaan konsernin emoyhtiön hallitukselle.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja raportointi kunkin liiketoiminta-alueen omista tarpeista mahdollistavat tehokaiden riskienhallinta-toimenpiteiden luomisen. Tavoitteena on luoda yhtenäinen malli riskien arvioimiseksi.

Riskejä tunnistetaan ja arvioidaan niiden todennäköisyyden, vakavuuden, mahdollisen kehityssuunnan ja hallittavuuden perusteella.

Riskianalyysit ja -arviointit toteutetaan itsearviointeina ja osaksi yhdessä vahinkovakuutusyhtiön riskienhallintapalveluiden kanssa.

Panostaja luokittelee keskeiset riskit neljään pääryhmää: strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Panostajan hallitus vastaa yhtiön riskienhallinnasta ja valvoo sen toteutumista. Hallitus hyväksyy yhtiön riskienhallintapolitiikan.

Panostajan toimitusjohtaja ja johtoryhmä ovat vastuussa riskienhallintaperiaatteiden määrittämisestä ja käytönotosta ja siitä, että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty. He myös vastaavat siitä, että riskit otetaan huomioon yhtiön suunnitteluprosesseissa ja että niistä raportoidaan riittävällä ja asianmukaisella tavalla hallitukselle. Lisäksi he vastaavat riskienhallinnan kehittämisestä sekä arvioivat jatkuvasti hallitustyöskentelyn kautta liiketoiminta-alueen johdon kyvykkyyttä myös riskienhallinnan osa-alueella.

Liiketoimintayhtiöiden toimitusjohtajat ja hallitus vastaavat oman vastuun alueensa riskien tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta sekä riskienhallinnan kehitystoimenpiteiden toteutuksesta ja raportoinnista.

Panostajan talousjohtaja vastaa riskienhallinnan toimintamallista ja raportoinnista. Rahoitusriskeistä raportoidaan säännöllisesti Panostajan hallitukselle. Talousjohtaja vastaa myös siitä, että Panostajan riskienhallinta on yhtiön hallinnointikäytännön mukaista.

Jokainen työntekijä vastaa omaan työhönsä liittyvien ja muutoin havaitsemiensa riskien tunnistamisesta ja raportoinnista esimiehelle.

Tämä selvitys on saatavilla yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.panostaja.fi. Selvitys on annettu toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena.

Panostaja Oyj:n pörssitiedotteet

Marraskuu

- 10.11.2008 Panostaja Oyj:n ylimääräinen yhtiökokous hyväksyi osakesarjojen yhdistämisen
- 14.11.2008 Panostaja Oyj:n maksuttomassa osakeannissa annettavat osakkeet ja osakelajien yhdistämisen rekisteröity kaupparekisteriin
- 14.11.2008 Kaupankäynti Panostaja Oyj:n yhdistetyillä osakkeilla alkaa
- 14.11.2008 Arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 §:n mukainen ilmoitus Panostaja Oyj:n omistusuusien muuttumisesta
- 24.11.2008 Panostaja Oyj jättänyt oikaisuvaatimuksen verottajan pääomasijoittaja tulkinnasta

Joulukuu

- 2.12.2008 Kutsu Panostaja Oyj:n tiedotustilaisuuteen
- 18.12.2008 Panostaja-konsernin tilinpäätöstiedote 1.11.2007–31.10.2008
- 19.12.2008 Panostaja Oyj:n hallituksen jäsenien palkkioiden maksaminen yhtiön hallussa olevilla osakkeina

Tammikuu

- 2.1.2009 Panostaja vahvistaa ympäristötekniikan liiketoiminta-alueen Puztec Oy:n ostolla
- 5.1.2009 Yhtiökokouskutsu
- 21.1.2009 Panostaja Oyj:n vuosikertomus tilikaudelta 1.11.2007–31.10.2008 julkaistu
- 23.1.2009 Kutsu Panostaja Oyj:n tiedotustilaisuuteen
- 26.1.2009 Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.1.2009

Maaliskuu

- 12.3.2009 Panostaja-konsernin osavuositarkastus 1.11.2008–31.1.2009
- 13.3.2009 Panostaja Oyj:n hallituksen jäsenien palkkioiden maksaminen yhtiön hallussa olevilla osakkeilla

Huhtikuu

- 29.4.2009 Panostajan ympäristötekniikan liiketoiminta-alue vahvistuu – toiminta yhdistyy, nimeksi Ecosir Group ja toimitusjohtajaksi Mauri Leponen
- 30.4.2009 Panostaja ostaa Bewator Oy:n ja laajentaa lukitus- ja turvallisuusliiketoiminta-alueen

Toukokuu

- 18.5.2009 Kutsu Panostaja Oyj:n tiedotustilaisuuteen
- 22.5.2009 Panostaja Oyj:n tulosodotukset heikentyneet

Kesäkuu

- 10.6.2009 Bewator Oy:n lopullinen kauppahinta
- 11.6.2009 Panostaja-konsernin osavuositarkastus 1.11.2008–30.4.2009
- 12.6.2009 Panostaja Oyj:n hallituksen jäsenien palkkioiden maksaminen yhtiön hallussa olevilla osakkeina

Elokuu

- 20.8.2009 Panostaja vahvistaa digitaalisten painopalveluiden liiketoiminta-alueen Sokonet Oy:n ostolla
- 25.8.2009 Kutsu Panostaja Oyj:n tiedotustilaisuuteen
- 28.8.2009 Verotuksen oikaisulautakunnan päätös Panostajan käyttöomaisuusosakkeiden myyntivoittojen verotuksesta

Syyskuu

- 10.9.2009 Panostaja-konsernin osavuositarkastus 1.11.2008–31.7.2009
- 11.9.2009 Panostaja Oyj:n hallituksen jäsenien palkkioiden maksaminen yhtiön hallussa olevilla osakkeilla

Lokakuu

- 2.10.2009 Panostajan taloudellinen tiedottaminen ja varsinainen yhtiökokous
- 15.10.2009 Panostaja vahvistaa lisäarvologistiikan liiketoiminta-alueen CLO Pakkaukset Oy:n ostolla
- 23.10.2009 Panostaja tarkentaa liikevaihtoennustettaan
- 23.10.2009 Panostaja myy yksitoista kiinteistöä
- 23.10.2009 Panostaja toteutti CLO Pakkaukset Oy:n osakekannan kaupan

Kuvassa vasemmalta Hannu Tarkkonen, Jukka Ala-Mello, Matti Koskenkorva, Hannu Martikainen ja Hannu Ketola

Hallitus

Matti Koskenkorva, s.1947

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2002, hallituksen jäsen vuodesta 1999

Yrittäjäneuvos

Aikaisempi työkokemus: Panostaja Oyj:n toimitusjohtaja, Tilamarkkinat Oy:n toimitusjohtaja, Urepol Oy:n markkinointijohtaja

Muut luottamustehtävät: Vahinkovakuutusyhtiö Fennian hallintoneuvoston jäsen, Keskinäinen työeläkeyhtiö Eteran hallituksen jäsen

Jukka Ala-Mello, s. 1963

Hallituksen jäsen vuodesta 2006

Kauppätieteiden maisteri, KHT

KONE Oyj:n johtaja ja hallituksen sihteeri

Aikaisempi työkokemus: PricewaterhouseCoopers Oy:n osakas 1995–2006, KHT-tilintarkastaja 1993–2006 ja tilintarkastaja 1987–1990 sekä Panostaja Oyj:n taluspäällikkö 1990–1993.

Muut luottamustehtävät: Hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja Security Trading Oy:ssä ja Holding Manutas Oy:ssä sekä hallituksen puheenjohtaja OWH-Yhtiöt Oy:ssä.

Riippumaton jäsen

Hannu Ketola, s. 1947

Hallituksen jäsen vuodesta 2007

Valtiotieteiden maisteri

Aikaisempi työkokemus: Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Fennian toimitusjohtaja

Muut luottamustehtävät: –

Riippumaton jäsen

Hannu Martikainen, s. 1943

Hallituksen jäsen vuodesta 2007

Rakennusneuvos

Aikaisempi työkokemus: Parma Oy:n toimitusjohtaja

Muut luottamustehtävät: Muotolevy Oy:n hallituksen jäsen

Riippumaton jäsen

Hannu Tarkkonen, s. 1950

Hallituksen jäsen vuodesta 2006

Yo-merkonomi

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran toimitusjohtaja

Aikaisempi työkokemus: Eteran sijoitusjohtaja 1997–2005

Muut luottamustehtävät: Raisio Oyj, hallintoneuvoston jäsen; Hypoteekkiyhdistys, hallintoneuvoston jäsen; Leve-rator Oyj, hallituksen jäsen ja Tornator Oyj, hallituksen jäsen.

Yläriivi vasemmalta Juha Sarsama ja Heikki Nuutila, alarivi vasemmalta Veli Ollila ja Tapio Tommila

Johtoryhmä

Juha Sarsama, s. 1965

Toimitusjohtaja vuodesta 2007
Varatuomari, M.S.M (Boston University Brussels)
Aikaisempi työkokemus: Toimitusjohtaja OpusCapita Oy, hallintojohtaja Saarioinen Oy, talousjohtaja OpusCapita Oyj
Muut luottamustehtävät: –

Veli Ollila, s. 1972

Talousjohtaja vuodesta 2006
KTM, OTK
Aikaisempi työkokemus: Finance Director CRH Europe EPS Insulation, Northern Europe, Business Controller Machinium Oy, talouspäällikkö Lännen Engineering Oy
Muut luottamustehtävät: –

Heikki Nuutila, s. 1958

Kehitysjohtaja vuodesta 2008
YTM
Aikaisempi työkokemus: Toimitusjohtaja Tutor Partners Oy, johtaja Hermia Yrityskehitys Oy, johtaja Andersen Corporate Finance
Muut luottamustehtävät: –

Tapio Tommila, s. 1978

Sijoitusjohtaja vuodesta 2008
KTM
Aikaisempi työkokemus: Deloitte Corporate Finance Oy, PricewaterhouseCoopers Oy
Muut luottamustehtävät: –

Tietoja osakkeenomistajille

Osavuositarkastukset

Panostaja-konserni julkaisee tilikaudella 1.11.2009–31.10.2010 kolme osavuositarkastusta seuraavasti:

Osavuositarkastus ajalta 1.11.2009–31.1.2010 julkaistaan 10.3.2010

Osavuositarkastus ajalta 1.11.2009–30.4.2010 julkaistaan 9.6.2010

Osavuositarkastus ajalta 1.11.2009–31.7.2010 julkaistaan 8.9.2010

Osavuositarkastukset, vuosikertomus ja tiedotteet ovat julkaisemisen jälkeen luettavissa yhtiön kotisivuilla www.panostaja.fi.

Osakerekisteri

Panostaja Oyj:n osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään. Yhtiön omistajaluetteloa ylläpitää Euroclear Finland Oy.

Yhtiökokous

Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona tammikuun 27. päivänä 2010 kello 10.00 Museokeskus Vapriikissa, osoitteessa Alaverstaanraitti 5, Tampellan tehdasalue. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 15.1.2010 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on hallintarekisteröity ja joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava merkittäväksi tilapäisesti yhtiön osakasluetteloon viimeistään 22.1.2010 klo 10.00. Ilmoituksen edellytys on, että osakkeenomistajalla olisi samojen osakkeiden perusteella ollut oikeus tulla merkityksi yhtiön osakasluetteloon yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä 15.1.2010. Hallintarekisteröityä osakkeenomistajaa koskeva ilmoitus tilapäisestä merkitsemisestä yhtiön osakasluetteloon katsotaan samalla ilmoittautumiseksi yhtiökokoukseen.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoittauduttava ennakolta yhtiölle viimeistään 22.1.2010 klo 10.00 mennessä kirjallisesti osoitteella Sari Tapiola / Panostaja Oyj, PL 783, 33101 Tampere, telefaxilla (010) 2173 232 tai puhelimitse Sari Tapiolalle puh. (010) 2173 211. Ilmoittautumiskirjeen tai -telefaxin on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ilmoittautumisen yhteydessä.

Osingonjako

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.11.2008–31.10.2009 jaetaan osinkoa 0,12 euroa/ osake. Hallitus ehdottaa osingonjaon täsmäytyspäiväksi 1.2.2010 ja osingon maksupäiväksi 8.2.2010. Oikeus osinkoon on sillä, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon.

PANOSTAJA OYJ

Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere / PL 783, 33101 Tampere / Puhelin 010 217 3211 / Faksi 010 217 3232 / panostaja@panostaja.fi / www.panostaja.fi

Sisällysluettelo

Konsernitilinpäätös 2009, IFRS

- 1 Hallituksen toimintakertomus
- 6 Tuloslaskelma
- 7 Tase
- 8 Rahavirtalaskelma
- 9 Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
- 10 Tilinpäätöksen liitetiedot
- 34 Konsernin tunnusluvut
- 35 Tunnuslukujen laskentakaavat

Emoyhtiön tilinpäätös 2009, FAS

- 36 Tuloslaskelma
 - 36 Tase
 - 37 Rahavirtalaskelma
 - 37 Tilinpäätöksen liitetiedot
-
- 41 Tietoja osakkeista
 - 42 Suurimmat osakkeenomistajat
 - 43 Hallituksen voitonjakoehdotus
 - 44 Tilintarkastuskertomus

Panostaja Oyj:n hallituksen toimintakertomus

KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Panostaja-konsernin liikevaihto oli 120,0 milj. euroa (121,1 milj. euroa).

Liikevaihtoa kasvattivat tilikauden aikana toteutetut yritysostot (8,0 milj. euroa). Edellisen tilikauden aikana toteutettujen yritysostojen vaikutus tilikauden liikevaihtoon oli 9,4 milj. euroa. Liikevaihtoa heikensi taloudellisen taantuman aiheuttama kysynnän lasku useilla toimialoilla, mistä syystä kokonaisliikevaihto pysyi viime vuoden tasolla.

Konsernin liikevoitto oli 4,3 milj. euroa (6,4 milj. euroa) ja tulos ennen veroja oli 2,1 milj. euroa (4,4 milj. euroa). Liikevoittoprosentti oli 3,6 % (5,3 %). Syksyllä 2008 alkanut yleisen taloustilanteen heikkeneminen heikensi konsernin kannattavuutta tehdyistä korjaavista toimenpiteistä huolimatta.

Liikevoitosta 4,2 milj. euroa muodostui lokakuussa toteutetusta konsernin kiinteistöjen myynnistä. Lisäksi konsernin kannattavuutta vahvisti Digitaaliset painopalvelut -segmentin 2,1 milj. euron liikevoitto. Kannattavuutta heikensivät erityisesti Muut liiketoiminnot-segmentissä ympäristöteknologia liiketoiminta-alueen -2,2 milj. euron liiketappio sekä Oy Alfa-Kem Ab:n liikearvosta tehty -0,5 milj. euron alaskirjaus.

Tilikauden voitto oli 1,3 milj. euroa (13,8 milj. euroa). Tilikauden voitosta emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus oli 0,7 milj. euroa (12,7 milj. euroa).

Konsernin rahoitustuotot olivat noin 1,1 milj. euroa (1,9 milj. euroa) ja rahoituskulut noin 3,4 milj. euroa (3,9 milj. euroa). Konsernin nettorahoituskuluja on kasvattanut korkotason laskun aiheuttama rahoitustuottojen väheneminen ja lainamarginaalien nousu osassa konsernin vaihtuvakorkoisia lainoja. Konsernin henkilöstön määrä tilikaudella oli keskimäärin 790 (646) henkilöä. Tilikauden lopussa henkilöstöä oli 921 (727).

Katsauskauden veroihin sisältyy 0,1 milj. euroa edellisen tilikauden veroja.

Verotuksen oikaisulautakunta antoi elokuussa päätöksen Panostaja Oyj:n käyttöomaisuuden myyntivoittojen verotuksesta.

Takoma Oyj:n osakkeiden pääomanpalautukseen liittyvässä ennakkopäätöksessä keväällä 2008 konserniverokeskus katsoi kokonaisarvion perusteella Panostaja Oyj:n elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitetuksi pääomasijoittajaksi. Pääomasijoittajalle käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoitot ovat veronalaista tuloa.

Säännönmukaisessa verotuksessa 2007 ja 2008 konserniverokeskus on katsonut Panostaja Oyj:n edellä mainituksi pääomasijoittajaksi ja on verottanut Panostaja Oyj:tä eräistä käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoitoista. Panostaja Oyj teki vuoden 2007 verotuksesta oikaisuvaatimuksen oikaisulautakunnalle vaatien myytyjen käyttöomaisuusosakkeiden luovutuksen verovapautta.

Verotuksen oikaisulautakunta on antanut kielteisen päätöksen koskien Panostaja Oyj:n oikaisuvaatimusta ja katsonut Panostajan pääomasijoittajaksi. Panostaja Oyj on jättänyt joulukuun 2009 puolivälissä valituksen oikaisulautakunnan päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Panostaja Oyj

Emoyhtiö Panostaja Oyj:n liikevaihto oli 0,05 milj. euroa (0,05 milj. euroa).

Liiketappio oli 1,5 milj. euroa (liikevoitto 16,0 milj. euroa). Emoyhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 1,9 milj. euroa (25,1 milj. euroa). Emoyhtiön tilikauden voitoksi muodostui 1,7 milj. euroa (21,5 milj. euroa).

PANOSTAJA-KONSERNIN LIIKETOIMINTA-SEGMENTIT

Konsernilla on kolmesta liiketoiminta-alueesta, jotka raportoidaan kuudessa eri segmentissä.

Tukkukauppa

Tukkukauppa-segmentti muodostuu Eurotermo-konsernista, KL-Parts-konsernista, Suomen Helasto -konsernista ja Kiinnikekeskus Services -konsernista. Segmentin (Tukkukauppa) liikevaihto laski 6,1 milj. euroa (-13,5 %) 45,4 milj. eurosta 39,3 milj. euroon erityisesti rakentamisen volyymin supistumisen myötä. Liiketulos kasvoi 2,8 milj. eurosta 3,4 milj. euroon (+0,6 milj. euroa). Henkilöstömäärä laski 145:sta 127:een (-18 henkilöä).

Eurotermo on Helsingissä, Espoossa, Seinäjoella, Vantaalla ja Tampereella toimiva LVI-alan tukkukauppaa harjoittava konserni. Panostaja-konsernin omistus Eurotermo Oy:stä on 59,7 prosenttia. Varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä on Eurotermo Oy:n sataprosenttisesti omistama Lämpö-Tukku Oy. Lämpö-Tukun liikevaihto laski tilikaudella 12,0 %. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Jouko Tyrkkö.

KL-Parts -konserni on Tampereella, Jyväskylässä ja Rovaniemellä toimiva Mercedes-Benz ja BMW -henkilöautojen alkuperäisvaraosa kauppaan erikoistunut konserni. Panostaja-konsernin omistus KL-Parts Oy:stä on 75 prosenttia. Varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä on KL-Parts Oy:n sataprosenttisesti omistama KL-Varaosat Oy. KL-Varaosat ylitti edellisen vuoden liikevaihdon (+8,0 %), koska uusien autojen kaupan hiljentyminen lisäsi käytettyjen autojen varaosien kysyntää. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Jarkko Iso-Eskeli.

Suomen Helasto -konserni on Seinäjoella toimiva helatuotteiden tukkukauppaan ja palveluihin erikoistunut konserni. Panostaja-konsernin omistus Suomen Helasto Oy:stä on 100 prosenttia. Varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä on Suomen Helasto Oy:n sataprosenttisesti omistama Suomen Helakeskus Oy. Suomen Helakeskuksen liikevaihto laski tilikaudella -21,3 %. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Pekka Koskenkorva.

Kiinnikekeskus Services -konserni on Helsingissä, Tampereella ja Porissa toimiva kiinnitystarvikkeita ja niihin liittyviä palveluita tarjoava konserni. Panostaja-konsernin omistus Kiinnikekeskus Services Oy:stä on 100 prosenttia. Varsinaista liiketoimintaa konsernissa harjoittaa Kiinnikekeskus Services Oy:n sataprosenttisesti omistama Suomen Kiinnikekeskus Oy. Suomen Kiinnikekeskuksen liikevaihto laski tilikaudella -29,7 %. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Ari Suomalainen.

Puusepänteollisuus

Puusepänteollisuus-segmentin emoyhtiönä toimii Suomen Puunjalostus Oy, josta Panostaja Oyj omistaa 100 prosenttia. Suomen Puunjalostus -konsernin kaikkien yhtiöiden toimitusjohtajana toimii Tapani Harjunen. Segmentin liikevaihto laski 2,7 milj. euroa (-36,2 %) 7,5 milj. eurosta 4,8 milj. euroon ja liikevoitto laski 0,3 milj. eurosta 0,1 milj. euroon (-0,2 milj. euroa). Ovien ja puuportaiden kysyntä laski pientalorakentamisen markkinoiden hiljentyemisestä johtuen Suomessa ja tärkeimmissä vientimaissa Saksassa, Venäjällä ja Norjassa. Segmentin henkilöstömäärä laski 59:stä 41:een (-18 henkilöä).

Suomen Puuporras ja Matti-Ovi ovat Suomen Puunjalostus Oy:n 70 % omistamia tytäryhtiöitä. Suomen Puuporras -konserni on Tampereella ja Imatralla puuportaita valmistava ja markkinoiva konserni. Konserniin kuuluvat Suomen Puuporras Oy:n 100 % omistamat tytäryhtiöt Keitele Porras Oy, Kausalan Porras Oy sekä Kausalan Portaan 100 % omistama tytäryhtiö Nikkaristo Oy. Matti Ovi Oy on Laitlassa toimiva massiivisten sisäovien valmistusta ja markkinointia harjoittava yhtiö.

Teollisuuden palvelut

Teollisuuden palvelut -segmentti muodostuu Vallog Group -konsernista ja Heatmasters Group -konsernista. Segmentin liikevaihto laski 5,6 milj. euroa (-24,9 %) 22,4 milj. eurosta 16,8 milj. euroon teknologiateollisuuden yleisen kysynnän heikkenemisen seurauksena. Liiketulos heikkeni Teollisuuden palveluissa 2,3 milj. eurosta 0,8 milj. euroon (-1,4 milj. euroa). Henkilöstömäärä kasvoi 161:sta 241:een (+80 henkilöä), josta CLO Pakkaukset Oy:n hankinta lisäsi henkilöstömäärää 100 henkilöä ja sopeuttamistoimenpiteet vähensivät henkilöstöä 20 henkilöä.

Vallog Group -konserniin kuuluu kolme liiketoimintaa harjoittavaa yhtiötä. Vallog Oy toimii Hyvinkäällä pääosin varaosa-valmistus- ja logistiikkatoimialalla. Vallog Logistiikkapalvelut Oy tuottaa logistiikka- ja lähetyspalveluja Hämeenlinnassa. CLO Pakkaukset Oy tarjoaa pakkaus- ja logistiikkapalveluita Helsingissä, Vantaalla, Järvenpäässä, Jokelassa ja Tampereella. Konsernin ydinosaamiseen kuuluu lisäksi metalliosien ja -komponenttien hankintapalvelut sekä lähetys- ja varastointipalvelut. Vallog Group Oy on Panostaja Oyj:n 66,1 % omistama tytäryhtiö. Vallog Groupin liikevaihto laski tilikaudella -28,7%. CLO Pakkaukset Oy:n yritysostolla ei ollut vaikutusta tilikauden liikevaihtoon. Vallog Group -konsernin kaikkien yhtiöiden toimitusjohtajana toimii Risto Rousku.

Heatmaster Group -konserniin kuuluu Suomessa kaksi liiketoimintaa harjoittavaa yhtiötä Lahden Lämpökäsittely Oy ja Heatmasters Oy, jotka toimivat Lahdessa ja Kouvolassa. Konsernilla on tytäryhtiöt Puolassa ja Ruotsissa sekä osakkuusyrityksiä Virossa, Saudi-Arabiassa ja Ukrainassa. Heatmasters Group -konserni tuottaa asiakkailleen metallien lämpökäsittelypalveluita sekä valmistaa lämpökäsittelyprosessiin ja sen hallintaan liittyviä koneita ja laitteita. Heatmasters Group Oy on Panostaja Oyj:n 80 % omistama tytäryhtiö. Heatmasters Groupin liikevaihto laski tilikaudella -19,7 %. Heatmasters Group -konsernin kaikkien yhtiöiden toimitusjohtajana toimii Juha Saarikkunas.

Takoma

Takoma-konserniin kuuluu kaksi konepajateollisuuden yhtiötä, Tampereen Laatu-koneistus Oy (Takoma Hydraulics) ja Hervannan Koneistus Oy (Takoma Subcon). Molemmat yhtiöt toimivat Tampereella. Emoyhtiönä toimii Panostajan 65 prosenttisesti omistama Takoma Oyj. Kaikkien yhtiöiden toimitusjohtajana toimii Kimmo Korhonen.

Takoman liikevaihto laski 3,0 milj. euroa (-16,2 %) 18,4 milj. eurosta 15,4 milj. euroon. Volyymin laskuun johtivat Takoma Subconin päämiesten tuotantoseisokit ja tilauskertymän heikkeneminen sekä Takoma Hydraulicsin meripuolen asiakkaiden toimitusaikasiirrot ja muutamat tilausten peruutukset. Liiketulos laski Takomassa 1,1 milj. eurosta -0,3 milj. euroon (-1,4 milj. euroa). Takomassa henkilöstömäärä laski 86:sta 82:een (-4 henkilöä).

Digitaaliset painopalvelut

Digiprint Finland -konsernin liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä toimivat digitaalisia painotuotteita ja -palveluita tarjoavat yritykset Kopijyvä Oy ja Sokonet Oy. Yhtiöiden palvelumuotoja ovat kopiointi, tulostus, CAD-päällepiirto, digitaalinen painaminen, skannaus, SokoPro-projektipankki ja lähettipalvelut. Yhtiön palvelevat toimipisteet sijaitsevat Etelä-, Keski- sekä Itä-Suomessa. Lisäksi yrityksellä on toimintaa Baltian maissa ja Pietarissa. Panostajan omistusosuus konsernista on 67,9 prosenttia. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Heimo Viinanen.

Digitaaliset painopalvelut segmentti kasvoi 5,9 milj. eurosta 13,5 milj. euroon. Kasvu tapahtui orgaanisesti uusasiakashankinnalla, Metson dokumentointipalvelun liittymisellä osaksi Kopijyvää sekä elokuussa tehdyn Sokonet-yritysosaston myötä. Digitaaliset painopalvelut tulivat Panostaja-konserniin Kopijyvä Oy:n hankinnan myötä toukokuussa 2008. Digitaalisissa painopalveluissa henkilöstömäärä kasvoi 131:sta 192:een (+61 henkilöä) pääosin Metson dokumentointipalvelun ja Sokonet Oy:n hankintojen myötä.

Muut liiketoiminnot

Muut liiketoiminnot -segmentti muodotuu Kannake-, Annetektor-, Novacausa I ja Ecosir Services -konserneista sekä emoyhtiö Panostaja Oyj:stä. Liiketoimintojen lisäksi muu liiketoimintot -segmentin kohdassa on raportoitu lisäksi kohdistamattomat erät. Konsernieliminoinnit raportoidaan kohdassa Eliminoinnit. Muut liiketoiminnot-segmentti kasvoi 9,0 milj. euroa 22,0 milj. eurosta 31,0 milj. euroon. Kasvu selittyi turvallisuustekniikkaan erikoistuneen Bewator Oy:n ja ympäristöteknologia-yritys Puztec Oy:n hankinnoilla. Liiketulos heikkeni -0,7 milj. eurosta -1,8 milj. euroon (-1,1 milj. euroa). Henkilöstömäärä kasvoi 165:sta 238:een (+73 henkilöä) Bewator Oy:n ja Puztec Oy:n hankintojen myötä.

Kannake-konserni on Tampereella ja Helsingissä toimiva, LVI-alan kannakkeita valmistava ja markkinoiva konserni, josta Panostajan omistusosuus on 70 prosenttia. Kannake Oy:n lisäksi konserniin kuuluu varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä Toimex Oy. Toimexin liikevaihto laski tilikaudella -36,4 % uudisrakentamisen hiljentyemisestä johtuen. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Kalervo Pentti.

Annetektor-konserni on Lahdessa toimiva, teknokemian konserni, josta Panostajan omistusosuus on 80 prosenttia. Annetektor Oy:n lisäksi konserniin kuuluu varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä Oy Alfa-Kem Ab. Alfa-Kemin liikevaihto laski -17,2 % konepajateollisuudelle tarjottavien tuotteiden sekä kiinteistönhoidon ja siivouksen tuoteryhmien laskun myötä. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Jukkapekka Porali.

Novacausa I -konserni on Helsingissä, Tampereella, Turussa, Porissa, Seinäjoella, Jyväskylässä ja Oulussa toimiva turvallisuusteknologian ja -palveluiden, lukituksen, oviautomaatiikan sekä kulunvalvontatuotteiden ja -ratkaisujen asiantuntijakonserni, josta Panostajan omistusosuus on 70 prosenttia. Novacausa I Oy:n lisäksi konserniin kuuluu varsinaista liiketoimintaa harjoittavana yhtiönä Flexim Security Oy. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Jukka Laakso.

Ecosir Services -konserni on Tampereella, Turussa ja Helsingissä toimiva ympäristöteknologia-alan yritys, joka on erikoistunut jäte- ja kiinteistöhuollon laiteratkaisuihin. Yhtiöllä on Suomen lisäksi toimintaa myös Tallinnassa. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Mauri Leponen.

RAHOITUS

Nettokäyttöpääoman muutos (+5,7 milj.euroa) ja maksetut verot (-5,6 milj. euroa) muodostivat tilikaudella suurimmat erät konsernin liiketoiminnan kassavirrasta, joka oli 2,0 milj. euroa positiivinen. Konsernin joka tasolla on kiinnitetty huomiota käyttöpääoman määrään. Panostaja Oyj maksoi helmikuussa 2009 edellisen tilikauden verot, jotka sisälsivät veron Arme Oy:n myyntivoitosta.

Konsernin maksuvalmius oli tehdyistä investoinneista huolimatta hyvä. Konsernin rahavarat ja rahoitusarvopaperit 28,3 milj. euroa (46,0 milj. euroa) mahdollistavat kasvustrategian toteuttamisen.

Konsernin omavaraisuusaste oli 37,9 % (36,8 %) ja korolliset nettovelat 30,2 milj. euroa (18,1 milj. euroa). Panostaja Oyj:n vaihdettavaa pääomalainaa oli nettoveloista 17,2 milj. euroa (17,2 milj. euroa).

Varsinainen yhtiökokous 26.1.2009 hyväksyi hallituksen ehdotuksen osingonjaosta. Osinkoa jaettiin 0,12 euroa per osake. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 29.1.2009 ja maksupäivä 5.2.2009 alkaen. Osinkoa maksettiin emoyhtiön osakkeenomistajille yhteensä 5,6 milj. euroa.

Nettovelkaantumisaste oli 58,9 prosenttia (33,7 %). Oman pääoman tuotto oli 2,6 prosenttia (29,6 %). Sijoitetun pääoma tuotto oli 4,7 prosenttia (18,5 %).

INVESTOINNIT SEKÄ TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Konsernin bruttoinvestoinnit katsauskaudella olivat 23,0 milj. euroa (24,2 milj. euroa). Katsauskauden merkittävimmät investoinnit olivat Bewator Oy:n, Puztec Oy:n, Sokonet Oy:n sekä CLO Pakkaukset Oy:n hankinnat.

Tuotekehitysmenoja aktivoitiin tilikaudella 0,5 milj. euroa. Lisäksi yrityshankintojen hankintamenoa kohdistettiin tutkimus- ja kehitysmenoihin yhteensä 1,3 milj. euroa. Tutkimus- ja tuotekehitysmenojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 1,5 prosenttia.

RISKIT

Konserni ottaa hallittuja riskejä hyödyntääkseen liiketoimintamahdollisuudet optimaalisella tavalla. Konsernin tavanomaiset liiketaloudelliset riskit liittyvät konsernin eri toimialojen markkina- ja kilpailutilanteeseen, asiakas- ja toimittajariskeihin sekä yrityskauppoihin liittyviin riskeihin.

Konsernin kolmetoista liiketoiminta-alueita toimivat erilaisilla toimialoilla. Tavoitteena on, ettei konsernin taloudellinen tulos ole olennaisesti riippuvainen yksittäisen liiketoiminta-alueen kehityksestä ja tuloksesta, mutta liiketoiminta-alueen kasvaessa sen merkitys koko konsernin kannalta korostuu, jolloin riski voi olla olennainen. Konsernin taloudellinen tulos ja kehitys eivät ole normaalisti yksittäisestä asiakkaasta riippuvainen, mutta yksittäisen liiketoiminta-alueen tulokseen ja kehitykseen yhden tai useamman merkittävän asiakkaan menettämisellä voi olla taloudellisia vaikutuksia.

Konsernin taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen yleisellä suhdannekehityksellä ja erityisesti Suomen talouden kehityksellä voi olla merkittävä vaikutus. Konsernin tulokseen ja kehitykseen vaikuttavat myös kausiluonteisuus. Liiketoimintojen kausivaihtelut vaikuttavat siten, että tavanomaisesti vuoden ensimmäinen vuosipuolisko on heikompi kuin vuoden jälkimmäinen vuosipuolisko. Kilpailutilanteen jatkuva muutos kuten hintakilpailu ja yksittäiselle liiketoiminta-alueelle tulevat uudet kilpailijat voivat vaikuttaa konsernin taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen, vaikka konserni ja sen liiketoiminta-alueet kehittävät jatkuvasti toimintojaan kilpailutilanteen mukaisesti. Lisäksi konsernin eri toimialojen liiketoiminnassaan käyttämien raaka-aineiden hinta- ja saatavuusriskit voivat vaikuttaa merkittävästi yksittäisen liiketoiminta-alueen taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen, muttei normaalisti merkittävästi koko konsernin kehitykseen ja tulokseen.

Konsernin taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen ei normaalisti ole merkittävää vaikutusta valuuttakurssi-, korko-, rahoitus- ja luottotappioriskillä, mutta yksittäisen liiketoiminta-alueen taloudelliseen tulokseen ja kehitykseen näillä riskeillä voi olla merkittävä vaikutus. Konserni ja sen eri liiketoiminta-alueet ovat pyrkineet suojautumaan näiltä riskeiltä eri tavoin, mutta aina suojaaminen ei ole mahdollista.

Konsernin henkilöstöön liittyvät riskit voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen, mikäli avainhenkilöiden ja henkilöstön rekrytoinneissa epäonnistutaan.

Ympäristöön liittyvät riskit voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen, mikäli kyseisten riskien hallinnassa epäonnistutaan. Konserni huomioi ympäristöasioihin liittyvän lainsäädännön ja sen mukanaan tuomat vastuut erityisen huolellisesti ja pyrkii toiminnassaan noudattamaan kestäväen kehityksen periaatteita. Konsernin tiedossa ei ole mitään merkittäviä ympäristöasioihin liittyviä riskejä.

Konsernilla on laaja vakuutusturva, joka kattaa aineelliset vahingot vakuutusehtojen mukaisesti. Omaisuusriskien vakuutustasoa seurataan säännöllisesti. Takuu-, keskeytys-, tuotevastuu- ja korjausriskeihin liittyvät riskit voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen, mikäli kyseisten riskien hallinnassa epäonnistutaan. Konsernin yhtiöt pyrkivät varautumaan näihin riskeihin panostamalla toimitusketjun hallintaan, oman toiminnan laatuun ja tuotekehitykseen. Mikäli mahdollista nämä riskit katetaan myös vakuutusturvalla.

Yrityskauppoihin liittyvät riskit voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen, mikäli kyseisten riskien hallinnassa epäonnistutaan. Konsernin tavoitteena on kasvaa myös yritysostojen kautta. Yritysostoihin liittyvää konsernin taseeseen kirjattua liikearvoa on n. 36,4 milj. euroa. IFRS-raportointiin siirtymisen jälkeen liikearvoa ei poisteta säännöllisesti vuosittain, vaan poistojen sijaan tehdään arvonalentumistestaus vähintään vuosittain tai silloin, kun on viitteitä arvonalentumisesta. Arvoja tarkistetaan normaalisti viimeisen vuosipuoliskon aikana budjetointiprosessin yhteydessä. Kansainvälinen investointilama voi pitkittyessään johtaa joidenkin liiketoiminta-alueiden liikearvotestauksen perusteena olevien ennusteiden muuttumiseen. Tällaisesta muutoksesta saattaisi aiheutua liikearvojen alaskirjaustarvetta.

Viranomaisten määräykset voivat vaikuttaa konsernin ja liiketoiminta-alueiden kehitykseen ja taloudelliseen tulokseen. Konsernissa ja eri liiketoiminta-alueissa seurataan määräyksien muutoksia ja niihin pyritään reagoimaan ennakoitua mikäli mahdollista.

KONSERNIRAKENNE

Panostaja osti katsauskaudella putkikuljetusjärjestelmiä toimittavan Puztec Oy:n koko osakekannan. Osakekannasta 64 % siirtyi Panostajan omistukseen 2.1.2009 ja loppuosa 30.4.2009. Yrityskaupan myötä Panostaja laajensi ympäristöteknologiaan erikoistunutta liiketoiminta-alueitaan. Puztec Oy suunnittelee, valmistaa ja markkinoi yhdyskunta- ja biojätteen putkikuljetusjärjestelmiä ja kuulueruujärjestelmiä. Yhtiön liikevaihto tilikaudelta 2008 oli noin 2 miljoonaa euroa ja sen toimitilat sijaitsevat Espoon Kivenlahdessa.

Panostaja osti 30.4.2009 kulunvalvontatuotteita ja -ratkaisuja tarjoavan Bewator Oy:n koko osakekannan Siemens Osakeyhtiöltä. Kaupan yhteydessä yhtiön nimi muutettiin Flexim Security Oy:ksi. Yhtiön asiakkaita ovat erityisesti suuryritykset ja julkinen sektori. Yhtiön pääkonttori on Helsingissä ja aluetoimistot Turussa ja Tampereella. Bewator Oy:n liikevaihto oli 11,6 milj. euroa ja liikevoitto 1,5 milj. euroa tilikaudelta 1.10.2007–30.9.2008.

Yhtiöstä maksettava kauppahinta oli noin 8,0 milj. euroa, josta 1,2 milj. euroa sovittiin maksettavan kolmena ehdollisena maksueränä seuraavan kolmen vuoden aikana. Panostajan lukitus- ja turvallisuusliiketoiminta-alueeseen kuuluu entuudestaan lukituksen, oviautomaatiikan ja turvallisuustekniikan palveluihin erikoistunut Lukkoexpert Security Oy.

Konsernirakennetta on yksinkertaistettu katsauskauden aikana tehdyillä konsernin sisäisillä yritysjärjestelyillä.

Panostaja Oyj:n ympäristöliiketoimintaryhmään kuuluvat EcoSir Oy, Puztec Oy ja Kospa Oy yhdistettiin 1.6.2009 alkaen uudeksi rakennetun ympäristön ratkaisutoimittajaksi nimeltään Ecosir Group Oy. Uuden yhtiön toimitusjohtajaksi ja osakkaaksi kutsuttiin DI Mauri Leponen (46). Leponen on toiminut aikaisemmin liiketoimintavastuullisena johtajana Glaston Oyj:ssä.

Panostaja osti elokuussa digitaalisia painopalveluja tarjoavan Sokonet Oy:n koko osakekannan. Yrityskaupan myötä Panostaja laajentaa digitaalisiin painopalveluihin erikoistunutta liiketoiminta-alueitaan.

Sokonet Oy on vuonna 1982 perustettu perheomisteinen digipainotalo. Yhtiön palvelumuotoja ovat kopiointi, tulostus, CAD-päällepiirto, digitaalinen painaminen, skannaus, SokoPro-projektipankki ja lähettipalvelut. Yhtiön toimipiste sijaitsee Espoon Olarissa. Yhtiön liikevaihto vuonna 2008 oli 5,3 miljoonaa euroa ja yhtiö työllistää noin 50 henkilöä.

Panostaja Oyj raportoi tilikaudella 2009 uutena segmenttinä Digitaaliset painopalvelut -segmentin, joka muodostuu Kopijyvä-konsernista. Tilikaudella 2008 Kopijyvä-konserni raportoitii osana Muu liiketoiminta -segmenttiä. Edellä mainitun muutoksen jälkeen Panostajan kuusi liiketoimintasegmenttiä ovat: Teollisuuden palvelut, Puusepänteollisuus, Tukkukauppa, Takoma, Digitaaliset painopalvelut ja Muu liiketoiminta.

Panostaja Oyj osti lokakuussa pakkaus- ja logistiikkapalveluita tarjoavan CLO Pakkaukset Oy:n osakekannan. Yrityskaupan myötä Panostaja laajensi lisäarvologiikkaan erikoistunutta liiketoiminta-alueitaan, johon entuudestaan kuului logistiikkapalveluita tarjoava Vallog Oy.

CLO Pakkaukset Oy on vuonna 1994 perustettu Jouni Arolaisen omistama yritys. Yhtiön palvelumuotoja ovat erilaiset pakkaus- ja pakkaus-, logistiikka- ja suunnittelupalvelut. Yhtiön pääkonttori sijaitsee Jokelassa. Yhtiön liikevaihto vuonna 2008 oli 11,2 miljoonaa euroa ja yhtiö työllistää noin 100 henkilöä. Vallog Oy:n toimitusjohtaja Risto Rousku ja Jouni Arolainen jatkavat molemmat uuden kokonaisuuden palveluksessa ja merkittävänä omistajina.

Panostaja Oyj tiedotti 23.10.2008 selvittävänsä konsernin omistamien kiinteistöjen realisointia osana valittua kasvustrategiaa ja ydintoimintoihin keskittymistä. Selvitystyön tuloksena Panostaja myi 23.10.2009 konsernin yksitoista kiinteistöä 14,2 miljoonan euron velattomaan kauppahintaan PE Kiinteistörahasto I Ky:lle. Panostaja-konserni sai kaupasta 5,8 miljoonan euron myyntivoiton, josta 4,2 miljoonaa euroa tuloutettiin konsernin liikevoittoon päättyneellä tilikaudella.

Panostaja-konsernin yhtiöiden toiminta jatkuu myytävissä kiinteistöissä ennallaan ja yhtiöt jatkavat niissä vuokralaisina eripituisilla määräaikaisilla vuokrasopimuksilla. Myyty kokonaisuus koostuu kymmenestä tuotanto- ja logistiikkakiinteistöstä Keski- ja Etelä-Suomen alueella sekä 50 %:n osuudesta Tampereen Lahdesjärven alueella sijaitsevaan maa-alueeseen.

PE Kiinteistörahasto I Ky on kaupan yhteydessä perustettu logistiikka ja tuotantokiinteistöihin sijoittava kiinteistörahasto. Rahaston suurin sijoittaja on Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera. Osana järjestelyä Panostaja sijoitti PE Kiinteistörahasto I Ky:ön 3,2 miljoonaa euroa, joka vastaa 27 prosentin osuutta rahastosta. Panostaja yhdisteli kiinteistörahaston konsernitilinpäätökseen osakkuusyhtiönä, josta syystä se jätti myyntivoitosta omistusosuutensa verran tulouttamatta. Panostajan kiinteistörahastoon tekemä sijoitus 3,2 miljoonaa euroa puolestaan kirjattiin tuloutumattomalla myyntivoiton osuudella netotettuna konsernitaseeseen 1,6 miljoonan euron suuruisena.

HALLINTO JA YHTIÖKOKOUKSET

Ylimääräinen yhtiökokous päätti 10.11.2008 A- ja B-osakesarjojen yhdistämisestä yhdeksi osakesarjaksi. Yhdistämisen yhteydessä Panostaja Oyj järjesti maksuttoman osakeannin A-sarjan osakkeenomistajille, jossa jokaista kolmeatoista (13) A-sarjan osaketta vastaan annettiin maksutta yksi (1) uusi Panostajan osake. Osakesarjojen yhdistämisen ja suunnatun osakeannin jälkeen A-sarjan osakkeenomistaja omistaa näin A-osakkeiden sijasta jokaista aikaisempaa kolmeatoista (13) A-osaketta kohden neljätoista (14) Panostajan osaketta. Osakesarjojen yhdistymisen jälkeen jokaisella osakkeella on yksi ääni ja samat osakasoikeudet. Uudet osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 14.11.2008 ja kaupankäynti yhdistetyillä osakkeilla alkoi samana päivänä.

Ylimääräinen yhtiökokous 10.11.2008 päätti yhtiöjärjestyksen muuttamisesta. Uusi yhtiöjärjestys rekisteröitiin kaupparekisteriin 14.11.2008.

Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 26. tammikuuta 2009 Tampereella. Panostaja Oyj:n hallitukseen valittiin edelleen Matti Koskenkorva, Jukka Ala-Mello, Hannu Tarkkonen, Hannu Martikainen ja Hannu Ketola. Välittömästi yhtiökokouksen jälkeen pidetyssä hallituksen järjestäytymiskokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Matti Koskenkorva ja varapuheenjohtajaksi Jukka Ala-Mello. Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin KHT Eero Suomela ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy vastuullisena tilintarkastajana KHT Janne Rajalahti.

Yhtiökokous hyväksyi esitetyn tilinpäätöksen 1.11.2007–31.10.2008 ja hallituksen ehdotuksen tilikauden voiton siirtämisestä voittovaroihin ja että osinkoa jaetaan 0,12 euroa per osake. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 29.1.2009 ja maksupäivä 5.2.2009 alkaen. Lisäksi yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Lisäksi varsinainen yhtiökokous peruutti yhtiökokouksen 18.12.2007 antaman omien osakkeiden hankintaa koskevan valtuutuksen ja valtuutti hallituksen päättämään omien osak-

keiden hankkimisesta siten, että omia osakkeita hankitaan enintään 4.740.311 kappaletta tai muu alhaisempi määrä, joka yhdessä yhtiön tai sen tytäryhtiöiden muiden hallussa tai panttina olevien omien osakkeiden kanssa on enintään yksi kymmenesosa kaikista yhtiön osakkeista eli 4.740.311 osaketta.

Osakkeet hankitaan muutoin kuin osakkeenomistajien omistusten mukaisessa suhteessa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä kulloinkin vallitsevaan markkinahintaan. Osakkeiden hankinnassa noudatetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjä.

Valtuutus on voimassa 18 kuukautta valtuutuksen antamisesta lukien.

Hallitus käytti yhtiökokouksen 18.12.2007 antamaa valtuutusta, ja hankki katsauskaudella 222.109 kappaletta yhtiön omia osakkeita. Lisäksi yhtiö sai osakesarjojen yhdistämisen yhteydessä järjestetyssä maksuttomassa osakeannissa 37.160 kappaletta yhtiön omia osakkeita.

Lisäksi hallitus on käyttänyt yhtiökokouksen 26.1.2009 antamaa valtuutusta omien osakkeiden osto-ohjelman käynnistämiseksi. Hankittava määrä on enintään 3.500.000 osaketta. Osto-ohjelma käynnistyi 18.5.2009 ja päättyi 31.10.2009.

Hallitus on käyttänyt yhtiökokouksen 26.1.2009 antamaa valtuutusta omien osakkeiden hankkimisesta, ja hankkinut katsauskaudella 318.428 kappaletta yhtiön omia osakkeita.

Omat osakkeet hankitaan yhtiölle käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai muissa rakennejärjestelyissä tai hankittaessa liiketoimintaan kuuluvaa omaisuutta yhtiölle, yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi tai osakkeiden mitätöimiseksi tai avainhenkilöstön kannustinjärjestelmän toteuttamiseksi.

OSAKEPÄÄOMA

Katsauskauden päättyessä Panostaja Oyj:n osakepääoma oli 5 529 081,60 euroa. Osakkeiden lukumäärä on yhteensä 47.403.110 kappaletta.

Panostaja Oyj luovutti 19.12.2008 hallituksen jäsenille 7.430 kappaletta osakkeita kokouspalkkioiden maksuna yhtiökokouksen 18.12.2007 ja hallituksen päätösten mukaisesti. Lisäksi yhtiö luovutti 13.3.2009 yhteensä 8.614 kappaletta, 12.6.2009 yhteensä 6.327 kappaletta ja 11.9.2009 yhteensä 5.868 kappaletta osakkeita yhtiökokouksen 26.1.2009 ja hallituksen päätösten mukaisesti.

Yhtiön hallussa oleva omien osakkeiden määrä katsauskauden lopussa oli 1.289.209 kappaletta. Omien osakkeiden määrä vastasi 2,7 prosenttia koko katsauskauden lopun osakemäärästä ja äänimäärästä.

VAIHDETTAVA PÄÄOMALAINA

Vaihdettavan pääomallainan 2006 velkamäärä oli katsauskauden lopussa 17 212 500 euroa ja se oikeuttaa yhteensä 10.125.000 uuden osakkeen merkitsemiseen. Katsauskaudella pääomallainalla ei merkitty uusia osakkeita.

HALLITUKSEN EHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto siirretään kertyneiden voittovarojen tilille lisäykseksi, ja että osinkoa jaetaan voittovaroista 0,12 euroa/osake.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden jälkeisiä tapahtumia ei ollut.

NÄKYMÄT TULEVALLE TILIKAUDELLE

Panostaja-konserni tulee edelleen keskittymään perusliiketoimintastrategiansa mukaiseen liikeideaan ja nykyisten liiketoiminta-alueiden kehittämiseen. Suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen, jatkuvasti voimistuvat muutokset yritysten liiketoimintaympäristössä ja kansainvälistyminen, tuovat markkinoille lähivuosina suuren joukon ostettavia yrityksiä. Panostajan toimintaedellytykset, käytettävissä olevat pääomat ja likvidit varat luovat hyvän perustan toiminnan voimakkaalle laajentamiselle. Lisääntyvä yritystarjonta perinteisillä toimialoilla toimivissa pk-yrityksissä mahdollistaa sekä laajentumisen jatkamisen uusille liiketoiminta-alueille että nykyisten liiketoiminta-alueiden kasvattamisen.

Suhdanneodotukset nykyisten liiketoiminta-alueiden toimialoilla ovat voimakkaasti sidoksissa asiakasyritysten näkymiin. Vaikka suhdanneodotukset ovat muuttuneet monella toimialalla positiiviseen suuntaan, niin talouden käänneestä pysyvään kasvuun on edelleen olemassa epävarmuutta. Panostaja-konsernin eri liiketoiminta-alueilla näkymät vaihtelevat edelleenkin heikkenevästä varovaisen positiivisiin. Vaikka suhdannetilanteesta tapahtuisikin pysyvä käänne parempaan, niin markkinoilla on myös riittävästi mahdollisuuksia yritysostoihin ja Panostaja-konsernin kasvustrategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla erityisesti olemassa oleville liiketoiminta-alueille. Suhdannekäänteen tapahtuessa myös joistain liiketoiminta-alueista luopuminen saattaa tulla ajankohtaiseksi.

Panostaja-konsernin tilikauden liikevaihdon ja tilikauden liikevoiton odotetaan ylittävän edellisen tilikauden tason.

Konsernin tuloslaskelma

(1 000 €)	Liitetieto	1.11.2008 – 31.10.2009	1.11.2007 – 31.10.2008
Liikevaihto		120 050	121 133
Liiketoiminnan muut tuotot	9	5 040	757
Materiaalit ja palvelut		64 826	68 970
Henkilöstökulut	11	32 560	27 289
Poistot ja arvonalentumiset	12	4 087	3 602
Liiketoiminnan muut kulut	13	19 322	15 622
Liikevoitto		4 295	6 407
Rahoitustuotot	14	1 096	1 858
Rahoituskulut	15	-3 362	-3 916
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	10	23	45
Voitto ennen veroja		2 052	4 394
Tuloverot	16	707	1 635
Voitto jatkuvista liiketoiminnoista		1 345	2 759
Voitto myydyistä liiketoiminnoista	7	0	11 038
Tilikauden voitto		1 345	13 797
Jakautuminen			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		693	12 694
Vähemmistölle		652	1 103
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista, €	17		
Laimentamaton		0,015	0,037
Laimennettu		0,015	0,046
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista, €	17		
Laimentamaton		0,000	0,247
Laimennettu		0,000	0,201
Tulos/osake jatkuvista ja myydyistä liiketoiminnoista, €	17		
Laimentamaton		0,015	0,284
Laimennettu		0,015	0,247

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Konsernin tase

(1 000 €)	Liitetieto	31.10.2009	31.10.2008
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	18	36 414	27 329
Muut aineettomat hyödykkeet	18	5 358	2 190
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	19	11 140	18 770
Osuudet osakkuusyhtiöissä	21	2 835	1 787
Muut pitkäaikaiset varat	22	4 209	4 169
Korolliset saamiset		40	65
Laskennalliset verosaamiset	23	2 102	628
Pitkäaikaiset varat yhteensä		62 098	54 938
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	24	23 021	22 991
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25	21 344	22 279
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		657	273
Rahoitusarvopaperit	26	1 979	0
Rahavarat	27	26 322	46 018
Lyhytaikaiset varat yhteensä		73 323	91 561
Varat yhteensä		135 421	146 499
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	28	5 529	5 529
Ylikurssirahasto	28	4 646	4 646
Muuntoero		-123	-6
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	28	11 876	12 403
Kertyneet voittovarot		14 792	19 669
Yhteensä		36 720	42 241
Vähemmistön osuus		14 560	11 562
Oma pääoma yhteensä		51 280	53 803
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	23	1 730	1 729
Rahoitusvelat	30	50 290	57 997
Pitkäaikaiset velat yhteensä		52 020	59 726
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	30	9 173	6 470
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat			
Ostovelat ja muut velat	31	22 948	26 500
Lyhytaikaiset velat yhteensä		32 121	32 970
Velat yhteensä		84 141	92 696
Oma pääoma ja velat yhteensä		135 421	146 499

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Konsernin rahavirtalaskelma

(1 000 €)	Liitetieto	2009	2008
Liiketoiminta			
Liikevoitto		4 295	6 407
Oikaisut liikevoittoon		330	3 648
Nettokäyttöpääoman muutos		5 694	-3 294
Maksetut korot		-3 815	-3 624
Saadut korot		1 137	1 870
Verot		-5 601	-1 256
Liiketoiminnan nettorahavirta		2 040	3 751
Investoinnit			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-4 730	-3 986
Osakkuusyritysten hankinta		-3 281	
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti		10 049	417
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	6	-15 002	-13 729
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		450	12 828
Lainasaamisten muutos		44	
Investointien nettorahavirta		-12 470	-4 470
Rahoitus			
Tytäryhtiöiden osakeanti vähemmistölle		2 803	0
Lainojen nostot		6 520	30 400
Lainojen takaisinmaksut		-10 094	-20 574
Omien osakkeiden hankinta		-675	-458
Omien osakkeiden myynti		33	359
Maksetut osingot		-5 875	-4 263
Rahoituksen nettorahavirta		-7 288	5 464
Rahavarojen muutos		-17 718	4 745
Rahavarat kauden alussa		46 018	41 274
Rahavarat kauden lopussa		28 300	46 019

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(1 000 €)	Liitetieto	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Muunto- erot	Voitto- varat	Vähem- mistö- osuus	Yhteensä
Oma pääoma 1.11.2007		5 424	4 646	14 219	35	10 945	4 290	39 560
Osakeperusteisten maksujen kustannus	29			89				89
Tilikauden voitto						12 694	1 103	13 797
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä		0	0	89	0	12 694	1 103	13 886
Osakepääoman korotus liittyen vaihdettavan pääomalainan vaihtoihin		105		1 383				1 488
Oman pääoman osuus vaihdettavasta pääoma- lainasta				-132				-132
Osingonjako						-3 970	-469	-4 439
Pääoman palautus				-3 081			2 722	-359
Omien osakkeiden hankinta				-458				-458
Omien osakkeiden myynti				383				383
Myydyt liiketoiminnot							-2 099	-2 099
Muuntoerot					-41			-41
Vähemmistöosuus							6 015	6 015
Muut oman pääoman muutokset yhteensä		105	0	-1 905	-41	-3 970	6 169	358
Oma pääoma 31.10.2008		5 529	4 646	12 403	-6	19 669	11 562	53 803
Oma pääoma 1.11.2008		5 529	4 646	12 403	-6	19 669	11 562	53 803
Osakeperusteisten maksujen kustannus	29			95				95
Tilikauden voitto						692	652	1 344
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä		0	0	95	0	692	652	1 439
Oman pääoman osuus vaihdettavasta pääoma- lainasta				20				20
Osingonjako						-5 569	-320	-5 889
Omien osakkeiden hankinta				-675				-675
Omien osakkeiden myynti				33				33
Muuntoerot					-117			-117
Vähemmistöosuus							2 666	2 666
Muut oman pääoman muutokset yhteensä		0	0	-622	-117	-5 569	2 346	-3 962
Oma pääoma 31.10.2009		5 529	4 646	11 876	-123	14 792	14 560	51 280

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Panostaja Oyj yhdessä sen tytäryritysten kanssa ("Panostaja" tai "konserni") muodostavat monialakonsernin, jonka päämarkkina alue on Suomi. Konserni toimii tällä hetkellä kolmellatoista liiketoiminta-alueella. Emoyhtiö Panostaja Oyj panostaa suomalaisiin perinteisten toimialojen pieniin ja keskisuuriin yrityksiin ensisijassa yritysostoin.

Panostaja Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, joka toimii Suomen valtion lainsäädännön alaisena. Yhtiön osakkeet noteerattiin vuodesta 1989 vuoteen 1998 meklarilistalla sekä vuodesta 1998 Helsingin Pörssin I -listalla. Listauudistuksen 2.10.2006 jälkeen yhtiön osakkeet on NASDAQ OMX Helsingissä. Yhtiön kotipaikka on Tampere ja sen pääkonttorin osoite on Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere, mistä jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa.

Panostaja Oyj:n hallitus on kokouksessaan 16. joulukuuta 2009 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi.

2. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.10.2009 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja. Ennen 1.11.2004 tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisten osalta liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenona. Näiden hankintojen luokittelua tai tilinpäätöskäsittelyä ei ole oikaistu avaavaa IFRS-tasetta laadittaessa.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamien tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät".

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys Panostaja Oyj ja kaikki sen tytäryritykset.

Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet ää-

nivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot, sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja vähemmistölle esitetään tuloslaskelman yhteydessä ja vähemmistölle kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana.

Liiketapahtumat vähemmistöomistajien kanssa käsitellään kuten liiketapahtumat emoyrityksen omistajien kanssa. Kun kyseessä on osto vähemmistöltä, maksetun vastikkeen ja tytäryrityksen nettovarallisuuden asianomaisen hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus vähennetään omasta pääomasta. Myös voitot tai tappiot vähemmistölle tapahtuneista myynneistä kirjataan omaan pääomaan. Kun kyseessä on myynti vähemmistölle, saadun myyntitulon ja vastaavan vähemmistöosuuden erotus kirjataan myös omaan pääomaan.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrietyksen välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyrietyssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrietysten tilikauden tuloksista on esitetty omana eränään liikevoiton jälkeen.

Segmenttiraportointi

Konsernin ensisijainen segmenttiraportointi perustuu liiketoiminnallisiin segmentteihin. Konsernilla ei ole toissijaista segmenttijakoa.

Valuuttamääräiset erät

Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuuttu. Valuuttamääräiset liiketapahtumat merkitään toimintavaihtuun määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Tilinpäätöshetkellä monetaariset saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisesta syntyneet kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmien tuotto- ja kuluerät on muunnettu euroiksi liiketoimien toteutumispäivien kurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin käyttäen. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa

ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan omaan pääomaan. Ulkomaiseen yksikköön tehdystä sijoituksesta aiheutuneet muuntoerot kirjataan omaan pääomaan. Kun ulkomainen yksikkö myydään osittain tai kokonaan, kirjataan kumulatiiviset muuntoerot omasta pääomasta tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

Tuotot kirjataan saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella. Yleensä tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Pitkien projektien osalta yritys noudattaa pitkäaikaishankkeiden kirjaussääntöjä. Pitkäaikaishankkeen tuotot ja kulut kirjataan hankkeen valmistusasteen mukaisesti. Valmistusaste määritetään perustuen tilinpäätöspäivän toteutuneiden menojen osuuteen hankkeen arvioituista kokonaismenoista.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty mm. välilliset verot ja alennukset.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut samoin kuin laskennallisten verojen muutokset. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä verovaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotusarvojen sekä kirjanpitoarvojen väliltä velkamenetelmän mukaisesti. Laskennallinen vero on kirjattu tilinpäätöspäivään mennessä säädettyillä verokannoilla. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, kun kyseessä on alun perin kirjanpitoon merkittävä omaisuuserä tai velka eikä kyseessä ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä tällaisen omaisuus- tai velkaerän kirjaaminen vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon liiketoimen toteutumisajankohtana.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät käyttöomaisuudesta, tilinpäätössiirroista ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallista veroa ei kirjata liikearvosta, joka ei ole verotuksessa vähennyskelpoista.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja myydyt toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) luokitellaan myytävänä oleviksi ja arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Myyty toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka edustaa erillistä merkittävää liiketoiminta-aluetta tai maantieteellistä toiminta-aluetta, on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä merkittävästä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, tai on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen. Myytyjen toimintojen tulos esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo, joka on aiheutunut 1. marraskuuta 2004 jälkeen tehdystä hankinnoista, vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylit-

tää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Ennen 1. marraskuuta 2004 syntynyt liikearvo vastaa aiemman kirjanpitoikäytännön mukaista kirjanpitoarvoa siirtymäpäivänä. Tätä arvoa on käytetty IFRS -siirtymäpäivän liikearvon oletushankintamenona.

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta ja se arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonalentumistestausta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan kaudelle, jolla ne syntyvät. Kehittämismenot aktivoidaan, kun yritys pystyy todentamaan kehitettävän tuotteen teknisen toteutettavuuden ja kaupalliset hyödyntämismahdollisuudet sekä kun hankintameno pystytään luotettavasti määrittämään. Muut kehittämismenot kirjataan kuluksi. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemminä tilikausina.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat:

Aineettomat oikeudet	3 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	5–10 vuotta

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioitun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioituiden taloudellisten vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset	20–25 vuotta
Koneet ja kalusto	3–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Hyödykkeiden arvioitu jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, niitä muutetaan vastaavasti.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntihintaa kirjanpitoarvoon, ja ne esitetään tuloslaskelmassa liiketoiminnan muina tuottoina tai kuluina.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokranantajan kannettavaksi, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Ne vuokrasopimukset, joissa vuokralle ottajalla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingopimuksiksi.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Omaisuuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan tilinpäätöshetkellä mahdollisten arvonalentumisen viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo,

taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvon alentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla.

Arvon alentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvon alentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä. Arvon alentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään joko niin, että se on käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa perustuen diskonttauskorkoihin, jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja. Käytetyt diskonttauskorot on määritelty ennen veroja ja niissä on otettu huomioon myös kyseisten rahavirtaa tuottavien yksiköiden erityinen riski.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sekä muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio peruutetaan, jos omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käytetyissä arvioissa on tapahtunut muutos. Arvon alentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi (poistoilla vähennettynä), jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Julkiset avustukset

Aineettomiin hyödykkeiden tai aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset vähennetään asianomaisen omaisuuserän kirjanpitoarvosta silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Sellaiset avustukset, jotka on saatu korvauksiksi syntyneistä menoista, on tuloutettu sillä kaudella kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot merkitään kuluksi. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Valtion myöntämät korottomat tai matalakorkoiset lainat kirjataan saadun lainan määräisinä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vaihto-omaisuuden arvo on määritetty FIFO-menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät menot sekä muut välilliset kohdistettavat menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenoon luetaan materiaalien ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista, mutta ei myynnin tai rahoituksen kustannuksia. Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta.

Rahoitusjohdannaiset

Konserni käyttää johdannaissovimuksia korkoriskiltä suojautumiseen. Rahoitusjohdannaiset kirjataan sopimushetkellä ta-

seeseen niiden hankintameno, jonka jälkeen ne arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Johdannaissovimukset on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi rahoitusvaroiksi ja -veloiksi, koska konserni ei sovelle niihin IAS 39 mukaisesti suojauslaskentaa. Tällaisten johdannaissovimusten käypien arvojen muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat sijoitukset. Luokittelu tapahtuu alkuperäisen hankinnan yhteydessä rahoitusvarojen käyttötarkoituksen perusteella.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi. Tähän ryhmään kuuluvat omaisuuserät kuuluvat lyhytaikaisiin varoihin, paitsi milloin niiden erääntymiseen on yli 12 kuukautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot ja tappiot esitetään tuloslaskelmassa sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin, elleivät ne eräänny yli 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä lukien. Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen ja ne, joilla ei ole kiinteää eräpäivää, arvostetaan hankintahintaan. Lainasaamisille tehdään arvonalennus, mikäli niiden tasearvo on suurempi kuin arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Myytävissä olevat sijoitukset ovat johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Ne kuuluvat lyhytaikaisiin varoihin, ellei johdolla ole aikomusta pitää kyseistä sijoitusta kauemmin kuin 12 kuukautta tilinpäätöspäivästä lukien. Myytävissä olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan omaan pääomaan. Listaamattomat arvopaperit, joiden käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, merkitään taseeseen hankinta-arvoon. Kun myytävissä olevat arvopaperit myydään tai niiden arvo on alentunut, kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoitusvaroista syntyneisiin realisoituneisiin nettovoittoihin tai tappioihin.

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta objektiivista näyttöä. Jos tällaista näyttöä on myytävissä olevia sijoituksia koskien, kertynyt tappio – joka määritetään hankintameno ja senhetkisen käyvän arvon erotuksena, josta vähennetään kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aiemmin tulosvaikutteisesti kirjattu arvonalentumistappio – siirretään pois omasta pääomasta ja kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoituksen rahavirtoihin ovat lakanneet tai siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin toiselle osapuolelle.

Myynti- ja muut saamiset

Myyntisaamiset arvostetaan alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettynä arvonalentumisella. Myyntisaamis-

ta kirjataan arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö, että konserni ei tule saamaan yksittäistä saamista alkuperäisin ehdoin. Aiemmin kirjatusta arvonalentumistappioista myöhemmin takaisinsaadut määrät kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelmaan.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Shekkitiliuotot on esitetty muissa lyhytaikaisissa veloissa.

Lainat

Lainat kirjataan alun perin kirjanpitoon käypään arvoon transaktiomenoilla vähennettynä. Tämän jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää; saadun maksun (transaktiomenoilla vähennettynä) ja takaisin maksettavan määrän välinen erotus kirjataan korkokuluksi laina-aikana.

Vaihdeettavan lainan ja vaihtovelkakirjalainan velkakomponentin käypä arvo määritetään käyttäen vastaavan vaihto-oikeudettoman lainan markkinakorkoa. Tämä määrä esitetään jaksotettuun hankintamenoon perustuvaan määrään velkana, kunnes sen voimassaolo lakkaa vaihdon tapahtuessa tai lainan erääntyessä. Jäljelle jäävä osa kohdistetaan vaihto-oikeuteen. Se kirjataan omaan pääomaan verovaikutuksilla vähennettynä.

Lainat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta lykätä niiden suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän tilinpäätöspäivästä.

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi, kun ne toteutuvat.

Eläkevastuut

Konsernin eläkejärjestelyt on luokiteltu maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisella eläkejärjestelyllä tarkoitetaan järjestelyä, jossa yhtiö suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yhteisölle. Yhtiöllä ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, jos kyseisellä erillisellä yhteisöllä ei ole riittävästi varoja suorittaakseen kaikille henkilöille heidän kuluvalta tai aikaisemmalla tilikaudella suorittamaansa työhön liittyviä etuuksia. Maksupohjaiseen järjestelyyn suoritettavat maksut kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolta maksu suoritetaan.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on kannustinjärjestelyjä, joissa maksut suoritetaan oman pääoman ehtoisina instrumentteina. Oma pääomana maksettavista liiketoimista aiheutuva meno määritetään myöntämispäivän käyvän arvon perusteella. Yhtiö määrittää käyvän arvon asianmukaista hinnoittelumenetelmää käyttäen. Oma pääomana maksettavista liiketoimista johtuva meno ja vastava oman pääoman lisäys kirjataan sen ajanjakson kuluessa, jona työtä suoritetaan ja/tai työn suorittamiseen perustuvat ehdot täyttyvät. Kyseinen ajanjakso päättyy päivänä, jona asianomaiset henkilöt ovat täysin oikeutettuja palkitsemiseen ("oikeuden syntymisajankohta"). Oma pääomana maksettavista liiketoimista kuhunkin tilinpäätöspäivään mennessä kirjatut kertyneet kulut kuvastavat sitä, miltä osin oikeuden syntymisajanjakso on kulunut loppuun, sekä konsernin parasta arviota niiden oman pääoman ehtoisten instrumenttien lukumäärästä, joihin lopulta syntyy oikeus. Tulosvaikutus esitetään konsernin tuloslaskelmassa henkilöstökuluissa.

Varaukset

Varaukset kirjataan kun yrityksellä on aikaisempien tapahtumien seurauksena laillinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää tilinpäätöspäivänä.

Uusien ja uudistettujen IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

Konserni on soveltanut 1.11.2008 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja standardeja sekä tulkintoja:

- IFRIC 12, Palvelutoimilupajärjestelyt. Tulkinta koskee sopimusjärjestelyjä, joissa yksityinen taho osallistuu julkisten palveluiden kehittämiseen, rahoittamiseen, toteuttamiseen tai infrastruktuurin ylläpitoon. Tällä tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernitiilinpäätökseen, sillä yhtiöllä ei ole palvelutoimilupajärjestelyjä.
- IFRIC 14, IAS 19 – Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvat omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahoitintaatimukset ja näiden välinen yhteys. Tulkintaa sovelletaan IAS 19 -standardin mukaisiin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuspohjaisiin järjestelyihin ja muihin pitkäaikaisiin etuuspohjaisiin työsuhte-etuuksiin silloin, kun järjestelyyn liittyy vähimmäisrahoitintaatimus. Tulkinta myös tarkentaa tulevien palautusten tai vastaisten järjestelyyn suoritettavien maksujen vähennysten kautta taseeseen merkittävän omaisuuserän kirjaamisedellytyksiä. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernitiilinpäätökseen, sillä yhtiöllä ei ole etuuspohjaisia järjestelyjä.
- IFRIC 13, Kanta-asiakasohjelmat. Tulkinta määrittelee liiketoimet, joissa tavaroita tai palveluita myydään asiakasuskollisuutta kannustavalla tavalla myyntisopimuksiksi, joissa on erotettavia osia. Asiakkaalta saatava suoritus kohdistetaan myyntisopimuksen eri komponenteille niiden käypiin arvoihin perustuen. Tällä tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernitiilinpäätökseen, sillä konsernilla ei ole kanta-asiakasohjelmiksi luokiteltavia sopimuksia.
- IFRIC 16, Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset. Tulkinta selkeyttää ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksen kirjanpitoikäsiellyä konsernitiilinpäätöksessä. Tällä tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IASB on julkistanut seuraavat standardit ja tulkinnat, jotka eivät ole vielä voimassa ja joita konserni ei ole vielä soveltanut. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

- Uudistettu IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen. (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset vaikuttavat lähinnä tuloslaskelman ja oman pääoman muutoksia osoittavan laskelman esitystapaan. Lisäksi uudistettu standardi muuttaa laajasti myös muissa standardeissa käytettävää terminologiaa, ja myös joidenkin tilinpäätöslaskelmien nimet muuttuvat. Osakekohtainen tulos -tunnusluvun laskentaperiaate ei muutu.
- IFRS 8 Toimintasegmentit (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 8:n mukaan esitettävien segmenttitietojen on perustuttava johdolle toimitettuun yhteisön sisäiseen raportointiin ja siinä noudatettuihin laskentaperiaatteisiin. Konsernin johto on selvittämässä standardin vaikutusta konsernin segmenttiraportointiin.

- Muutokset IFRS 2:een Osakeperusteiset maksut – oikeuden syntymisehdot ja peruutukset (tulee voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta, aikaisempi käyttöönotto sallittua). Standardimuutokset edellyttävät, että kaikki lopullista oikeutta synnyttämättömät ehdot otetaan huomioon myönnettujen oman pääoman ehtoisten instrumenttien käypää arvoa määritettäessä. Lisäksi standardimuutoksilla tarkennetaan peruutusten kirjanpitoikäsiittelyä koskevaa ohjeistusta. Muutoksilla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen ja IAS 32:een Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkautuessa syntyvät veloitteet. (tulee voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Standardien muutokset edellyttävät tietyt ominaisuudet täyttävien, lunastusvelvoitteisten oman pääoman ehtoisten rahoitusinstrumenttien luokittelua omaksi pääomaksi, kun ne aiemmin on käsitelty rahoitusvelkoina. Muutettujen standardien käyttöotolla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 1:n Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto ja IAS 27:n Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös muutokset (tulee voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Muutoksella ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 7:ään Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot – Rahoitusinstrumentteja koskevien liitetietojen parantaminen. Muutokset annettiin maaliskuussa 2009 kansainvälisen rahoituskriisin vuoksi. Muutosten myötä otetaan käyttöön kolmitasoinen hierarkia rahoitusinstrumenttien käypien arvojen esittämisessä. Muutettu standardi edellyttää myös lisäliitetietoja käypien arvojen suhteellisen luotettavuuden arvioinnin helpottamiseksi. Lisäksi standardimuutokset selkeyttävät ja laajentavat aiempia vaatimuksia maksuvalmiusriskiä koskevien tietojen esittämisestä. Muutokset tulevat lisäämään konsernin vuositilinpäätöksessä esitettävien liitetietojen määrää edellä mainittujen asioiden osalta.
- IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Improvements to IFRSs -muutokset, toukokuu 2008). (voimaan pääsääntöisesti 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat yhteensä 34 standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta konsernin arvion mukaan tulevat muutokset eivät ole merkittäviä konsernitilinpäätöksen kannalta.
- Uudistettu IFRS 3, Liiketoimintojen yhdistäminen (tulee voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Uudistetun standardin soveltamisala on aikaisempaa laajempi. Uudistettu standardi sisältää useita konsernin kannalta merkittäviä muutoksia. Standardimuutokset vaikuttavat hankinnoista kirjattavan liikearvon määrään sekä liiketoimintojen myyntituloksiin. Standardimuutoksilla on vaikutusta myös tulosvaikutteisesti kirjattaviin eriin sekä hankintatilikaudella että niillä tilikausilla, joilla suoritetaan lisäkauppahintaa tai toteutetaan lisähankintoja. Standardin siirtymäsääntöjen mukaisesti liiketoimintojen yhdistämisissä, joissa hankinta-ajankohta on ennen standardin pakollista käyttöönottoa, ei oikaista.
- Muutettu IAS 27, Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös (tulee voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Muutettu standardi edellyttää tytäryrityksen omistusmuutoksista syntyvien vaikutusten kirjaamista suoraan konsernin omaan pääomaan silloin, kun emoyrityksen määräysvalta säilyy. Mikäli määräysvalta tytäryrityksessä menetetään, jäljellä oleva sijoitus arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Vastavaa kirjanpidollista käsittelytapaa sovelletaan jatkossa myös osakkuusyrittysijoituksiin (IAS 28) ja yhteisyritysosuuksiin (IAS 31). Standardimuutoksen seurauksena tytäryrityksen tappiota voidaan kohdistaa vähemmistölle silloinkin, kun ne ylittävät vähemmistön sijoituksen määrän.
- IAS 23, Vieraan pääoman menot -standardin muutos (tulee voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Standardin muutos edellyttää ehdot täyttäviin hyödykkeisiin liittyvien vieraan pääoman menojen aktivoimista osaksi hyödykkeen hankintamenoa. Näiden menojen kirjaaminen suoraan kuluksi kielletään. Aktivoiminen koskee lähinnä aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä. Yhtiön johto on selvittämässä tämän muutoksen vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 15, Agreements for the Construction of Real Estate (tulee voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta selventää, käsitelläänkö sopimuksia kiinteistön rakentamista IAS 11 'Pitkäaikaishankkeet' vai IAS 18 'Tuotot' standardin mukaisesti ja millä tavalla rakennusprojekteja on tulotettava. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IAS 39, Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -suojauskohteiksi hyväksyttävät erät (tulee voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset koskevat suojauslaskentaa. Niillä tarkennetaan IAS 39:n ohjeistusta suojauskohteen yksipuolisen riskin suojaamisesta sekä inflaatoriskin suojaamisesta, kun kyseessä on rahoitusvaroihin tai -velkoihin kuuluva erä. Standardimuutoksella ole vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.
- IFRIC 17 Muiden kuin käteisvarojen jakaminen omistajille (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta antaa ohjeistusta siihen, miten yhteisön tulisi käsitellä kirjanpidossaan sellainen omistajille jaettava osinko, joka jaetaan muina varoina kuin käteisvaroina, tai osinko jonka osalta omistajilla on mahdollisuus valita, ottavatko nämä vastaan muita kuin käteisvaroja vai vaihtoehtoisesti käteisvaroja. Tulkinnalla ei arvioida olevan vaikutusta konsernin tulevaan tilinpäätökseen. IFRIC 17:ää ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRIC 18 "Varojen siirrot asiakkailta" (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Tulkinnassa selvennetään IFRS-standardien vaatimuksia sellaisten sopimusten osalta, joiden mukaan yritys saa asiakkalta aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen tai rahaa sijoitettavaksi tällaiseen hyödykkeeseen ja yrityksen täytyy käyttää kyseistä hyödykettä siten, että asiakas liitetään jakeluverkkoon tai tälle annetaan jatkuva oikeus tavaroiden tai palvelujen saamiseen. Tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Muutokset IFRIC 9:ään "Kytkettyjen johdannaisten uudelleenarviointi" ja IAS 39:ään "Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen" – Kytketyt johdannaiset (voimaan 30.6.2009 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Kyseisten muutosten avulla selvennetään, että kun rahoitusvaroihin kuuluva erä siirretään pois "käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien" ryhmästä, kaikki kytketyt johdannaiset on arvioitava uudelleen ja tarvittaessa käsiteltävä tilinpäätöksessä erillisinä. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Standardin muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 2:n "Osakeperusteiset maksut" muutos – Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset liiketoimet konsernissa (voimaan 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). IFRS

2:een tehdyn muutoksen tarkoituksena on selventää, että tavarantoimittajilta tai palveluntarjoajilta tavaroita tai palveluja vastaanottavan yrityksen täytyy soveltaa IFRS 2:ta, vaikkei sillä olisi velvollisuutta suorittaa vaadittavia osakeperusteisia käteismaksuja. Johto arvioi muutosten vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Standardin muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- Muutos IFRS 1:een "Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto" – Lisähelpotuksia ensilaatijoille (voimaan 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta). Muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, koska konserni ei ole IFRS-tilinpäätöksen ensilaatija. Standardin muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Improvements to IFRSs -muutokset (Annual Improvements 2009). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat yhteensä 12 standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta muutokset eivät ole merkittäviä konsernitalinpäätöksen kannalta. Standardimuutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Muutos IAS 32:een Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – Classification of Rights Issues (voimaan 1.2.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee muussa kuin liikkeeseenlaskijan toimintavaluutassa olevien osakkeiden, optioiden tai merkintäoikeuksien liikkeeseenlaskun kirjanpitoikäsettelyä (luokittelua). Muutokset eivät ole merkittäviä tulevan konsernitalinpäätöksen kannalta. IAS 32:n muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

3. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

1) Rahoitusriskit

Konserni altistuu toimintansa seurauksena useille rahoitusriskeille. Konsernin riskienhallinnan tavoite on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Konsernin riskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy hallitus, ja niiden käytännön toteutuksesta vastaa emoyritys yhdessä tytäryritysten kanssa.

Valuuttakurssiriski

Konserni toimii pääosin euroalueella ja on siten vain vähäisessä määrin alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuuttariskille.

Korkoriski

Konsernin tulot sekä operatiiviset kassavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihtelusta. Konsernin korkoriski muodostuu pääosin lainanotosta, jotka ovat hajautettu vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin lainoihin. Tilikauden lopussa veloista vaihtuvakorkoisia oli 42 215 tuhatta euroa (47 589 tuhatta euroa) ja kiinteäkorkoisia 17 006 tuhatta euroa (16 878 tuhatta euroa).

Osa konsernin tytäryhtiöistä käyttää koronvaihotosopimuksia, joilla on suojattu 17,9 milj. euroa vaihtuvakorkoisista lainoista. Konserni ei sovelleta suojauslaskentaa.

Konserni hankki tilikaudella 2008 korkokattosopimuksen, jolla suojattiin konserniyhtiöiden tilikaudella 2007 nostamat luotot, yhteensä 24,8 milj. euroa.

Korkokattosopimus hyvittää korkoja, mikäli kyseisten luottojen viitekorkona käytetty euribor 6 kk ylittää 4,85 prosentin tason.

Korkoriskin herkkyyshanalyysi

Seuraava taulukko havainnollistaa, miten korkojen kohtuullisen mahdollinen muutos, muiden muuttujien pysyessä vakiona, vaikuttaa konsernin tulokseen vaihtuvakorkoisten velkojen korkokustannuksen muutosten seurauksena.

(1 000 €)	1 %-yksikön korkeampi Tuloslaskelma	1 %-yksikön matalampi Tuloslaskelma
Korkomuutoksen vaikutus		
2009	-438	438
2008	-352	352

Luottoriski

Konserniyritykset tarkistavat asiakkaiden luottokelpoisuuden asiakassuhdetta perustettaessa. Luottoriskin minimoimiseksi pyritään saamaan turvaava vakuus asiakkaan luottokelpoisuuden niin edellyttäessä. Konsernilla on merkittävimpien asiakkaidensa kanssa pitkään jatkuneet vakiintuneet liikesuhteet. Konsernilla ei ole merkittävää luottoriskikeskittymää.

Maksuvalmiusriski

Konsernissa arvioidaan ja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan edellyttämän rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittäväillä luottolimiiteillä sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoittajia ja eri rahoitusmuotoja.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on varmistaa liiketoiminnan normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa osakkeen arvoa pitkällä aikavälillä. Pääomarakenteeseen vaikutetaan osingonjaon, omien osakkeiden oston, pääomanpalautusten sekä osakeantien kautta. Konserniin ei sovelleta ulkopuolisia pääomavaatimuksia.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella ja nettovelkaantumisasteella. Konsernin omavaraisuusaste oli 37,9 prosenttia (36,8 %) ja nettovelkaantumisaste oli 58,9 prosenttia (33,7 %).

(1 000 €)	2009	2008
Korolliset rahoitusvelat	59 221	64 189
Korolliset saamiset	709	
Rahavarat	28 301	46 081
Nettovelat	30 211	18 108
Oma pääoma yhteensä	51 280	53 803
Nettovelkaantumisaste	58,9	33,7

4. JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAADINTAPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tehdyt arviot ja käytetty harkinta perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten oletuksiin tulevaisuuden tapahtumista. Tehtyjä arvioita ja käytettyä harkintaa tarkastellaan säännöllisesti. Alla on kuvattu tärkeimpiä alueita, joissa arvioita ja harkintaa on käytetty.

Hankintamenon kohdistaminen

IFRS 3 edellyttää hankkijaa kirjaamaan aineettoman hyödykkeen erikseen liikearvosta, mikäli kirjauskriteerit täyttyvät. Aineettoman oikeuden kirjaaminen käypään arvoon edellyttää johdon arvioita tulevista kassavirroista. Johto on mahdollisuuksien mukaan käyttänyt hankintamenon kohdistamisen perusteena saatavilla olevia markkina-arvoja käypien arvojen määrittämisessä. Kun tämä ei ole mahdollista, mikä on tyypillistä erityisesti aineettomien hyödykkeiden kohdalla, arvostaminen perustuu omaisuuserän historialliseen tuottoon ja sen aiottuun käyttöön tulevassa liiketoiminnassa. Arvostukset perustuvat diskontattuihin kassavirtoihin sekä arvioituihin luovutus- tai jälleenhankintahintoihin ja edellyttävät johdon arvioita ja oletuksia omaisuuserien tulevasta käytöstä ja vaikutuksesta yhtiön taloudelliseen asemaan. Muutokset yhtiön liiketoimintojen painotuksissa ja suuntaamisessa voivat tulevaisuudessa aiheuttaa muutoksia alkuperäiseen arvostukseen (Tilinpäätöksen liitetieto 18.).

Arvonalentumistestaus

Konserni testaa vuosittain liikearvon sekä niiden aineettomien hyödykkeiden arvon, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, mahdollista arvonalentumista. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvolaskelmiin. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä. Vaikka yhtiön johdon näkemyksen mukaan käytetyt oletukset ovat asianmukaisia, saattavat arvioidut kerrytettävissä olevat rahamäärät erota olennaisesti tulevaisuudessa toteutuvista (Tilinpäätöksen liitetieto 18.).

Tuloutus

Konserni käyttää valmistusasteen mukaista tuloutusta pitkäaikaishankkeille. Valmistusasteen mukainen tuloutus nojautuu arvioihin hankkeen odotetuista tuloista ja menoista samoin kuin valmistusasteen etenemisen määrittämiseen. Kirjattuihin tuottoihin ja voittoon voi tulla muutoksia mikäli arviota projektin kokonaismenoista ja kokonaistuloista tarkistetaan. Tarkistettujen arvioiden kumulatiivinen vaikutus kirjataan kaudella, jolla muutos tulee todennäköiseksi ja se voidaan luotettavasti arvioida.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Johdon periaatteena on kirjata arvonalentumisvähennys hitaasti liikkuvasta ja vanhentuneesta vaihto-omaisuudesta perustuen johdon parhaaseen arvioon tilinpäätöshetkellä hallussa olevasta mahdollisesti käyttökelvottomasta vaihto-omaisuudesta. Johto perustaa arvionsa systemaattiselle ja jatkuvalle seurannalle ja arvioinnille.

5. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Konsernin segmenttiraportoinnissa liiketoiminnallinen segmentti on määritelty ensisijaiseksi segmenttiraportointimuodoksi. Liiketoimintasegmentti tuottaa tuotteita ja palveluja, joiden riskit ja kannattavuus eroavat toisten liiketoimintasegmenttien riskeistä ja kannattavuudesta. Konserni raportoi päätyneeltä tilikaudelta kuusi liiketoiminnallista segmenttiä. Segmenttien väliset liiketoimet ovat tapahtuneet normaalein kaupallisin ehdoin. Konsernilla ei ole toissijaista segmenttijakoa, koska liiketoimintaa harjoitetaan vähäisissä määrin ulkomailla.

Liiketoimintasegmentit

- Teollisuuden palvelut: Segmentin tuotot muodostuvat pääasiassa erilaisten metalliteollisuuden palvelujen ja tuotteiden myynnistä yrityksille. Lisäksi segmentti tuottaa logistiikka- ja kunnostuspalveluja.
- Puusepänteollisuus: Segmentin tuotot muodostuvat pääasiassa puusepänteollisuuden tuotteiden valmistuksesta.
- Takoma: Segmentin tuotot muodostuvat Takoma Oyj:n harjoittamasta konepajaliiketoiminnasta.
- Tukkukauppa: Segmentin tuotot muodostuvat pääasiassa tuotteiden myynnistä ja maahantuonnista.
- Digitaaliset painopalvelut: Segmentin tuotot muodostuvat pääasiassa digitaalisten painopalveluiden myynnistä.
- Muu liiketoiminta: Muun liiketoiminnan alla on raportoitu konsernin muu liiketoiminta sekä kohdistamattomat erät.

LIIKETOIMINTASEGMENTIT 2009

(1 000 €)	Teollisuuden palvelut	Puusepän teollisuus	Takoma	Tukku-kauppa	Digitaaliset paino-palvelut	Muu	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Liikevaihto yhteensä	16 810	4 784	15 408	39 264	13 508	30 980		120 754
Sisäinen liikevaihto				260	56	388	-704	0
Ulkoinen liikevaihto	16 810	4 784	15 408	39 004	13 452	30 592		120 050
Liikevoitto	845	103	-328	3 396	2 088	-1 809		4 295
Rahoitustuotot ja -kulut								-2 266
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta				-8		31		23
Tuloverot								-707
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista								1 345
Tilikauden tulos myydyistä toiminnoista								0
Varat	13 758	3 610	23 056	28 003	19 227	54 185	-6 418	135 421
Velat	7 855	5 105	4 036	24 359	10 026	38 880	-6 418	83 843
Investoinnit	1 635	54	1 144	329	688	609		4 459
Poistot	-559	-336	-947	-415	-617	-1 213		-4 087
Henkilöstö	241	41	82	127	192	238		921

LIIKETOIMINTASEGMENTIT 2008

(1 000 €)	Teollisuuden palvelut	Puusepän teollisuus	Takoma	Tukku-kauppa	Digitaaliset paino-palvelut	Muu	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Liikevaihto yhteensä	22 399	7 502	18 397	45 398	5 938	21 980		121 614
Sisäinen liikevaihto	3			192	3	281	-479	0
Ulkoinen liikevaihto	22 396	7 502	18 397	45 206	5 935	21 697		121 133
Liikevoitto	2 270	285	1 059	2 843	683	-733		6 407
Rahoitustuotot ja -kulut								-2 058
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta				-9	54			45
Tuloverot								-1 635
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista								2 759
Tilikauden tulos myydyistä toiminnoista								11 038
Varat	12 286	5 322	32 616	25 758	9 280	67 537	-6 300	146 499
Velat	8 260	6 773	6 031	30 647	8 460	38 825	-6 300	92 696
Investoinnit	760	47	4 938	366	516	569		7 196
Poistot	-682	-451	-922	-434	-619	-494		-3 602
Henkilöstö	161	59	86	145	131	165		747

6. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

2.1.2009 Panostaja Oyj allekirjoitti sopimuksen jätteiden putki-kuljetusjärjestelmiä toimittavan Puztec Oy:n koko osakekannan hankinnasta. Osakekannasta 64 % siirtyi Panostajan omistukseen heti ja loppuosa 1.5.2009 mennessä. Kauppahinta oli 1,7 milj. euroa. Yrityskaupalla Panostaja laajensi ympäristöteknologiaan erikoistunutta liiketoiminta-alueitaan, jossa aikaisemmin sen yhtiöstä toimivat EcoSir Oy Tampere ja Kospa Oy Marttila. Nämä kolme yhtiötä yhdistettiin 1.6.2009 alkaen uudeksi rakennetun ympäristön ratkaisutoimittajaksi nimeltään Ecosir Group Oy.

30.4.2009 Panostaja Oyj allekirjoitti sopimuksen kulunvalvontatuotteita ja -ratkaisuja tarjoavan Bewator Oy:n koko osakekannan hankkimiseksi Siemens Osakeyhtiöltä. Kauppahinta oli 8,0 milj. euroa, josta 1,2 milj. euroa sovittiin maksettavan kolmena ehdollisena maksueränä seuraavan kolmen vuoden aikana. Kaupan yhteydessä yhtiön nimi muutettiin Flexim Security Oy:ksi. Panostajan lukitus- ja turvallisuusliiketoiminta-alueeseen kuului entuudestaan lukituksen, oviautomaatiikan ja turvallisuustekniikan palveluihin erikoistunut Lukkoexpert Security Oy.

20.8.2009 Panostaja Oyj osti digitaalisia painopalveluja tarjoavan Sokonet Oy:n koko osakekannan. Yrityskaupan myötä Panostaja laajensi digitaalisiin painopalveluihin erikoistunutta liiketoiminta-alueitaan, johon entuudestaan kuului Kopijyvä Oy. Kauppahinta oli 4,1 milj. euroa.

15.10.2009 Panostaja Oyj allekirjoitti kauppakirjan pakkaus- ja logistiikkapalveluita tarjoavan CLO Pakkaukset Oy:n koko osakekannan ostosta. Kaupan lopullinen toteutuminen edellytti Panostaja Oyj:n hallituksen hyväksynnän ja kauppa hyväksyttiin lopulliseksi 23.10.2009. Kauppahinta oli 4,4 milj. euroa. Yrityskaupalla Panostaja laajensi lisäarvologistiikkaan erikoistunutta liiketoiminta-alueitaan, johon entuudestaan kuului logistiikka- ja varastointipalveluita tarjoava Vallog Oy.

Puztec Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.2.2009 lukien, Bewator Oy 01.05.2009 lukien, Sokonet Oy 01.09.2009 lukien ja CLO Pakkaukset Oy 31.10.2009 lukien. Mikäli hankitut yritykset olisivat yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2008/2009 alusta lähtien, konsernin tilikauden liikevaihto olisi ollut arviolta 138,1 milj. euroa ja liikevoitto 4,4 milj. euroa.

Hankintojen IFRS-3 mukaiset kauppahintojen allokoinnit ovat alustavia.

Tilikaudella tehdyt yrityshankinnat kohdistettiin liiketoimintasegmenteille seuraavasti:

- Puztec Oy liitettiin Muut-segmenttiin.
- Bewator Oy liitettiin Muut-segmenttiin.
- Sokonet Oy liitettiin Digitaaliset painopalvelut-segmenttiin.
- CLO Pakkaukset Oy liitettiin Teollisuuden palvelut-segmenttiin.

PUZTEC OY:N HANKINTA	Yhdistä- misessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjan- pitoarvot ennen yhdistämistä
Hankitun nettovarallisuuden erittely (1 000 €)		
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	27	27
Vaihto-omaisuus	59	59
Saamiset	583	583
Rahavarat	3	3
Velat	-461	-461
Hankittu nettovarallisuus	211	211

Hankintamenon muodostuminen (1 000 €)

Maksettu rahana	1 730
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	92
Hankintameno yhteensä	1 822
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-211
Liikearvo	1 611

Rahana maksetut vastikkeet	1 822
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	3
Rahavirtavaikutus	1 825

BEWATOR OY:N HANKINTA

(FLEXIM SECURITY OY)

Hankitun nettovarallisuuden erittely (1 000 €)

	Yhdistä- misessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjan- pitoarvot ennen yhdistämistä
Aineettomat hyödykkeet	2 004	274
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	50	50
Vaihto-omaisuus	838	610
Saamiset	1 287	1 287
Rahavarat	1 888	1 888
Velat	-1 982	-1 473
Hankittu nettovarallisuus	4 085	2 636

Hankintamenon muodostuminen (1 000 €)

Maksettu rahana	6 825
Ehdollinen lisäkauppahinta	1 200
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	313
Hankintameno yhteensä	8 338
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-4 085
Liikearvo	4 253

Rahana maksetut vastikkeet	-7 138
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	1 888
Rahavirtavaikutus	-5 250

SOKONET OY:N HANKINTA	Yhdistä- misessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjan- pitoarvot ennen yhdistämistä
Hankitun nettovarallisuuden erittely (1 000 €)		
Aineettomat hyödykkeet	609	48
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	683	830
Vaihto-omaisuus	34	34
Saamiset	976	976
Rahavarat	907	907
Velat	-502	-394
Hankittu nettovarallisuus	2 707	2 401

Hankintamenon muodostuminen (1 000 €)

Maksettu rahana	4 128
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	38
Hankintameno yhteensä	4 166
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-2 707
Liikearvo	1 459
Rahana maksetut vastikkeet	-4 166
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	907
Rahavirtavaikutus	-3 259

CLO PAKKAUKSET OY:N HANKINTA	Yhdistä- misessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjan- pitoarvot ennen yhdistämistä
Hankitun nettovarallisuuden erittely (1 000 €)		
Aineettomat hyödykkeet	439	3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	333	333
Vaihto-omaisuus	193	193
Saamiset	1 980	1 980
Rahavarat	146	146
Velat	-1 626	-1 513
Hankittu nettovarallisuus	1 465	1 142

Hankintamenon muodostuminen (1 000 €)

Maksettu rahana	4 393
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	93
Hankintameno yhteensä	4 486
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-1 465
Liikearvo	3 021
Rahana maksetut vastikkeet	-4 486
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	146
Rahavirtavaikutus	-4 340

Hankitut liiketoiminnot tilikaudella 2007/2008

Tilikaudella 2007/2008 tehtyjen yrityshankintojen kauppahintojen erittelyt on tilikaudella 2008/2009 tehty lopulliseen muotoon.

Tässä yhteydessä on muutettu EcoSir-yhtiön ehdollista lisäkauppahintaa 1 150 000 eurosta 920 000 euroon.

Hankintojen lopulliset allokoinnit sisältyvät seuraaviin laskeelmiin.

HERVANNAN KONEISTUS OY:N HANKINTA	Yhdistä- misessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjan- pitoarvot ennen yhdistämistä
Hankitun nettovarallisuuden erittely (1 000 €)		
Aineettomat hyödykkeet	464	464
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3 492	3 492
Vaihto-omaisuus	2 021	1 963
Saamiset	1 503	1 503
Rahavarat	17	17
Velat	-6 422	-6 289
Hankittu nettovarallisuus	1 075	1 150

Hankintamenon muodostuminen (1 000 €)

Maksettu rahana	
Maksettu Takoma Oyj:n osakkeina	4 900
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	83
Hankintameno yhteensä	4 983
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-1 075
Vähemmistöosuuden muutos Panostaja- konsernissa	-1 280
Liikearvo	2 628
Rahana maksetut vastikkeet	-83
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	17
Rahavirtavaikutus	-66

KOPIJYVÄ-KONSERNIN HANKINTA	Yhdistä- misessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjan- pitoarvot ennen yhdistämistä
Hankitun nettovarallisuuden erittely (1 000 €)		
Aineettomat hyödykkeet	1 920	1 817
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 415	165
Vaihto-omaisuus	350	350
Saamiset	1 687	1 687
Rahavarat	5 480	5 480
Velat	-2 121	-1 566
Hankittu nettovarallisuus	8 731	7 933

Hankintamenon muodostuminen (1 000 €)

Maksettu rahana	16 983
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	185
Hankintameno yhteensä	17 168
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-8 731
Liikearvo	8 437
Rahana maksetut vastikkeet	-17 168
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	5 480
Rahavirtavaikutus	-11 688

ECOSIR LIIKETOIMINNAN HANKINTA	Yhdistä- misessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjan- pitoarvot ennen yhdistämistä
--------------------------------	---	--

Hankitun nettovarallisuuden erittely (1 000 €)		
Aineettomat hyödykkeet	71	71
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	39	39
Vaihto-omaisuus	260	260
Hankittu nettovarallisuus	370	370

Hankintamenon muodostuminen (1 000 €)

Maksettu rahana	1 350	
Ehdollinen lisäkauppahinta	920	
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	134	
Hankintameno yhteensä	2 404	
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-370	
Liikearvo	2 034	
Rahana maksetut vastikkeet	-1 484	
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	0	
Rahavirtavaikutus	-1 484	

KOSPA OY:N HANKINTA	Yhdistä- misessä kirjatut käyvät arvot	IFRS kirjan- pitoarvot ennen yhdistämistä
---------------------	---	--

Hankitun nettovarallisuuden erittely (1 000 €)		
Aineettomat hyödykkeet	29	151
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	98	98
Vaihto-omaisuus	326	326
Saamiset	520	520
Velat	-1 223	-1 223
Hankittu nettovarallisuus	-250	-128

Hankintamenon muodostuminen (1 000 €)

Maksettu rahana	450	
Hankinnoista välittömästi johtuneet kulut	41	
Hankintameno yhteensä	491	
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	250	
Liikearvo	741	
Rahana maksetut vastikkeet	-491	
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	0	
Rahavirtavaikutus	-491	

7. TYTÄRYRITYSTEN JA LIIKETOIMINTOJEN MYYNNIT

Tilikausi 2009:

Kiinteistöyhtiöiden myynnit on käsitelty käyttöomaisuushyödykkeiden myyntinä, koska yhtiöiden omistamat kiinteistöt ovat olleet konsernin liiketoiminnan käytössä.

Tilikausi 2008:

Panostaja Oyj myi tilikaudella 2008 Arme Oy:n osakkeet (69,9 % osakekannasta) Sentica Partners Oy:n hallinnoimalle rahastolle.

Myynnin vaikutus konsernin tase-eriin käy ilmi seuraavasta taulukosta:

(1 000 €)	Myytyjen tase-erien kirjanpitoarvot
Aineettomat hyödykkeet	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3 934
Sijoitukset	257
Vaihto-omaisuus	1 402
Saamiset	4 778
Rahavarat	3 694
Velat	-5 333
Myyty nettovarallisuus	8 732
Rahana saatu kauppahinta	20 022
Luotto ostajalle	-3 500
Myydyn liiketoiminnan rahavarat	-3 694
Rahavirtavaikutus	12 828

Arme Oy:n myynnin vaikutus on esitetty konsernin tuloslaskelman rivillä voitto myydyistä liiketoiminnoista.

Arme Oy:n vaikutus vertailuvuoden tuloslaskelmaan (4,3 milj. euroa) on esitetty samalla rivillä.

8. PITKÄAIKAISHANKKEET

Jatkuviin liiketoimintoihin ei sisälly pitkäaikaisia hankkeita tilikausina 2008 ja 2009.

9. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

(1 000 €)	2009	2008
Aineellisten hyödykkeiden myynti- voitot	4 242	110
Vuokratuotot	0	303
Vakuutuskorvaukset	1	2
Muut tuotot	797	342
Yhteensä	5 040	757

Konsernin kiinteistöjen kaupasta saatiin 5,8 milj. euron myyntivoitto, josta 4,2 milj. euro tuloutettiin liiketoiminnan muihin tuotoihin tilikaudella 2009. Loppuosa myyntivoitosta (1,6 milj. euroa) on kirjattu konsernitaseeseen pienentämään Panostajan kiinteistörahastoon tekemän 3,2 milj. euron osakkuusyhtiösijoituksen arvoa. Loppuosa myyntivoitosta tuloutuu mikäli kiinteistörahasto-osuutta ei enää käsiteltäisi konsernin osakkuusyhtiönä.

17. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa on otettu huomioon laimentavana tekijänä emoyhtiön vaihtovelkakirjalaina sekä osakeoptiot. Osakeoptioilla on laimentava vaikutus, kun osakeoptioiden merkintähinta on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Laimennusvaikutukseksi tulee se määrä osakkeita, joka joudutaan laskemaan liikkeeseen vastikkeettomana, koska optioiden käytöstä saatavilla varoilla konserni ei voisi laskea liikkeeseen samaa määrää osakkeita käypään arvoon. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeiden tilikauden keskimääräiseen hintaan. Vaihtovelkakirjalainan osalta osuudet on katsottu vaihdettavaksi kaupparekisteriin merkitsemisajankohdasta. Kauden tulosta on oikaistu vaihtovelkakirjalainan verovaikutuksella vähennetyillä korkokuluilla.

(1 000 €)	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto,		
jatkuvat toiminnot	693	1 656
myydyt toiminnot	0	11 038
Vaihtovelkakirjalainan korko	828	852
Tilikauden tulos laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi	1 521	13 546

(1 000 €)	2009	2008
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	47 403	46 076
josta yhtiön hallussa	1 289	740
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskim. lukumäärä, 1 000 kpl	46 324	44 760
Vaihtovelkakirjalainan muunto osakkeiksi, 1000 kpl	10 125	10 125
Laimennettu ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	56 449	54 885
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista		
Laimentamaton	0,015	0,037
Laimennettu	0,015	0,046
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista		
Laimentamaton	0,000	0,247
Laimennettu	0,000	0,201
Tulos/osake jatkuvista ja myydyistä liiketoiminnoista		
Laimentamaton	0,015	0,284
Laimennettu	0,015	0,247

18. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

(1 000 €)	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Tutkimus- ja kehitys	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä
Hankintameno 1.11.2008	28 334	2 168		1 704	32 206
Lisäykset		151	691	458	1 300
Yrityksen hankinnan vaikutus	9 850	1 546	1 311	33	12 740
Yrityksen myynnin vaikutus	-1 231				-1 231
Vähennykset		-39		-114	-153
Liiketoimintakauppa	-197				-197
Muut muutokset	-71	-18	-120	71	-138
Hankintameno 31.10.2009	36 685	3 808	1 882	2 152	44 527
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.11.2008	-1 005	-507		-1 174	-2 686
Tilikauden poistot		-619	-56	-238	-913
Tilikauden arvonalentumiset	-483				-483
Muut muutokset		5		-58	-53
Yrityksen hankinnan vaikutus		163			163
Yrityksen myynnin vaikutus	1 217				1 217
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.10.2009	-271	-958	-56	-1 470	-2 755
Kirjanpitoarvo 31.10.2009	36 414	2 850	1 826	682	41 772

(1 000 €)	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Tutkimus- ja kehitys	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä
Hankintameno 1.11.2007	13 844	76		1 309	15 229
Lisäykset		98		346	444
Liiketoimintojen yhdistäminen	14 490	1 994		49	16 533
Yrityksen myynnin vaikutus					0
Vähennykset					0
Hankintameno 31.10.2008	28 334	2 168		1 704	32 206
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.11.2007	-1 005	38		-963	-1 930
Tilikauden poistot		-546		-211	-757
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.10.2008	-1 005	-508		-1 174	-2 687
Kirjanpitoarvo 31.10.2008	27 329	1 660		530	29 519

Liikearvon arvonalentumistestaus

Seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille (tai yksikköjen ryhmille) on kohdistettu liikearvoa:

Milj. EUR	2009	2008
Alfa-Kem (muun liiketoiminnan segmentti)	1,0	1,4
Heatmasters Group (teollisuuden palvelut -segmentti)	0,3	0,3
Kiinnitin-yhtiöt (tukkukauppa-segmentti)	0,6	0,6
KL-Varaosat (tukkukauppa-segmentti)	1,9	1,9
Kopijyvä (muun liiketoiminnan segmentti)	9,9	8,4
LukkoexpertSecurity (muun liiketoiminnan segmentti)	5,9	1,7
Suomen Helasto (tukkukauppa-segmentti)	5,6	5,6
Takoma	3,7	3,7
Vallog (teollisuuden palvelut -segmentti)	3,1	0,6
Ympäristöteknologia (muun liiketoiminnan segmentti)	4,3	3,1
Yhteensä	36,4	27,3

Liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvonalentumistestauksessa määritetty käyttöarvon avulla. Määritetyt ennakoitua rahavirrat perustuvat yksiköiden johdon näkemykseen seuraavan 3–4 vuoden kehityksestä. Ennustejakson jälkeiset vuodet on ekstrapoloitu 2 %:n kasvuarviota käyttäen.

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat ovat budjetoitu liikevaihto ja budjetoitu liikevoitto. Liikevoiton osalta on huomioitu myös sellaisten uudelleenjärjestelyjen, jotka on jo toteutettu tai joihin on sitouduttu, tuottamat kustannussäästöt ja muut hyödyt. Näihin uudelleenjärjestelyihin ei liity merkittävässä määrin tarkasteluhetken jälkeisiä vastaisia lähteviä rahavirtoja.

Laskelmissa käytetyt diskonttokorot ennen veroja ovat (vertailuvuonna käytetty diskonttokorko-%): Alfa-Kem 12,4 % (10,2 %), Heatmasters Group 13,0 % (10,2 %), Kiinnitin-yhtiöt 11,7 % (10,4 %), KL-Varaosat 12,0 % (10,1%), Kopijyvä 10,4 % (10,3 %), LukkoExpertSecurity 10,6 % (10,2%), Suomen Helasto 10,7 % (10,4 %), Takoma 12,5 % (10,2 %), Vallog 13,0 % (10,2 %) ja Ympäristöteknologia 11,9 % (10,1 %).

Testattujen yksiköiden testin mukainen käyttöarvo on niiden kirjanpitoarvoa suurempi Alfa-Kemiä lukuun ottamatta, jossa kirjanpitoarvo on 0,5 miljoonaa euroa käyttöarvoa korkeampi. Yhtiö kirjaa tätä erotusta vastaavan alaskirjauksen liikearvosta. Alfa-Kem Oy:n liikearvon alaskirjaus johtuu yhtiön heikentyneistä näkymistä teollisuus- ja siivoustuoteryhmissä. Teollisuustuotteissa ja -palveluissa konepaja-asiakkaiden volyymin pienentyminen vähensi työstönesteiden käyttöä ja siten kysyntää. Kiinteistönhoidon ja siivouksen tuoteryhmässä yleinen markkinatrendi on laskeva. Suurkeittiötuoteryhmän myynti on säilynyt ennallaan.

Liikearvon arvonalentumistestauksissa havaittiin herkkyyttä kolmen tuloa tuottavan yksikön osalta. Diskonttokoron kasvaminen yhdellä prosenttiyksiköllä johtaisi Alfa-Kemissä yhteensä 0,6 miljoonan euron, Takomassa yhteensä 0,9 miljoonan euron ja Ympäristöteknologiassa yhteensä 0,6 miljoonan euron alaskirjauksiin liikearvosta. Vastaavasti käyttökateprocentin yhden prosenttiyksikön aleneminen tarkoittaisi Alfa-Kemissä yhteensä 0,7 miljoonan euron, Takomassa yhteensä 1,2 miljoonan euron ja Ympäristöteknologiassa yhteensä 0,9 miljoonan euron alaskirjauksia liikearvosta. Takomassa käyttöarvon ja kirjanpitoarvon välinen erotus tehtyjen laskelmien mukaan oli 7 tuhatta euroa. Muissa rahavirtaa tuottavissa yksiköissä kohtuulliset muutokset laskelmissa käytetyissä keskeisissä oletuksissa eivät johda siihen, että omaisuusarvon kirjanpitoarvo ylittäisi niistä kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Kohtuulliset muutokset keskeisissä muuttujissa eivät olisi vertailuvuonna johtaneet arvonalentumiskirjauksiin.

19. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

(1 000 €)	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Ennakkomaksut käyttöomaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.11.2008	761	13 257	19 342	220	118	33 698
Lisäykset	460	483	1 706		511	3 160
Yrityksen hankinnan vaikutus		-147	877	70		800
Yrityksen myynnin vaikutus	-303	-4 926	-97	-34		-5 360
Vähennykset	-700	-1 317	-332	-9	-140	-2 498
Kurssierot	-3	-10	-138		-3	-154
Hankintameno 31.10.2009	215	7 340	21 358	247	486	29 646
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.11.2008	-6	-5 515	-9 298	-111		-14 930
Tilikauden poistot	-2	-367	-2 298	-14		-2 681
Yrityksen myynnin vaikutus	-171	-1 373	57	-16		-1 503
Yrityksen hankinnan vaikutus			487	10		497
Kurssierot			23			23
Muut muutokset		93	-5			88
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.10.2009	-179	-7 162	-11 034	-131		-18 506
Kirjanpitoarvo 31.10.2009	36	178	10 324	116	486	11 140
Hankintameno 1.11.2007	931	13 619	18 290	344	92	33 276
Lisäykset	0	142	2 934	23	26	3 125
Liiketoimintojen yhdistäminen	0	148	3 941	21		4 110
Yrityksen myynnin vaikutus	-170	-652	-5 406	-168		-6 396
Vähennykset	0		-417			-417
Hankintameno 31.10.2008	761	13 257	19 342	220	118	33 698
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.11.2007		-5 312	-9 914	-224	0	-15 450
Tilikauden poistot	-6	-530	-2 301	-8	0	-2 845
Yrityksen myynnin vaikutus	0	327	2 917	122		3 366
Muut muutokset						0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.10.2008	-6	-5 515	-9 298	-110	0	-14 929
Kirjanpitoarvo 31.10.2008	755	7 742	10 044	110	118	18 770

20. SIIJOITUSKIINTEISTÖT

(1 000 €)	2009	2008
Hankintameno 1.11.	3 401	3 401
Yrityksen myynnin vaikutus	-3 401	0
Hankintameno 31.10.	0	3 401
Kertyneet poistot 1.11.	1 531	1 481
Poistot	0	50
Yrityksen myynnin vaikutus	-1 531	0
Kertyneet poistot 31.10.	0	1 531
Kirjanpitoarvo 1.11.	1 870	1 920
Kirjanpitoarvo 31.10.	0	1 870

Panostaja-konsernin sijoituskiinteistöt olivat Panostaja Oyj:n ja YIT-yhtymän tasaosuuksin omistama osakkuusyhtiö Tampereen Portti Oy sekä Panostaja Oyj:n täysin omistama tytäryhtiö Kiinteistö Oy Lakalaivan Teollisuustalo I. Panostaja Oyj myi tilikaudella molemmat sijoituskiinteistöt.

(1 000 €)	2009	2008
Tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Vuokratuotot	0	303
Välittömät hoitokulut	0	-101

Tuleviin korjauksiin liittyviä sopimusvelvoitteita ei ole.

21. SIOITUKSET OSAKKUUSYHTIÖIHIN

(1 000 €)	2009	2008
Kirjanpitoarvo 1.11.	1 787	975
Osuus tilikauden tuloksesta	23	45
Lisäykset	1 783	775
Vähennykset	-758	-8
Kirjanpitoarvo 31.10.	2 835	1 787

OSAKKUUSYRITYS 31.10.2009

(1 000 €)	Kotipaikka	Omistus- osuus	Varat	Oma pääoma	Velat	Liikevaihto	Tulos
Ki Oy Levin Lumipilvi	Kittilä	33,3 %	410	409	1	5	0
Keski-Suomen Painotuote Oy	Äänekoski	22,5 %	502	135	367	926	60
Domus Print Oy	Tampere	37,5 %	2 348	490	1858	4890	41
As Koopia Kolm	Tallinna, Viro	45,0 %	1 662	346	1316	1336	17
Copynet Finland Oy	Espoo	32,0 %	250	-179	429	129	-17
PE Kiinteistörahasto I Ky	Helsinki	27,1 %					

Keski-Suomen Painotuote Oy, Domus Print Oy, As Koopia Kolm ja Copynet Finland Oy ovat Kopijyvä Oy:n osakkuusyhtiöitä. Luvut ovat esitetty tilinpäätöshetken 31.12.2008 mukaisina.

Kiinteistö Oy Levin Lumipilvi on Eurotermo Oy:n 33,3 prosenttisesti omistama osakkuusyhtiö. Luvut on esitetty tilinpäätöshetken 31.12.2008 mukaisina.

PE Kiinteistörahasto I Ky Panostaja Oyj:n 27,1 prosenttisesti omistama osakkuusyhtiö, joka on konsernin kiinteistöjen kaupan 23.10.2009 yhteydessä perustettu logistiikka ja tuotantokiinteistöihin sijoittava kiinteistörahasto. Rahaston ensimmäinen tilikausi päättyy 31.12.2010.

22. MUUT PITKÄAIKAISET VARAT

(1 000 €)	2009	2008
Lainasaaminen	3 500	3 500
Muut pitkäaikaiset varat	709	669
Yhteensä	4 209	4 169

Muut pitkäaikaiset varat esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla.

23. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET TILIKAUDEN 2009 AIKANA

(1 000 €)	Kirjattu		Ostetut	31.10.2009
	1.11.2008	tulos- laskelmaan	liike- toiminnot	
Laskennalliset verosaamiset:				
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	102	-102	0	0
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0	0	0	0
Verotuksessa vahvistetut ja vahvistettavat tappiot	0	1 695	0	1 695
Muut väliaikaiset erot	526	-119	0	407
Yhteensä	628	1 474	0	2 102
Laskennalliset verovelat:				
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	1 368	-616	730	1 482
Muut väliaikaiset erot	361	-113		248
Yhteensä	1 729	-729	730	1 730

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET TILIKAUDEN 2008 AIKANA

(1 000 €)	Kirjattu		Ostetut	31.10.2008
	1.11.2007	tulos- laskelmaan	liike- toiminnot	
Laskennalliset verosaamiset:				
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	102	0	0	102
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0	0	0	0
Verotuksessa vahvistetut tappiot	527	-527	0	0
Muut väliaikaiset erot	623	-97	0	526
Yhteensä	1 252	-624	0	628
Laskennalliset verovelat:				
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 091	293	-16	1 368
Muut väliaikaiset erot	361			361
Yhteensä	1 452	293	-16	1 729

Konsernissa on kertyneitä tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista.

24. VAIHTO-OMAISSUUS

(1 000 €)	2009	2008
Aineet ja tarvikkeet	5 409	3 811
Keskeneräiset tuotteet	2 265	1 704
Valmiit tuotteet ja tavarat	15 049	17 194
Muu vaihto-omaisuus		5
Ennakkomaksut	298	277
Yhteensä	23 021	22 991

Tilikaudella kirjattiin kuluksi 308 tuhatta euroa, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan sen netto-realisointiarvoa. Tilikaudella 2008 kirjattiin 22 tuhannen euron arvonalentuminen.

25. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

(1 000 €)	2009	2008
Myyntisaamiset	18 243	18 496
Lainasaamiset	196	110
Siirtosaamiset	2 351	2 399
Muut saamiset	554	1 274
Yhteensä	21 344	22 279

Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvo vastaa niihin liittyvän luottoriskin enimmäismäärää tilinpäätöshetkellä. Myyntisaamisten ja muiden saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 34. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot.

MYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

(1 000 €)	2009	2008
Erääntymättömät	14 001	10 794
1–30 päivää erääntyneet	2 196	5 614
31–180 päivää erääntyneet	1 091	1 772
181–360 päivää erääntyneet	614	198
Yli vuoden päivää erääntyneet	341	118
Myyntisaamisten tasearvo	18 243	18 496

Konserni on kirjannut tilikaudella myyntisaamisista arvonalennustappioita 212 tuhatta euroa (7 tuhatta euroa vuonna 2008).

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT

(1 000 €)	2009	2008
Palkat ja sosiaalimaksut	204	173
Vuosialennukset	838	858
Ennakot	409	386
Muut	900	982
Yhteensä	2 351	2 399

Saamisten tasearvon vastaavat olennaisilta osin niiden käypää arvoa.

28. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT TIEDOT

	Osakkeiden lukumäärä tilik. lopussa 1000 kpl	Osake- pääoma 1 000 €	Ylikurssi- rahasto 1 000 €	Sijoitetun vapaan pää- oman rahasto 1 000 €	Yhteensä 1000 €
1.11.2007	45 201	5 424	4 647	14 219	24 290
Vaihdettavien pääomalainojen vaihto osakkeiksi	875	105		1 383	1 488
Vaihtovelkakirjalainasta erotettu oman pääoman komponentti				-132	-132
Osakeperusteisten maksujen kustannus				89	89
Omien osakkeiden hankinta				-458	-458
Omien osakkeiden myynti				383	383
Pääoman palautus				-3 081	
31.10.2008	46 076	5 529	4 647	12 403	22 579
Osakeannit	1 327				
Vaihtovelkakirjalainasta erotettu oman pääoman komponentti				20	20
Osakeperusteisten maksujen kustannus				95	95
Omien osakkeiden hankinta				-675	-675
Omien osakkeiden myynti				33	33
Muut muutokset					
31.10.2009	47 403	5 529	4 647	11 876	22 052

Tilikauden lopussa Panostaja Oyj:n osakepääoma oli 5.529.081,60 euroa ja osakkeiden lukumäärä on 47.403.110 kappaletta.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahastoon kirjataan osakeantien yhteydessä osakkeenomistajien maksama määrä, joka ylittää osakkeiden nimellisarvon. Ylikurssirahastoon kirjatut määrät liittyvät aikaisemman, 31.8.2006 saakka voimassa olleen osakeyhtiölain (29.9.1978/734) mukaisiin osakeanteihin.

Niissä tapauksissa, joissa optio-oikeuksista on päätetty vanhan osakeyhtiölain aikana, optioihin perustuvista osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon järjestelyn ehtojen mukaisesti.

26. RAHOITUSARVOPAPERIT

(1 000 €)	2009	2008
Rahoitusarvopaperit	1 979	0
Yhteensä	1 979	0

Rahoitusarvopaperit koostuvat korkorahasto-osuuksista.

27. RAHAVARAT

(1 000 €)	2009	2008
Käteinen raha ja pankkitilit	26 322	46 018
Yhteensä	26 322	46 018

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset ja uuden osakeyhtiölain (21.7.2006/624) voimaantulon jälkeen (1.9.2006) päätettyjen osakeantien yhteydessä osakkeenomistajien maksama määrä siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan kirjata osakepääomaan.

Omat osakkeet

Ostettujen osakkeiden hankintahinta transaktiokuluineen esitetään sijoitetun vapaan pääoman vähennyksenä. Tilikauden 2009 lopussa omia osakkeita oli 1 289 209 kappaletta (739 751 kappaletta).

Tilikaudelta 2008 maksetut osingot olivat yhteensä 5,57 milj. euroa (0,12 euroa osakkeelta) emoyhtiön osakkeenomistajille (tytäryhtiöiden vähemmistöosakkeenomistajille maksetut osingot 0,30 milj. euroa). Tilikaudelta 2007 maksetut osingot olivat yhteensä 4,44 milj. euroa (0,09 senttiä osakkeelta).

29. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Yhtiökokous 15.12.2006 valtuutti hallituksen päättämään optio-oikeuksien antamisesta yhtiön avainhenkilöille osana avainhenkilöiden kannustinjärjestelmää. Optio-oikeuksien määrä on yhteensä enintään 1.380.000 kappaletta, ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 1.380.000 yhtiön uutta B-sarjan osaketta. Optio-oikeuksista 460.000 kuuluvat sarjaan 2006A, 460.000 sarjaan 2006B ja 460.000 sarjaan 2006C.

Optio-oikeuksilla merkittävien osakkeiden merkintäaika on

- optio-oikeudella 2006A 1.1.2010 - 31.12.2011,
- optio-oikeudella 2006B 1.1.2011 - 31.12.2012 ja
- optio-oikeudella 2006C 1.1.2012 - 31.12.2013.

Osakkeen merkintähinta on

- optio-oikeudella 2006A osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä 1.11.2006 – 30.11.2006 vähintään kuitenkin 1,50 euroa,
- optio-oikeudella 2006B osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä 1.11.2007 – 30.11.2007 vähintään kuitenkin 2,45 euroa,
- optio-oikeudella 2006C osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörssissä 1.11.2008 – 30.11.2008 vähintään kuitenkin 3,40 euroa.

Mikäli yhtiö jakaa osinkoa tai varoja vapaan oman pääoman rahastosta, optio-oikeudella merkittävän osakkeen merkintähintaa alennetaan merkintähinnan määräytymisjakson alkamisen jälkeen ja ennen osakemerkintää päätettävien osinkojen tai jaettavan vapaan oman pääoman määrällä kunkin osingonjaon tai pääoman palautuksen täsmäytyspäivänä. Yhtiö on jakanut 31.10.2009 mennessä optio-ohjelmaan vaikuttavina osinkoina ja pääomanpalautuksena yhteensä 42,3 senttiä/osake. Optio-oikeudella 2006A merkittävän osakkeen merkintähinta oli siten tilinpäätöshetkellä 1,077 euroa/osake.

Hallitus käytti valtuutustaan ja myönsi tilikaudella 2006/2007 460.000 kappaletta 2006A optio-oikeutta yhtiön avainhenkilöille ja yhtiön kokonaan omistamalle tytäryhtiölle. Tilikaudella 2007/2008 tytäryhtiön hallussa olleet 80.000 kappaletta 2006A optio-oikeutta siirrettiin yhtiön avainhenkilölle.

Optioehtojen mukaan Panostajan hallitus voi päättää, että optio-oikeudet menetetään henkilön lähtiessä yrityksestä ennen optio-oikeuden lopullista syntymistä.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu Panostajan optioiden perustiedot sekä tilikauden aikaiset tapahtumat.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT OPTIOT

Perustiedot	2006A	2006B	2006C	
Optioiden maksimimäärä, kpl	460 000	460 000	460 000	
Merkittäviä osakkeita per optio, kpl	1	1	1	
Alkuperäinen merkintähinta, €	1,50	2,45	3,40	
Osinko-oikaisu	Kyllä	Kyllä	Kyllä	
Merkintäaika alkaa, pvm (vapautuminen)	1/1/2010	1/1/2011	1/1/2012	
Merkintäaika päättyy, pvm (raukeaminen)	12/31/2011	12/31/2012	12/31/2013	
Jäljellä oleva juoksuaika 31.10.2009, vuotta	2,2	3,2	4,2	
Henkilöitä 31.10.2009	6	ei jaettu	ei jaettu	
Optioiden määrät 31.10.2009	2006A	2006B	2006C	Yhteensä
Jaetut	460 000			460 000
Varastossa		460 000	460 000	920 000
Jaetuista optioista sitouttavia 31.10.2009	460 000			460 000
	Merkintähinta painotettuna keskiarvona euroa/osake	Optioiden määrä	Merkintähinta painotettuna keskiarvona euroa/osake	Optioiden määrä
Tilikauden alussa	1,50	460 000	1,50	460 000
Myönnetyt uudet optiot			0,00	0
Menetetyn optiot			0,00	0
Toteutetut optiot			0,00	0
Rauenneet optiot			0,00	0
Tilikauden lopussa	1,50	460 000	1,50	460 000
Toteutettavissa olevat optiot tilikauden lopussa			0,00	0

Edellisessä taulukossa ei ole huomioitu optio-ohjelmaan vaikuttavia osinkoja ja pääomanpalautuksia.

Käyvän arvon määrittäminen

Optioille määritellään niiden myöntämishetkellä käypä arvo, joka kirjataan henkilöstökuluihin optioiden sitouttamisajanjaksolle. Myöntämishetkion päivä jolloin hallitus päätti optioiden jakamisesta.

Optioiden käypä arvo on määritetty Black-Scholes -optiohinnoittelumallilla, ja tilikaudella 2008 ja 2009 jaettujen 2006A-optioiden käyvän arvon määrittämisessä käytetyt keskeiset oletukset on koottu alla olevaan taulukkoon. Odotettavissa oleva volatiliteetti on määritetty emoyrityksen osakkeen emoyrityksen osakkeen toteutuneen kurssikehityksen perusteella ottaen huomioon optioiden jäljellä olevan voimassaoloajan.

Näiden optioiden käypä arvo oli yhteensä 279 tuhatta euroa ja niiden kuluvaikutus tilikaudella 2009 oli 95 tuhatta euroa. Tilikautena 2010 kuluvaikutuksen arvioidaan olevan 17 tuhatta euroa.

	Tilikaudella 2009
Black-Scholes -mallin keskeisimmät oletukset	
Jaetut optiot, kpl	460 000
Osakkeen keski kurssi antohetkellä	1,52
Merkintähinta	1,50
Korko	4,1 %
Juoksuaika, vuotta	4,9
Volatiliteetti	42 %
Palautuvat optiot	0
Osinkotuotto-oletus (*)	
Option painotettu käypä arvo, €/kpl	0,65
Käypä arvo yhteensä, €	279 000

*) Merkintähinnasta vähennetään jaettavat osingot, jolloin osinkoja ei tarvitse erikseen huomioida käyvän arvon laskennassa.

30. RAHOITUSVELAT

(1 000 €)	2009	2008
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta	32 494	40 841
Vaihtovelkakirjalaina	17 006	16 878
Eläkelainat	0	0
Rahoitusleasingvelat	420	0
Muut lainat	370	278
Yhteensä	50 290	57 997

Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	4 254	3 943
Lainat rahoituslaitoksilta	4 919	2 527
Rahoitusleasingvelat	128	
Yhteensä	9 301	6 470

Velkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 34. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot.

Konsernin lainat ovat sekä vaihtuva- että kiinteäkorkoisia. Korkokantojen painotettu keskiarvo 31.10.2009 oli 5,66 % (31.10.2008: 6,10 %). Rahoitusveloista kiinteäkorkoisia on 17 006 tuhatta euroa ja muut velat ovat vaihtuvakorkoisia.

Korolliset pitkäaikaiset- ja lyhytaikaiset velat ovat euro-määrisiä.

Vaihtovelkakirjalaina

Yhtiökokouksen 15.12.2006 päätöksellä yhtiö tarjosi kotimaisille institutionaalisille sijoittajille vaihdettavaa pääomallinaa yhteensä enintään 21 250 000 eurolla, josta koko summa tuli merkityksi.

Kukin 106 250 euron velkakirja oikeuttaa vaihtamaan lainaosuuden 62.500 Panostajan osakkeeseen. Tilikaudella vaihdettavalla pääomallina 2006 ei merkitty osakkeita. Lainan jäljellä oleva määrä on 17 212 500 euroa.

Lainan korko on 6,5 % ja laina-aika on 15.1.2007– 1.3.2012. Laina maksetaan takaisin yhtenä eränä 1.3.2012 edellyttäen, että osakeyhtiölain 5 luvun mukaiset ja lainaehdoissa mainitut takaisinmaksuedellytykset täyttyvät.

Lainaehdoissa määritellyin edellytyksin Panostajalla on 1.1.2008 lukien oikeus maksaa lainan pääoma kokonaisuudessaan ennenaikaisesti takaisin kurssiin sata (100) prosenttia lisätynä maksupäivään saakka kertyneillä koroilla.

Mikäli lainaa ei voida maksaa takaisin lainan eräpäivänä, lainan maksamatta olevalle pääomalle maksetaan korkoa määrä, joka on kaksi (2) prosenttiyksikköä yli lainalle vahvistetun vuotuisen koron.

Osakkeen vaihtokurssi on 1,70 euroa. Lainaosuuksien vaihtoaika on alkanut 1.7.2007 ja päättyy 31.1.2012. Yhtiön osakepääoma voi vaihtojen seurauksena nousta 1 500 000 eurolla ja osakkeiden lukumäärä 12.500.000 uudella osakkeella.

Uudet osakkeet oikeuttavat osinkoon ensimmäisen kerran siltä tilikaudelta, jona vaihto on tapahtunut. Muut osakasoikeudet alkavat vaihdon edellyttämän osakepääoman korotuksen tultua merkityksi kauppakisteriin.

Vaihdettavan pääomallinan perusteella vaihdettavien osakkeiden osuus on 17,6 % yhtiön osakkeista ja äänistä.

Katsauskaudella pääomallinalla ei ole merkitty uusia osakkeita.

Vaihtovelkakirjalaina on jaettu omaan ja vieraaseen pääomaan tilinpäätöksessä. Lainan vieraan pääoman komponentti on kirjattu alun perin taseeseen käypään arvoon, joka on määriteltä käyttämällä vastaavan velan markkinakorkoa lainan liikkeellelaskuhetkellä. Oman pääoman komponentti on laskettu lainan liikkeellelaskusta saadun rahamäärän ja velan käyvän arvon erotuksena. Vaihtovelkakirjalaina muotoisen pääomallinan oman pääoman komponentti 890 tuhatta euroa, on kirjattu sijoitetun vapaan pääoman rahastoon.

PITKÄAIKAISTEN VELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT

(1 000 €)	Rahalaitoslainat		Muut lainat	
	2009	2008	2009	2008
Lyhennykset				
Tilikaudella				
2009/2010	4 254	3 943	0	0
Tilikaudella				
2010/2011	5 692	5 305	0	0
Tilikaudella				
2011/2012	6 788	5 019	0	0
Tilikaudella				
2012/2013	4 438	4 726	0	0
1.11.2013–	15 576	25 791	17 397	17 156

31. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

(1 000 €)	2009	2008
Ostovelat	9 588	10 194
Siirtovelat	9 101	10 450
Muut lyhytaikaiset velat	4 131	5 856
Yhteensä	22 820	26 500

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Vuosilomapalkka sosiaalikuluihin	3 975	2 637
Palkkajaksotukset	700	1 032
Korkojaksotukset	810	1 413
Verojaksotukset	1 609	4 326
Tel-jaksotukset	241	332
Muut erät	1 766	710
Yhteensä	9 101	10 450

32. VARAUKSET

(1 000 €)	Takuu- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Yhteensä
1.11.2008	0	0	0
Varausten lisäykset	258		258
Käyttämättömien varausten peruutukset		39	39
31.10.2009	258	39	297
Pitkäaikaiset varaukset	0	0	0
Lyhytaikaiset varaukset	211	86	297
Yhteensä	211	86	297

Takuuvaraukset

Liiketoiminta-alueet antavat tietyille tuotteilleen 1–3 vuoden tuotekohtaisen takuun. Takuun aikana tuotteissa havaitut viat korjataan yhtiön kustannuksella tai asiakkaalle lähetetään vastaava tuote.

Takuuvaraus kirjataan todennäköisten takuukustannusten arvion perusteella.

Takuuvaraukset odotetaan käytettävän seuraavan vuoden aikana.

Uudelleenjärjestelyvaraus

Heikentyneen kysynnän ja kiristyneen hintakilpailun johdosta Takoma on aloittanut toiminnan sopeuttamisen.

Operatiivisten yksiköiden yhteistoimintaneuvottelut ovat johtaneet lomautuksiin ja Takoma Subconissa lopputilikaudesta myös irtisanomisiin. Arvioitu kokonaiskustannus on kirjattu kuluksi tilikaudelle 2009 ja tilinpäätös sisältää uudelleenjärjestelyvarauksen 39 tuhatta euroa. Varaus odotetaan käytettävän tilikauden 2010 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana.

33. RAHOITUSLEASINGVELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT

(1 000 €)	2009
Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien kokonaismäärä	
Yhden vuoden kuluessa	128
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	420
Yhteensä	548
Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien nykyarvo	
Yhden vuoden kuluessa	146
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	442
Yhteensä	588
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-40
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	548

34. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

2009 TASE-ERÄ	(1 000 €)	Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja velat		Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat		Tase-erien kirjanpito-arvot	Käypä arvo
			Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat sijoitukset				
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset saamiset			40				40	40
Lainasaaminen	22		3 500				3 500	3 500
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25		21 344				21 344	21 344
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			1 979				1 979	1 979
Rahoitusvarat yhteensä			1 979	24 884	0	0	26 863	26 863
Pitkäaikaiset velat								
Lainat rahoituslaitoksilta	30					32 494	32 494	32 494
Vaihtovelkakirjalaina	30					17 006	17 006	17 330
Muut pitkäaikaiset velat						498	498	498
Lyhytaikaiset velat								
Korolliset velat	30					9 301	9 301	9 301
Ostovelat	31					9 588	9 588	9 588
Muut velat	31					4 131	4 131	4 131
Siirtovelat	31					7 492	7 492	7 492
Rahoitusvelat yhteensä			0	0	0	80 510	80 510	80 834

2008 TASE-ERÄ		Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat sijoitukset	Jaksotettuun hankinta- menoon arvostetut rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpito- arvot	Käypä arvo
(1 000 €)	Liite						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Pitkäaikaiset saamiset			65			65	65
Lainasaaminen	22		3 500			3 500	3 500
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25		22 278			22 278	22 278
Rahoitusvarat yhteensä		0	25 843	0	0	25 843	25 843
Pitkäaikaiset velat							
Lainat rahoituslaitoksilta	30				40 841	40 841	40 841
Vaihtovelkakirjalaina	30				16 878	16 878	16 878
Muut pitkäaikaiset velat					278	278	278
Lyhytaikaiset velat							
Korolliset velat	30				6 470	6 470	6 470
Ostovelat	31				10 194	10 194	10 194
Muut velat	31				5 856	5 856	5 856
Siirtovelat	31				6 124	6 124	6 124
Rahoitusvelat yhteensä		0	0	0	86 641	86 641	86 641

35. VAKUudet JA VASTUUSITOUKSET

(1 000 €)	2009	2008
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Kiinteistökiinnitykset	0	8 621
Yrityskiinnitykset	30 748	30 905
Annetut pantit	52 162	48 734
Muut vastuut	166	93

Annetut pantit sisältää pantatut tytäryhtiöosakkeet 47,3 milj. euroa. Koronvaihtosopimukset on esitetty tilinpäätöshetkellä nimellisarvoisena, koska käyvän arvon vaikutus olisi ollut vähäinen.

Vastuiden arvona on käytetty vakuuden nimellis- tai kirjanpitoarvoa.

Muut vuokrasopimukset		
Yhden vuoden kuluessa	4 537	1 716
Yli vuoden mutta enintään viiden vuoden kuluttua	13 450	4 505
Yhteensä	17 987	6 221
Rahalaitoslainojen yhteismäärä	41 667	47 311

36. LÄHIPHIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys sekä tytär-, osakkuus- ja yhteisyritykset. Lähipiiriin kuuluvat myös hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmä.

Panostajalla ei ole tilikaudella ollut lähipiiriiliikeitöitä pois lukien alla eriteltyt johdon työsuhde-etuudet.

Lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty lainoja tai takauksia eikä muita vakuuksia.

JOHDON TYÖSUHDE-ETUUDET

(1 000 €)	2009	2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	572	536
Osakeperusteiset etuudet	95	71
Yhteensä	667	607
Palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja	173	227
Hallituksen jäsenet		
Koskenkorva Matti	36	78
Ala-Mello Jukka	27	22
Ketola Hannu	18	13
Martikainen Hannu	18	13
Tarkkonen Hannu	18	15
Halmevuoli Olli	0	77

Tilikaudella 2008 toimitusjohtajan vuosiansioihin ja etuuksiin sisältyy myös entisen toimitusjohtajan Halmevuon irtisanomissajan palkkoja 1.11.2007–31.3.2008 väliseltä ajalta. Yhtiökokouksen vahvistama palkkio hallituksen puheenjohtajalle on 3 000 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajalle 2 250 euroa kuukaudessa ja jokaiselle muulle jäsenellä 1 500 euroa kuukaudessa. Noin 40 %:a hallituksen jäsenelle maksettavista palkkioista maksetaan yhtiön osakkeina. Jos hallituksen jäsen omisti yhtiökokouspäivänä 26.1.2009 yli yhden prosentin yhtiön kaikista osakkeista, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan rahana.

Osan Panostaja-konserniin kuuluvien liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden toimitusjohtajien kanssa on sovittu eläkeiästä, että he voivat halutessaan jäädä eläkkeelle 55–60 vuotiaina.

Varhennettuun eläkeoikeuteen liittyvä vastuu kertyy, kirjataan ja maksetaan tilikausittain. Panostaja Oyj:n toimitusjohtajan eläkeikä määrittyy työeläkelain (TEL) mukaan.

37. TYTÄRYHTIÖT 31.10.2009

KONSERNIN EMO- JA TYTÄRYHTIÖSSUHTEET	Koti- paikka	Konsernin omistus-osuus-%	Emoyrityksen omistus-osuus-%	
			Osuus äänivallasta	Osuus omistuksesta
Emoyritys				
Panostaja Oyj	Tampere			
Tytäryritykset				
Eurotermo Holding Oy	Helsinki	63,3	63,3	63,3
Digiprint Finland Oy	Tampere	67,9	67,9	67,9
Kannake Oy	Tampere	70,4	70,4	70,4
Vallog Group Oy	Tampere	66,1	66,1	66,1
Annektor Oy	Tampere	80,0	80,0	80,0
Suomen Puunjalostus Oy	Tampere	100,0	100,0	100,0
Panostaja Real Estate Oy	Tampere	100,0	100,0	100,0
Heatmasters Group Oy	Tampere	80,0	80,0	80,0
Kiinnikekeskus Services Oy	Tampere	100,0	100,0	100,0
KL-Parts Oy	Tampere	75,0	75,0	75,0
Novacausa I Oy	Tampere	70,0	70,0	70,0
Suomen Helasto Oy	Tampere	100,0	100,0	100,0
Ecosir Services Oy	Tampere	70,2	70,2	70,2
Takoma Oyj	Tampere	65,1	65,1	65,1

MUUT KONSERNIN OMISTAMAT LIIKE-TOIMINTAA HARJOITTAVAT YHTIÖT

	Konsernin omistuosuus %
Heatmasters Oy, Lahti	80,0
Heatmasters Sp.zoo, Puola	80,0
Hervannan Koneistus Oy, Tampere	65,1
Keiteleen Porrass Oy, Tampere	70,0
KL-Varaosat Oy, Tampere	75,0
Kopijyvä Oy, Jyväskylä	67,9
Sokonet Oy, Espoo	67,9
Ecosir Group Oy, Marttila	70,2
Lahden Lämpökäsittely Oy	80,0
Flexim Security Oy, Helsinki	70,0
Lämpö-Tukku Oy, Helsinki	59,7
Matti-Ovi Oy, Laitila	70,0
Nikkaristo Oy, Imatra	70,0
Oy Alfa-Kem Ab, Lahti	80,0
Suomen Kiinnikekeskus Oy, Tampere	100,0
Suomen Helakeskus Oy, Seinäjoki	100,0
Suomen Puuporrass Oy, Tampere	70,0
Tampereen Laatukoneistus Oy, Tampere	65,1
Toimex Oy, Tampere	70,4
Vallog Logistiikkapalvelut Oy, Hyvinkää	66,1
Vallog Oy, Hyvinkää	66,1
CLO Pakkaukset Oy, Tuusula	66,1

38. TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden jälkeisiä tapahtumia ei ollut.

Konsernin tunnusluvut

(MILJ. EUROA)	2009	2008	¹⁾ 2007
Liikevaihto, M€	120,1	121,1	69,1
Liikevoitto, M€	4,3	6,5	3,3
% liikevaihdosta	3,6	5,3	1,7
Tilikauden voitto	1,3	13,8	5,9
Oman pääoman tuotto (ROE) ,%	2,6	29,6	18,6
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	4,7	18,5	14,8
Omavaraisuusaste, %	37,9	36,8	34,9
Gearing, %	⁴⁾ 58,9	⁴⁾ 33,7	⁴⁾ 23,7
Current ratio	2,26	2,78	2,0
Bruttoinvestoinnit, M€	23,0	24,2	21,9
% liikevaihdosta	19,2	19,9	31,7
Konsernin henkilökunnan lukumäärä keskim.	790	646	571
Tulos/Osake (EPS), €, laimennettu	0,02	0,25	0,10
Tulos/Osake (EPS), €, laimentamaton	0,02	0,28	0,12
Oma pääoma / Osake, €	0,80	0,93	0,78
Osinko/Osake, €	²⁾ 0,12	³⁾ 0,12	0,09
Osinko/Tulos % laimennettu	444,4	48,6	86,5
Osinko/Tulos % laimentamaton	800,0	42,3	75,0
Efektiivinen osinkotuotto %	8,6		
Efektiivinen osinkotuotto %, (vanha A-osake)		10,4	5,3
Efektiivinen osinkotuotto %, (vanha B-osake)		11,2	5,4
Hinta/Voitto-suhde	51,5		
Hinta/Voitto-suhde (vanha A-osake)		4,7	16,3
Hinta/Voitto-suhde (vanha B-osake)		4,3	16,2
Tilikauden keskimäär. osakemäärä, Tkpl	46.324	44.760	35.782
Osakkeiden lukumäärä tilik. lopussa, Tkpl	47.403	46.076	45.201
Tilikauden lopun noteeraus, €	1,39		
Tilikauden lopun noteeraus, (vanha A-osake), €		1,15	1,69
Tilikauden lopun noteeraus, (vanha B-osake), €		1,07	1,68
Osakkeen keskimääräinen tilikaudella, €	1,19		
A-osakkeen keskimääräinen tilikaudella, €		1,29	1,57
B-osakkeen keskimääräinen tilikaudella, €		1,23	1,56
Osakekannan markkina-arvo, M€	65,9	50,7	75,9

1) Arme-konsernin vaikutus vertailukausien tuloslaskelmaan on esitetty rivillä Tilikauden voitto

2) Hallituksen esitys

3) Lisäksi Panostaja teki tilikaudella 2008 pääomanpalautuksen Takoma Oyj:n osakkeina. Pääomanpalautuksen arvo oli Takoman osakkeiden luovutushetkellä 8,3 senttiä/osake.

4) Velat sisältävät vaihdettavan pääomalainan

Tunnuslukujen laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI) =	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{rahoituskulut} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{koroton vieras pääoma (keskimäärin tilikauden aikana)}}$
Oman pääoman tuotto, % (ROE) =	$\frac{\text{Tilikauden tulos} \times 100}{\text{Oma pääoma (keskimäärin tilikauden aikana)}}$
Omavaraisuusaste, % =	$\frac{\text{Oma pääoma} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Korolliset nettovelat =	Korolliset velat - rahavarat
Nettovelkaantumisaste (gearing), % =	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}}$
Oma pääoma / Osake =	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Tulos / Osake (EPS) =	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana}}$
Current Ratio =	$\frac{\text{Lyhytaikaiset varat}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$
Osinko / Osake =	$\frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko / Tulos, % =	$\frac{\text{Osinko} / \text{osake} \times 100}{\text{Tulos} / \text{osake (EPS)}}$
Effektiivinen osinkotuotto, % =	$\frac{\text{Osinko} / \text{osake}}{\text{Osakkeen kurssi tilinpäätöspäivänä}}$
Hinta / Voitto (P/E) =	$\frac{\text{Osakkeen kurssi tilinpäätöspäivänä}}{\text{Tulos} / \text{osake}}$

Emoyhtiön tuloslaskelma

(1 000 €)	1.11.2008– 31.10.2009	1.11.2007– 31.10.2008
LIKEVAIHTO	53	48
Liiketoiminnan muut tuotot	1 301	17 832
Henkilöstökulut	949	882
Poistot ja arvonalentumiset	62	55
Liiketoiminnan muut kulut	1 880	941
LIKEVOITTO/-TAPPIO	-1 537	16 003
Rahoitustuotot ja -kulut	1 306	3 674
VOITTO/-TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-231	19 677
Satunnaiset erät	2 127	5 432
VOITTO/-TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖS- SIIRTOJA JA VEROJA	1 896	25 109
Tilinpäätössiirrot	1	-13
Tuloverot	-188	-3 556
TILIKAUDEN VOITTO/-TAPPIO	1 708	21 539

Emoyhtiön tase

VASTAAVAA (1 000 €)	31.10.2009	31.10.2008
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	157	134
Aineelliset hyödykkeet	83	107
Sijoitukset	34 774	26 776
Pysyvät vastaavat yhteensä	35 014	27 017
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset	21 250	17 517
Lyhytaikaiset saamiset	1 621	1 962
Rahoitusarvopaperit	1 006	22 557
Rahat ja pankkisaamiset	8 507	3 558
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	32 385	45 594
VASTAAVAA YHTEENSÄ	67 399	72 611
VASTATTAVAA (1 000 €)	31.10.2009	31.10.2008
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	5 529	5 529
Ylikurssirahasto	4 691	4 691
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	15 205	15 848
Edellisten tilikausien voitto/-tappio	18 755	2 785
Tilikauden voitto/-tappio	1 708	21 539
Oma pääoma yhteensä	45 889	50 392
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	12	13
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	17 255	17 268
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 244	4 937
Vieras pääoma yhteensä	21 499	22 206
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	67 399	72 611

Emoyhtiön rahoituslaskelma

(1 000 €)	1.11.2008– 31.10.2009	1.11.2007– 31.10.2008
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikevoitto/-tappio	-1 537	16 003
Oikaisut liikevoittoon/-tappioon	-190	-17 718
Nettokäyttöpääoman muutos	-352	11 868
Rahoituserät yhteensä	1 306	3 674
Satunnaiset erät	2 127	5 432
Verot	-188	-3 556
Liiketoiminnan rahavirta	1 164	15 703
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Osakkeiden ostot/lisäys	-10 716	-10 256
Muut käyttöomaisuuden ostot	-61	-233
Osakkeiden myynti/vähennys	2 970	23 169
Muut käyttöomaisuuden myynnit/vähennys	0	86
Investointien rahavirta	-7 807	12 766
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA		
	-6 642	28 469
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-14	-2
Pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys	-3 733	-5 197
Pääomallainan lisäys/vähennys	0	-1 488
Osingonjako	-5 569	-3 970
Pääomanpalautus	0	-3 081
Osakeanti	0	1 488
Omien osakkeiden hankinta	-675	-458
Omien osakkeiden myynti	32	383
Rahoituksen rahavirta	-9 959	-12 325
RAHAVAROJEN MUUTOS	-16 601	16 144
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	26 115	9 971
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	9 514	26 115

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

31.10.2009

Arvostusperiaatteet

Kuluva käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintameno- vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Käyttöomaisuusosakkeet arvostetaan hankintahintaan.

Poistot

Suunnitelman mukaiset poistot pysyvistä vastaavista on laskettu todennäköisen käyttöiän perusteella alkuperäisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet	5 v
Muut pitkävaikutteiset menot	5 v
Koneet ja kalusto	5 v

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT (1 000 €)

LIKEVAIHTO	2009	2008
Hallintokuluveloitukset konserniyhtiöiltä	53	48
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	2009	2008
Käyttöomaisuuden myyntituotot	970	17 787
Muut	331	46
	1 301	17 832
HENKILÖSTÖKULUT	2009	2008
Palkat ja palkkiot	797	777
Eläkekulut	124	75
Muut henkilösivukulut	28	30
	949	882

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin toimihenkilöitä	10	8
--	----	---

Yhtiön henkilökunnan eläketurva on vakuutettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

POISTOT JA ARVONALENTUMISET	2009	2008
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	4	3
Muut pitkävaikutteiset menot	34	28
Koneet ja kalusto	24	23
Arvonalentumiset	0	0
	62	55

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	2009	2008
Liiketoiminnan muut kulut sisäinen	30	0
Liiketoiminnan muut kulut	1 066	875
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0	11
Käyttöomaisuusosakkeiden myyntitappio	717	3
Vuokratulot	66	51
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	1 880	941
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	18	28
Oheispalvelut	8	0
	26	28

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2009	2008
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	655	2 758
Muilta	0	402
Osinkotuotot yhteensä	655	3 160
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	1 340	1 115
Muilta	597	746
Korkotuotot yhteensä	1 635	0
Muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	1 937	1 861
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista ja muut korkotuotot yhteensä	1 937	1 861
Rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	0	0

Korkokulut ja muut rahoituskulut	2009	2008
Saman konsernin yrityksille	1	0
Muille	1 286	1 347
Korkokulut yhteensä	1 141	0
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	1 286	1 347
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 306	3 674

SATUNNAISET ERÄT	2009	2008
Satunnaiset tuotot/konserniavustus	0	700
Satunnaiset tuotot/fuusiovoitot	2 127	4 103
Satunnaiset tuotot/kulukirjauksen palautus	0	629
	2 127	5 432

TILINPÄÄTÖSSIIRROT	2009	2008
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	1	-13
TULOVEROT	2009	2008
Tuloverot tilikaudelta	0	3 556
Tuloverot edelliseltä tilikaudelta	-188	0
	-188	3 556

TASEEN LIITETIEDOT (1 000 €)

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2009	2008
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.11.	16	9
Lisäykset 1.11.–31.10.	2	7
Vähennykset 1.11.–31.10.	0	0
Hankintameno 31.10.	18	16
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-6	-3
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-4	-3
Kirjanpitoarvo 31.10.	8	10
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.11.	181	68
Lisäykset 1.11.–31.10.	59	113
Vähennykset 1.11.–31.10.	0	0
Hankintameno 31.10.	241	181
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-57	-34
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-34	-23
Kirjanpitoarvo 31.10.	149	124
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		
Hankintameno 1.11.	197	77
Lisäykset 1.11.–31.10.	61	120
Vähennykset 1.11.–31.10.	0	0
Hankintameno 31.10.	258	197
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-63	-37
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-38	-26
Kirjanpitoarvo 31.10.	157	134

AINEELLISET HYÖDYKKEET	2009	2008
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.11.	481	510
Lisäykset 1.11.–31.10.	0	114
Vähennykset 1.11.–31.10.	0	-143
Hankintameno 31.10.	481	481
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-374	-346
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-24	-28
Kirjanpitoarvo 31.10.	83	107

Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.11.	13	60
Poistoeron lisäys 1.11.–31.10.	0	13
Poistoeron vähennys 1.11.–31.10.	-1	-60
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.10.	12	13

	2009	2008
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		
Hankintameno 1.11.	481	510
Lisäykset 1.11.–31.10.	0	114
Vähennykset 1.11.–31.10.	0	-143
Hankintameno 31.10.	481	481
Kertyneet sumu-poistot 1.11.	-374	-346
Sumu-poistot 1.11.–31.10.	-24	-28
Kirjanpitoarvo 31.10.	83	107

SJOITUKSET

	2009	2008
Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.11.	26 043	21 186
Lisäykset 1.11.–31.10.	7 458	10 246
Vähennykset 1.11.–31.10.	-2 001	-5 389
Hankintameno 31.10.	31 500	26 043

	2009	2008
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Hankintameno 1.11.	717	717
Lisäykset 1.11.–31.10.	3 250	0
Vähennykset 1.11.–31.10.	-717	0
Hankintameno 31.10.	3 250	717

	2009	2008
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.11.	16	16
Lisäykset 1.11.–31.10.	8	10
Vähennykset 1.11.–31.10.	-0	-10
Hankintameno 31.10.	24	16

	2009	2008
Sijoitukset yhteensä		
Hankintameno 1.11.	26 776	21 919
Lisäykset 1.11.–31.10.	10 716	10 256
Vähennykset 1.11.–31.10.	-2 718	-5 399
Hankintameno 31.10.	34 774	26 776

PITKÄAIKAISET SAAMISET

	2009	2008
Pääomalainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	3 128	1 483
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	14 622	12 492
Muut saamiset	3 500	3 543
	21 250	17 517

LYHYTAIKAISET SAAMISET

	2009	2008
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	1 264	1 019
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	113	700
Muut saamiset	185	176
Korkosaaminen saman konsernin yrityksiltä	27	55
Korkosaaminen, ulkoinen	26	0
Siirtosaamiset	7	12
	1 621	1 962

	2009	2008
Siirtosaamisten oleelliset erät		
Ennakot	7	11 246
Muut	0	376
	7	11 621

	2009	2008
Rahoitusarvopaperit		
Rahoitusarvopaperit kirjattu/arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin	1 006	22 557

OMA PÄÄOMA

	2009	2008
Osakepääoma 1.11.	5 529	5 424
Osakepääoman korotus ja osakeanti	0	105
Osakepääoma 31.10.	5 529	5 529

	2009	2008
Ylikurssirahasto 1.11.–31.10.	4 691	4 691

	2009	2008
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.11.	15 848	17 621
Osakepääoman korotus ja osakeanti	0	1 383
Omien osakkeiden osto/myynti	-675	-99
Hallituspalkkiot omina osakkeina	32	24
Pääomanpalautus	0	-3 081

	2009	2008
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.10.	15 205	15 848

	2009	2008
Edellisten tilikausien voitto/-tappio 1.11.	24 324	6 755
Osingonjako	-5 569	-3 970
Edellisten tilikausien voitto/-tappio 31.10.	18 755	2 785

	2009	2008
Tilikauden voitto/-tappio	1 708	21 539

	2009	2008
Oma pääoma yhteensä	45 889	50 392

	2009	2008
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma 31.10.	35 668	40 172

	2009	2008
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta	12	13

VIERAS PÄÄOMA

2009

2008

Pitkäaikaiset velat

Vaihdettava pääomalaina 2006	17 213	17 213
Laskennallinen verovelka	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	42	42
	17 255	17 255

Velat saman konsernin yrityksille

Muut velat	0	14
	0	14

Pitkäaikaiset velat yhteensä

17 255 17 268

Lainat rahoituslaitoksilta	3 039	0
Ostovelat	118	32
Muut velat	173	143
Siirtovelat	846	4 254
	4 175	4 429

Velat saman konsernin yrityksille

Ostovelat	0	1
Muut velat	69	508
	69	508

**Siirtovelkoihin sisältyvät
olennaiset erät**

Vuosilomapalkat sosiaalikuluneen	79	70
Palkat sosiaalikuluneen	0	19
Eläkevakuutusmaksujaksotukset	13	12
Korkojaksotukset	748	745
Verojaksotukset	5	3 404
Muut erät	913	4
	1 758	4 254

Lyhytaikaiset velat yhteensä

4 244 4 937

MUUT LIITETIEDOT (1 000 €)**VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET**

2009

2008

Konserniyhtiöiden puolesta

Annetut takaukset	17 648	13 602
-------------------	--------	--------

**Konserniyhtiöiden puolesta
konsernille**

Annetut takaukset	0	673
-------------------	---	-----

Vuokravastuut

Yhden vuoden kuluessa	2	0
Yli yhden enint. 5 vuoden kuluessa	3	0
Yli viiden vuoden kuluessa	0	0

Tietoja osakkeista

Osakepääoma ja osakkeet

Tilikauden lopussa yhtiön osakepääoma oli 5 529 081,60 euroa. Osakkeiden liikkeelle laskettu osakemäärä oli tilikauden lopussa 47.403.110 kappaletta.

Ylimääräinen yhtiökokous päätti 10.11.2008 A- ja B-osakesarjojen yhdistämisestä yhdeksi osakesarjaksi. Osakesarjojen yhdistymisen jälkeen jokaisella osakkeella on yksi ääni ja samat osakasoikeudet.

Yhtiön osakkeet noteerattiin vuodesta 1989 vuoteen 1998 meklarilistalla sekä vuodesta 1998 Helsingin Pörssin I-listalla. Tällä hetkellä yhtiön osakkeet ovat noteerattu NASDAQ OMX Helsingissä.

Yhtiöllä on osakasluettelon 31.10.2009 mukaan 3 910 (2 396) osakkeenomistajaa. Yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan yhteenlaskettu omistusosuus yhtiön osakkeista on 6 237 428 osaketta. Omistus edustaa 13,2 % osakemäärästä.

Yhtiökokouksen 15.12.2006 päätöksellä yhtiö tarjosi yleisölle vaihdettavaa pääomalainaa yhteensä enintään 21 250 000 eurolla. Kukin 106 250,00 euron velkakirja oikeuttaa vaihtamaan lainaosuuden 62.500 Panostajan osakkeeseen. Tilikaudella vaihdettavalla pääomalainalla 2006 ei merkitty Panostajan osakkeita.

Yhtiö luovutti 19.12.2008 hallituksen jäsenille 7.430 kappaletta osakkeita kokouspalkkioiden maksuna yhtiökokouk-

sen 18.12.2007 ja hallituksen päätösten mukaisesti. Lisäksi yhtiö luovutti 13.3.2009 yhteensä 8.614 kappaletta, 12.6.2009 yhteensä 6.327 kappaletta ja 11.9.2009 yhteensä 5.868 kappaletta osakkeita yhtiökokouksen 26.1.2009 ja hallituksen päätösten mukaisesti.

Hallitus käynnisti 18.5.2009 omien osakkeiden osto-ohjelman yhtiökokouksen 26.1.2009 tekemällä päätöksellä. Hankittava määrä oli enintään 4.740.311 kappaletta tai muu alhaisempi määrä, joka yhdessä yhtiön tai sen tytäryhtiöiden muiden hallussa tai panttina olevien omien osakkeiden kanssa on enintään yksi kymmenesosa kaikista yhtiön osakkeista eli 4.740.311 osaketta. Osto-ohjelma päättyi 31.10.2009.

Yhtiön hallussa oleva omien osakkeiden määrä katsauskauden lopussa oli 1.289.209 kappaletta. Omien osakkeiden määrä vastasi 2,7 prosenttia koko katsauskauden lopun osakemäärästä.

Osakkeiden vaihto

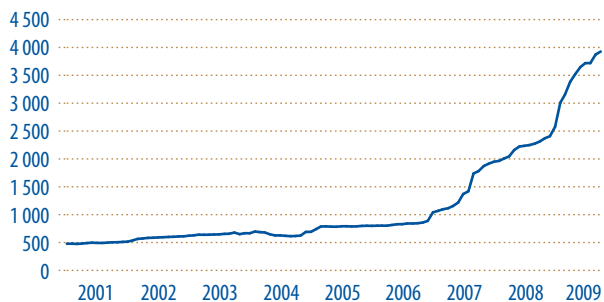
Panostaja Oyj:n osakkeen kurssi vaihteli tilikauden aikana 0,89 euron ja 1,40 euron välillä. Osakkeiden osakevaihto oli 8.108.040 kappaletta, mikä edustaa 17,5 %:a osakekannasta. Osakkeen lokakuun päätöskurssi oli 1,39 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo oli heinäkuun lopussa 65,9 milj. euroa.

OSAKKEEN VAIHTO SEKÄ KURSSIT

	alin, €	ysin, €	osakeanti-oikaistu vaihto, kpl	%-osakkeista
2009	0,89	1,40	8.108.040	17,5

	A-OSAKE		osakeanti-oikaistu vaihto, kpl		B-OSAKE		osakeanti-oikaistu vaihto, kpl		%-osakkeista
	alin, €	ysin, €		%-osakkeista	alin, €	ysin, €		%-osakkeista	
2008	1,02	1,75	1.230.729	2,7	1,00	1,73	4.185.846	9,4	
2007	1,21	1,83	1.646.454	9,5	1,20	1,79	4.317.106	23,3	
2006	0,94	1,24	507.956	2,9	0,92	1,20	999.167	8,7	
2005	0,59	1,06	1.353.791	7,8	0,65	1,09	949.059	9,3	
2004	0,35	0,85	2.410.488	13,4	0,37	0,76	2.213.432	23,7	

OSAKKEENOMISTAJIEN LUKUMÄÄRÄ

KURSSIHISTORIA, B-osake yhdistetty 14.11.2008

Suurimmat osakkeenomistajat

10 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA 31.10.2009

	Osakkeet kpl	% osakkeista
1 Matti Koskenkorva, Tampere	6 124 452	12,92
2 Maija Koskenkorva, Tampere	5 071 742	10,70
3 Mauno Koskenkorva, Seinäjoki	2 443 873	5,16
4 Keskinäinen vakuutusyhtiö Fennia, Hki	2 262 076	4,77
5 Etera, Helsinki	1 500 000	3,16
6 Panostaja Oyj	1 282 908	2,71
7 Mikko Koskenkorva, Tampere	1 245 139	2,63
8 Johtopanostus Oy	1 000 000	2,11
9 Tampereen Seudun Osuuspankki	985 334	2,08
10 Minna Kumpu, Tampere	982 207	2,07
	22 897 731	48,30
Muut osakkeenomistajat	24 505 379	51,70
Yhteensä	47 403 110	100,00

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SUURUUSLUOKITTAIN 31.10.2009

Osakemäärä	Omistajia kpl	%	Osakkeita/ääniä kpl	%
1–1000	2 070	52,94	1 071 560	2,26
1001–10000	1 567	40,08	5 200 237	10,97
10001–100000	235	6,01	6 283 121	13,26
100001–1000000	31	0,79	14 717 420	31,05
1000001–	7	0,18	19 930 190	42,04
Yhteensä	3 910	100,00	47 202 528	99,58
joista hallintarekisteröityjä	6		42 887	0,09
Yhteistilillä			200 582	0,42
Liikkeeseenlaskettu määrä			47 403 110	100,00

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SEKTOREITTAIN 31.10.2009

Sektoriluokka	Omistajia kpl	%	Osakkeita/ääniä kpl	%
Yritykset	171	4,37	4 217 373	8,90
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	13	0,33	4 377 719	9,23
Julkisyhteisöt	1	0,03	1 500 000	3,16
Kotitaloudet	3703	94,71	36 706 481	77,44
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	12	0,31	310 162	0,66
Ulkomaat	10	0,25	47 906	0,10
Yhteensä	3910	100,00	47 159 641	99,49
joista hallintarekisteröityjä	6		42 887	0,09
Yhteistilillä			200 582	0,42
Liikkeeseenlaskettu määrä			47 403 110	100,00

Emoyhtiön hallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelyksi ja voitonjaoksi

Panostaja Oyj:n jakokelpoiset varat, joihin on lisätty tilikauden voitto 1 707 941,39 euroa ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 15 205 192,79 euroa ovat 35 668 038,95 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että

- tilikauden voitto siirretään kertyneiden voittovarojen tilille
- osinkoa jaetaan 0,12 euroa osakkeelta

Hallitus on arvioinut, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön maksukykyä.

Helsingissä 16. päivänä joulukuuta 2009

Matti Koskenkorva
puheenjohtaja

Jukka Ala-Mello
varapuheenjohtaja

Hannu Ketola

Hannu Tarkkonen

Hannu Martikainen

Juha Sarsama
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Panostaja Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Panostaja Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.11.2008 – 31.10.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Tampereella 16. päivänä joulukuuta 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Eero Suomela
KHT

Janne Rajalahti
KHT

PANOSTAJA OYJ

Postitorvenkatu 16, 33840 Tampere / PL 783, 33101 Tampere / Puhelin 010 217 3211 / Faksi 010 217 3232 / panostaja@panostaja.fi / www.panostaja.fi